

LATVIJAS BANKAS 2000. GADA PĀRSKATS

ISSN 1407-1797

Ievads	4
Valsts tautsaimniecība un Latvijas Bankas monetārā politika	6
Ārējā ekonomiskā vide	6
Inflācija un cenas	6
Iekšzemes kopprodukts	8
Ārējā tirdzniecība un maksājumu bilance	9
Fiskālā politika	11
Naudas piedāvājums	12
Kredītu un noguldījumu procentu likmes	14
Starpbanku tirgus	16
Naudas bāze	16
Valūtas tirgus un Latvijas ārējais parāds	18
Vērtspapīru tirgus	19
Latvijas Bankas pamatuzdevumu izpildes 2000. gada normatīvās aktualitātes	22
Kredītiestāžu uzraudzība	24
Kredītiestāžu sistēma	24
Kredītiestāžu darbības pārbaudes	25
Kredītiestāžu darbības noteikumi	25
Starptautiskā sadarbība	27
Starptautiskās finanšu organizācijas	27
Sadarbība ar ārvalstu centrālajām bankām un tehniskā palīdzība	27
Integrācija Eiropas Savienībā	27
Latvijas Bankas valdes ziņojums	28
Latvijas Bankas valūtas maiņas politika un ārējās rezerves	28
Latvijas Bankas monetārās politikas instrumenti	28
Valsts maksājumu bilances un finanšu statistika	30
Maksājumu un norēķinu sistēmas	31
Informācijas sistēmas	32
Sabiedrības informēšana	33
Latvijas Bankas kvalitātes vadība	34
Skaidrās naudas apgrozība	34
Latvijas Bankas budžeta vadība	35
Latvijas Bankas darbības finansiālie rezultāti	35
Latvijas Bankas struktūra	36
Latvijas Bankas personāla apmācība	36
Latvijas Bankas 2000. gada finanšu pārskati	37
Latvijas Bankas bilance	38
Latvijas Bankas peļņas un zaudējumu aprēķins	40
Latvijas Bankas atzītās peļņas un zaudējumu pārskats	42
Latvijas Bankas naudas plūsmas pārskats	43
Latvijas Bankas finanšu pārskatu skaidrojumi	44
Revīzijas komisijas ziņojums Latvijas Bankas padomei	66
Latvijas Bankas padomes lēmums	67
Pielikumi	69
1. Monetārie rādītāji 2000. gadā	70
2. Latvijas Bankas 2000. gada mēnešu bilances	71
3. Latvijas Bankas 1996.–2000. gada bilances	72
4. Latvijas Bankas 1996.–2000. gada peļņas un zaudējumu aprēķini	73
5. Latvijas Bankas noteiktie eiro, Lielbritānijas sterliņu mārciņas, Japānas jenas un ASV dolāra kursi	74
6. Latvijas Republikā reģistrēto kredītiestāžu saraksts	75
7. Latvijas Bankas struktūrvienības 2000. gada beigās	76
Latvijas Bankas struktūra 2000. gada beigās	79

Latvijas ekonomisko attīstību raksturojošie rādītāji 2000. gadā liecināja par straujāku izaugsmi, ko galvenokārt noteica lielais eksporta un ārvalstu ieguldījumu pieaugums. Valdības veiktās ekonomiskās reformas, tās īstenošana makroekonomiskā politikā un centrālās bankas monetārā politikā nostiprināja šīs pozitīvās tendences, tāpēc rezultāti pārsniedza prognozēto un arī reģiona ekonomiskās izaugsmes vidējo līmeni.

Latvijas Bankas monetārā politika veicināja gada pamatinflācijas pazemināšanos (līdz 0.3%), un tas ļāva saglabāties zema gada vidējai inflācijai (2.6%). Inflāciju galvenokārt ietekmēja administratīvi regulējamo cenu pieaugums Latvijā un naftas cenu kāpums pasaules tirgū. Latvijas Bankas tirie ārējie aktīvi 2000. gada beigās salīdzinājumā ar 1999. gada beigām pieauga par 3.6%.

Preču sektora un jo īpaši pakalpojumu sektora izaugsme nodrošināja iekšzemes kopprodukta (IKP) pieaugumu (6.6%). Bezdarba līmenis turpināja pazemināties (decembrī – 7.8%).

Tautsaimniecības attīstība nodrošināja nodokļu ieņēmumu palielināšanos un valsts konsolidētā kopbudžeta fiskālā deficīta samazināšanos. Tas nepārsniedza 2.8% no IKP un bija par 34.0 milj. latu mazāks nekā 1999. gadā, liecinot par Latvijas ekonomiskās attīstības pozitīvajām tendencēm.

Latvijas ekonomiskā vide veicināja ārvalstu ieguldītāju interesi un ārvalstu tiešo investīciju palielināšanos. Valsts maksājumu bilances tekošā konta negatīvais saldo samazinājās, pakalpojumu eksporta attīstībai mazinot preču negatīvā saldo ietekmi uz tekošo kontu. Eiropas Savienības (ES) valstu īpatsvars Latvijas eksportā sasniedza 64.6%.

Valsts vērtspapīru tirgū 2000. gada janvārī tika sākta 3 gadu obligāciju, bet martā – 5 gadu obligāciju emisija. Šo obligāciju izsoļu vidējās svērtās peļņas likmes bija zemākas, nekā prognozēts, un tas liecināja par tirgus dalībnieku optimistisko nākotnes skatījumu.

Latvijas Bankas monetārās politikas instrumentu lietošana nodrošināja nacionālās valūtas stabilitāti un veicināja naudas tirgus procentu likmju pazemināšanos. Emitētā nacionālā valūta bija nodrošināta ar zeltu un ārvalstu konvertējamām valūtām. Lata kursa stabilitāti nodrošināja piesaiste SDR valūtu grozam. Ārvalstu valūtu kursu savstarpējās svārstības pasaules valūtas tirgū noteica to kursu svārstības attiecībā pret latu, t.sk. lata kursa samazināšanos attiecībā pret ASV dolāru un pieaugumu attiecībā pret eiro līdz 2000. gada decembrim un pretēju tendenci gada nogalē.

Latvijas Bankas kvalitātes vadības sistēma, t.sk. monetārās politikas, valūtas operāciju un kredītiestāžu uzraudzības jomā, tika sertificēta atbilstoši starptautiskajam kvalitātes vadības sistēmas standartam ISO 9002.

2000. gadā turpinājās Latvijas banku sektora rādītāju kāpums. Kredītiestāžu aktīvi pieauga par 40.5%. Par 37.8% palielinājās iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu atlikums. Augot pirktspējai un uzticībai banku sistēmai, iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumu atlikums pieauga (par 36.9%). Kredītu procentu likmes turpināja samazināties, un palielinājās vidēja termiņa un ilgtermiņa kredītu īpatsvars. Banku peļņa 2.1 reizi pārsniedza iepriekšējā gada apjomu. Augošā ārvalstu kapitāla piesaiste stiprināja uzticēšanos Latvijas bankām.

Būtiskām finanšu un kapitāla tirgus uzraudzības pārmaiņām tiesisku pamatu radīja Latvijas Republikas Saeimas 2000. gada jūnijā pieņemtais "Finansu un kapitāla tirgus komisijas likums", kas noteica, ka ar 2001. gada 1. jūliju tiek izveidota

Finansu un kapitāla tirgus komisija, kuras uzdevums ir šā tirgus dalībnieku uzraudzība.

Latvijas ārpolitikas un ekonomiskās politikas galvenais mērķis joprojām bija integrācija ES, tāpēc Latvijas Banka turpināja saskaņā ar ES prasībām pilnveidot tās kompetencē esošos normatīvos dokumentus un procesus. 2000. gadā būtībā tika pabeigta banku darbību regulējošo prasību pilnveidošana atbilstoši Eiropas Kopienas banku direktīvu prasībām un Bāzeles Banku uzraudzības komitejas efektīvas banku uzraudzības pamatprincipiem. Lai nodrošinātu ātru un drošu starpbanku norēķinu veikšanu, Latvijas Banka ieviesa starpbanku automatizēto maksājumu sistēmu. Tādējādi tika radīti priekšnoteikumi, lai pēc iestāšanās ES Latvija varētu piedalīties Eiropas vienotajā norēķinu sistēmā.

Nozīmīgs notikums 2000. gadā Latvijā bija maija beigās Rīgā notikusī Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas pilnvarnieku gada sanāksme, kas pulcēja dažādu valstu banku un finanšu speciālistus un darījumu aprindu pārstāvjus. Teicami organizētais pasākums apliecināja gatavību veidot Rīgu par Baltijas finanšu centru.

Starptautiskās kredītreitingu aģentūras *Moody's*, *Fitch IBCA* un *Standard & Poor's* paziņoja par Latvijai piešķirto reitingu saglabāšanu un prognozēja tai labas izaugsmes perspektīvas.

Tādējādi 2000. gadā sasniegtie makroekonomiskie rādītāji, tautsaimniecības strukturālo reformu virzība, finanšu sektora attīstības tendences un privātā sektora aktivitāte nodrošinās Latvijas ilgtermiņa ekonomisko izaugsmi.

ĀRĒJĀ EKONOMISKĀ VIDE

2000. gada vidū pasaules tautsaimniecības attīstība sasniedza labākos rezultātus pēdējo desmit gadu laikā. Pasaules kopējais IKP 2000. gadā pieauga aptuveni par 4.9% (1999. gadā – par 3.1%). Vairāk nekā trešdaļu pieauguma nodrošināja ASV privātā patēriņa un importa kāpums. Lai gan naftas cenas strauji palielinājās, inflācija gan attīstījās, gan attīstības valstīs bija relatīvi zema. Pasaules tautsaimniecības attīstība, ko veicināja ieguldījumu un darbinieku skaita pieaugums informācijas tehnoloģiju nozarēs, stimulēja arī Latvijas preču un pakalpojumu ārējā pieprasījuma kāpumu.

Latvijas ārējās tirdzniecības nozīmīgāko partneru – ES valstu – tautsaimniecības attīstību 2000. gadā ietekmēja straujš eksporta pieaugums, ko veicināja zemais eiro kurss un labvēlīgā ekonomiskā situācija pasaulē, īpaši iekšzemes pieprasījuma kāpums ASV. ES valstu kopējais IKP 2000. gadā pieauga aptuveni par 3.4%, bet harmonizētā inflācija augsto naftas cenu dēļ sasniedza 2.3%.

ASV tautsaimniecībai 2000. gada pirmajā pusē bija raksturīga strauja izaugsme (IKP pieaugums 2. ceturksnī – 5.6%), ko veicināja darba ražīguma pieaugums, kā arī ieguldījumu informācijas tehnoloģiju nozarēs un iekšzemes pieprasījuma kāpums. Tomēr ASV tautsaimniecībā bija vērojamas disproporcijas (informācijas tehnoloģiju produktu pārmērīga iegāde un attiecīgās infrastruktūras pārslodze, pārāk augsts informācijas tehnoloģiju uzņēmumu akciju vērtējums, negatīva uzkrājumu norma gan iedzīvotājiem, gan uzņēmumiem, liels maksājumu bilances tekošā konta deficīts). Šīs nelīdzsvarotības dēļ 2000. gada 3. un 4. ceturksnī ASV IKP pieaugums samazinājās attiecīgi līdz 2.2% un 1.1% (2000. gadā – 5.0%). Saruka patēriņš, palielinājās preču atlikums noliktavās, samazinājās ražošanas un ieguldījumu apjoms.

Japānas IKP 2000. gadā pieauga tikai par 1.7%. Japānā turpinājās patēriņa cenu deflācija, kritās mazumtirdzniecības apgrozījums un centrālās bankas procentu likmes bija tuvas nullei.

Centrālās Eiropas un Austrumeiropas valstu tautsaimniecība bija pārvarējusi Krievijas finanšu krīzes sekas. Visstraujāk tautsaimniecība šajā reģionā attīstījās Igaunijā (gaidāmais IKP pieaugums – 6.4%) un Ungārijā (5.3%).

Arī Krievijas tautsaimniecība 2000. gadā attīstījās veiksmīgi: IKP pieauga par 7.7%, izveidojās valsts budžeta pārpalikums, maksājumu bilances tekošā konta pārpalikums sasniedza 23% no IKP, mazumtirdzniecības apgrozījums pieauga par 8.9%, Krievijas rubļa kurss bija stabils. Šādu izaugsmi veicināja augstās izejvielu cenas pasaules tirgū. Gada inflācija Krievijā samazinājās no 86% 1999. gadā līdz 21% 2000. gadā.

INFLĀCIJA UN CENAS

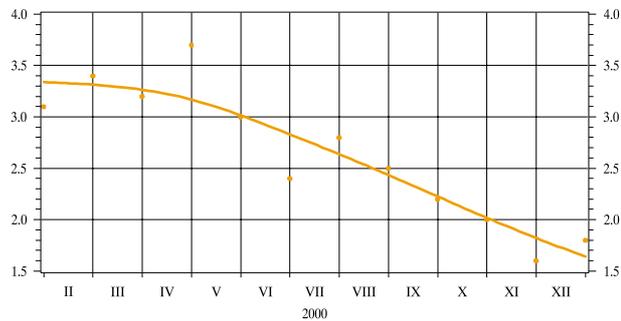
Latvijā patēriņa cenu indekss (PCI) 2000. gadā pieauga par 1.8% (sk. 1. att.; 1999. gadā – par 3.2%). Patēriņa cenu pieaugumu 2000. gadā noteica pakalpojumu cenu kāpums (par 4.2%), jo preču cenas palielinājās tikai par 1.0%. PCI vidēji 2000. gadā salīdzinājumā ar 1999. gadu pieauga par 2.6% (1999. gadā attiecīgi par 2.4%). Gada inflāciju galvenokārt ietekmēja administratīvi regulējamo cenu un degvielas cenu pārmaiņas (pieaugums – 1.4 procentu punkti), bet gada pamatinflācija bija tikai 0.3%.

Administratīvi regulējamo cenu grupā pārskata gadā visstraujāk palielinājās ar dzīvokļa uzturēšanu saistīto pakalpojumu cenas (maksā par gāzi pieauga par 20.3%,

1. attēls

PATĒRIŅA CENU INDEKSA PĀRMAIŅAS
 (salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo
 periodu; %)

Avots:
 Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes dati.

karstā ūdens un siltumapgādes tarifi – attiecīgi par 6.5% un 4.4%), kā arī sakaru pakalpojumu cenas un sabiedriskā transporta pakalpojumu cenas (attiecīgi par 3.6% un 8.7%); daļēji sakarā ar degvielas cenu pieaugumu par 7.4%, ko izraisīja naftas cenu kāpums pasaules tirgū un ASV dolāra kursa pieaugums).

2000. gadā PCI kāpumu veicināja arī akcīzes nodokļa likmju pārmaiņas. Gada sākumā tika palielināts akcīzes nodoklis alkoholiskajiem dzērieniem. Tika ieviests akcīzes nodoklis arī bezalkoholiskajiem dzērieniem, tos sadārdzinot par 4.6%.

Samazinājās lielākās daļas uztura produktu cenas, lētāki kļuva sakaru līdzekļi un sadzīves tehnika.

Visaugstākais PCI pieaugums bija janvārī (1.1%), bet martā, maijā, jūlijā un augustā tas samazinājās. Savukārt augstākā gada inflācija bija aprīlī (3.7%), bet zemākā – novembrī (1.6%).

Sabiedriskajā sektorā (bez sabiedriskajām un reliģiskajām organizācijām) strādājošo mēneša vidējā bruto darba samaksa 2000. gadā salīdzinājumā ar 1999. gadu pieauga par 7.8% un bija 168.95 lati (278.80 ASV dolāru). Bruto darba samaksas pieaugums bija lielāks nekā gada inflācija, tāpēc salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu reālā bruto darba samaksa pieauga par 5.1%. Vidējā neto darba samaksa pieauga par 7.3% (līdz Ls 121.89 jeb 72.1% no vidējās bruto darba samaksas), bet reālā neto darba samaksa – par 4.6%.

Augot pieprasījumam un palielinoties rūpniecības ražošanas apjomam, pārskata gadā atsāka palielināties ražotāju cenu indekss. 2000. gadā salīdzinājumā ar 1999. gadu ražotāju cenu indekss vidēji pieauga par 0.6% (1999. gadā attiecīgi samazinājās par 4.0%), t.sk. apstrādes rūpniecībā – par 0.5% un elektroenerģijā, gāzes un ūdens apgādē – par 1.4%. Ieguves rūpniecībā un karjeru izstrādē ražotāju cenas samazinājās par 1.8%.

Būvniecības cenas 2000. gadā samazinājās par 1.9% (1999. gadā auga par 11.0%).

Eksporta vienības vērtība, lai gan lēnāk, turpināja samazināties arī 2000. gadā (par 1.3%; 1999. gadā – par 3.6%). Visvairāk pazeminājās dažādu rūpniecības preču (galvenokārt mēbeļu; par 15.8%), kā arī tekstilmateriālu un tekstilizstrādājumu (par 6.7%) eksporta vienības vērtība. Savukārt minerālo produktu un metālu un to izstrādājumu eksporta vienības vērtība strauji pieauga (attiecīgi par 21.6% un 8.2%). Reālais eksports pieauga par 13.7%.

Importa vienības vērtība pieauga par 6.7% (1999. gadā samazinājās par 5.3%). To noteica minerālo produktu (par 46.9%), augu valsts produktu (par 19.5%), metālu un to izstrādājumu (par 9.9%), ķīmiskās rūpniecības un tās saskarnozaru produkcijas (par 7.4%) importa vienības vērtības kāpums. Dažādu rūpniecības preču, kā arī tekstilmateriālu un tekstilizstrādājumu importa vienības vērtība pazeminājās

(attiecīgi par 9.1% un 5.6%). Pieaugot importa vienības vērtībai, reālais imports palielinājās par 5.1%.

Importa vienības vērtībai palielinoties, bet eksporta vienības vērtībai samazinoties, tirdzniecības nosacījumi 2000. gadā pasliktinājās par 7.5%, un tas palielināja izdevumus importa preču iegādei un samazināja eksporta ieņēmumus.

IEKŠZEMES KOPPRODUKTS

2000. gadā IKP faktiskajās cenās bija 4 333.0 milj. latu, bet salīdzināmajās cenās pārsniedza iepriekšējā gada apjomu par 6.6%. Būtiska izaugsme bija vērojama visos nozīmīgākajos tautsaimniecības sektoros. Joprojām straujāk attīstījās pakalpojumu sektors (pievienotās vērtības pieaugums – 7.1%), tomēr pievienotā vērtība būtiski (par 5.8%) auga arī preču sektorā. Visstraujākais IKP pieauguma temps bija 4. ceturksnī (8.7%), un to noteica būtisks pakalpojumu sektora pievienotās vērtības kāpums (sk. 1. tabulu). Veiksmīgi attīstījās tirdzniecība (pievienotās vērtības pieaugums 2000. gadā – 9.6%), operācijas ar nekustamo īpašumu, noma un cita komercdarbība (13.6%), finanšu starpniecība (9.6%), pārējie komunālie, sociālie un individuālie pakalpojumi (6.9%), kā arī transports, glabāšana un sakari (7.2%).

Iekšējās tirdzniecības apgrozījums 2000. gadā salīdzināmajās cenās par 9.0% pārsniedza iepriekšējā gada apjomu. Ostās saņemto un no tām nosūtīto kravu kopapjoms bija par 5.8% lielāks nekā iepriekšējā gadā. Ventspils ostā tas pieauga nedaudz (par 1.8%), bet strauji auga Rīgas ostas, Liepājas ostas un mazo ostu saņemto un no tām nosūtīto kravu apjoms (attiecīgi par 11.1%, 27.6% un 38.0%). Pieaugot tranzīta pārvadājumu (par 9.7%), eksporta (par 16.4%) un importa (par 11.8%) pārvadājumu apjomam, pa dzelzceļu pārvadāto kravu apjoms palielinājās par 9.7%.

1. tabula

IEKŠZEMES KOPPRODUKTS UN KOPĒJĀ BRUTO PIEVIENOTĀ VĒRTĪBA

(salīdzināmajās cenās; salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

	1. cet.	2. cet.	3. cet.	4. cet.	2000
Iekšzemes kopprodukts	6.1	5.0	6.6	8.7	6.6
Preču sektors	6.6	6.2	4.1	6.6	5.8
Pakalpojumu sektors	5.7	4.2	8.4	10.2	7.1

Avots: Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes dati.

Preču sektora nozīmīgākās nozares – apstrādes rūpniecības – pievienotās vērtības izaugsmi salīdzināmajās cenās (par 5.7%) 2000. gadā nodrošināja gan ārējā, gan iekšējā pieprasījuma pieaugums. Visvairāk rūpniecības produkcijas fiziskais apjoms pieauga pārējo transportlīdzekļu ražošanā (par 40.7%), radio, televīzijas un sakaru iekārtu un aparatūras ražošanā (par 24.5%) un citur neklasificētu mašīnu un iekārtu ražošanā (par 22.8%), bet par 10–20% – vairākumā pārējo apstrādes rūpniecības nozaru.

2000. gadā pievienotā vērtība palielinājās būvniecībā (par 8.4%), zvejniecībā (par 8.2%) un mežsaimniecībā, kokmateriālu sagatavošanā un ar to saistītajos pakalpojumos (par 26.8%). Pieaugot galveno lopkopības produktu ražošanai, pievienotā vērtība lauksaimniecībā palielinājās par 3.3%. Savukārt kopumā lauksaimniecībā, medniecībā un mežsaimniecībā pievienotā vērtība pieauga par 9.2%.

Nodarbinātības valsts dienestā reģistrēto bezdarbnieku skaits 2000. gada laikā samazinājās par 14.8%. 2000. gada decembrī bezdarbs sasniedza zemāko līmeni kopš 1998. gada septembra – 7.8% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita (1999. gada decembrī – 9.1%). Bezdarbnieku skaita samazinājumu galvenokārt nodrošināja ekonomiskās aktivitātes kāpums valstī. Bezdarba līmenis pakāpeniski saruka visu gadu, bet īpaši strauji – 1. pusgadā. Ilgstošo bezdarbnieku īpatsvars gada laikā samazinājās par 2.1 procentu punktu (līdz 29.0% no reģistrēto bezdarbnieku skaita). Jaunu darba vietu skaita pieaugums noteica darba tirgus noslodzes koeficienta samazināšanos līdz 41 (1999. gada decembrī – 51). Zemākais bezdarba līmenis 2000. gada decembrī bija Rīgā un Ogres rajonā (attiecīgi 3.7% un 5.3%), bet augstākais – Rēzeknes, Balvu un Krāslavas rajonā (attiecīgi 25.6%, 21.8% un 21.8%). Bezdarba līmenis 2000. gadā saruka 23 no 26 Latvijas rajoniem, tomēr reģioniem raksturīgās bezdarba līmeņa iezīmes gandrīz nemainījās.

ĀRĒJĀ TIRDZNICĪBA UN MAKSĀJUMU BILANCE

Latvijas ārējās tirdzniecības apgrozījums 2000. gadā bija 3 065.2 milj. latu, vienlīdz strauji (par 12.2%) palielinoties gan eksportam, gan importam. Importa pārsvars pār eksportu gandrīz nemainījās (2000. gadā – 70.9%; 1999. gadā – 71.0%).

Ārējās tirdzniecības bilances negatīvais saldo pieauga par 87.0 milj. latu un bija 802.6 milj. latu (sk. 2. tabulu). Vislielākais joprojām bija mašīnu un mehānismu, elektrisko iekārtu, minerālo produktu, transportlīdzekļu un ķīmiskās rūpniecības un tās saskarnozaru produkcijas negatīvais saldo. Eksporta pieauguma rezultātā samazinājās ķīmiskās rūpniecības un tās saskarnozaru produkcijas negatīvais saldo, bet importa kāpuma rezultātā – tekstilmateriālu un tekstilizstrādājumu pozitīvais saldo. Pozitīva ārējās tirdzniecības bilance bija tikai dažās preču grupās – koksnei un tās izstrādājumiem, tekstilmateriāliem un tekstilizstrādājumiem, dažādām rūpniecības precēm (galvenokārt mēbelēm). Koksnes un tās izstrādājumu pozitīvais saldo sedza pusi no ārējās tirdzniecības negatīvā saldo. No nozīmīgākajām partnervalstīm pozitīvs ārējās tirdzniecības saldo Latvijai bija tikai ar Lielbritāniju, un 2000. gadā tas palielinājās (līdz 145.2 milj. latu). Ārējās tirdzniecības negatīvais saldo saruka ar Nīderlandi, Zviedriju un Norvēģiju, bet pieauga ar Krieviju, Baltkrieviju, ASV un Vāciju.

2. tabula

LATVIJAS ĀRĒJĀ TIRDZNICĪBA

(eksports – FOB cenās; imports – CIF cenās;
milj. latu)

	1998	1999	2000
Eksports	1 068.9	1 008.3	1 131.3
Imports	1 881.3	1 723.9	1 933.9
Bilance	-812.4	-715.6	-802.6

Avots: Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes dati.

Latvijas ārējās tirdzniecības nozīmīgākās partneres bija ES valstis (56.9% no ārējās tirdzniecības apgrozījuma kopapjoma). Latvijas eksporta apjoms uz ES valstīm pieauga par 100.3 milj. latu un sasniedza 64.6% no eksporta kopapjoma. Imports no ES valstīm pieauga par 73.9 milj. latu (52.4% no importa kopapjoma). Eksports uz NVS valstīm turpināja samazināties (par 22.9 milj. latu; īpatsvars – 8.7% no eksporta kopapjoma; 1999. gadā – 12.0%). To noteica eksporta sarukums galvenokārt uz Krieviju (par 19.1 milj. latu). Savukārt imports no NVS valstīm pieauga par 69.2 milj. latu. Kāpumu noteica minerālo produktu ievaduma pieaugums naftas produktu cenu celšanās rezultātā. Nozīmīgākās Latvijas eksporta partnervalstis

bija Lielbritānija, Vācija, Zviedrija, Lietuva un Dānija, bet importa partnervalstis – Vācija, Krievija, Somija, Lietuva un Zviedrija. Pārējo valstu grupā ievērojami pieauga eksporta apjoms uz Igauniju (par 12.9 milj. latu), Lietuvu (par 9.8 milj. latu) un Kanādu (par 7.0 milj. latu), bet saruka uz ASV (par 15.2 milj. latu).

Latvijas nozīmīgākās eksportpreces pārskata gadā bija koksne un tās izstrādājumi (37.4% no eksporta kopapjoma), tekstilmateriāli un tekstilizstrādājumi (14.0%), metāli un to izstrādājumi (13.4%), kā arī ķīmiskās rūpniecības un tās saskarnozaru produkcija (6.4%). Pieauga gandrīz visu preču grupu eksports. Nozīmīgs bija koksnes un tās izstrādājumu (par 47.3 milj. latu), metālu un to izstrādājumu (par 35.5 milj. latu), mašīnu un mehānismu, elektrisko iekārtu (par 12.5 milj. latu) un ķīmiskās rūpniecības un tās saskarnozaru produkcijas (par 11.1 milj. latu) eksporta pieaugums. Koksni un tās izstrādājumus Latvija eksportēja uz Lielbritāniju (38.7% no šo preču eksporta kopapjoma), Zviedriju (19.4%) un Vāciju (13.1%). Koksnes un tās izstrādājumu izvedums uz Lielbritāniju un Zviedriju palielinājās, bet uz Vāciju samazinājās. Ievērojami pieauga šo preču eksports uz Īriju (par 8.6 milj. latu), Dāniju (par 5.1 milj. latu) un Ēģipti (par 4.0 milj. latu), liecinot par noieta tirgu paplašināšanos. Tekstilmateriālu un tekstilizstrādājumu galvenie noieta tirgi bija Vācija (21.2%), Dānija (13.3%) un Zviedrija (13.2%). Šo preču eksports pieauga uz Lielbritāniju (par 3.2 milj. latu), Nīderlandi, ASV, Slovākiju, Franciju un Ukrainu, bet ievērojami samazinājās uz Krieviju (par 4.4 milj. latu). Metālu un to izstrādājumu eksportā notika tirgus pārorientācija no 1999. gadā dominējušā ASV tirgus (36.7%) uz Eiropas tirgiem – Vāciju (33.9%), Lielbritāniju (8.4%) un Nīderlandi (5.9%). ASV tirgus īpatsvars samazinājās līdz 13.6% no kopējā metālu un to izstrādājumu eksporta, bet veidojās jauni noieta tirgi (Kanāda, Alžīrija, Niģērija, Irāna, Īrija; kopapjoms – 18.4 milj. latu). Ķīmiskās rūpniecības un tās saskarnozaru produkcija tika eksportēta galvenokārt uz Lietuvu (25.9%), Igauniju (17.6%) un Krieviju (10.8%). Galvenie mēbeļu noieta tirgi bija Vācija (28.6%) un Dānija (24.6%). Savukārt mašīnu un mehānismu, elektrisko iekārtu eksportā dominēja Lietuva (17.6%), Krievija (16.3%), Vācija (13.3%) un Zviedrija (9.0%). Pieauga šo preču izvedums uz Lietuvu, Vāciju un Dāniju.

Importa preču grupu struktūrā 2000. gadā dominēja mašīnas un mehānismi, elektriskās iekārtas (20.7% no importa kopapjoma), minerālie produkti (12.9%), ķīmiskās rūpniecības un tās saskarnozaru produkcija (10.6%), metāli un to izstrādājumi (8.4%), transportlīdzekļi (7.8%) un tekstilmateriāli un tekstilizstrādājumi (7.6%). Importa kopapjoms pieauga par 210.0 milj. latu, turklāt auga gandrīz visu preču grupu importa apjoms. Visvairāk palielinājās minerālo produktu (par 53.6 milj. latu), metālu un to izstrādājumu (par 42.4 milj. latu), mašīnu un mehānismu, elektrisko iekārtu (par 22.3 milj. latu), augu valsts produktu (par 17.3 milj. latu) un tekstilmateriālu un tekstilizstrādājumu (par 15.8 milj. latu) ievedums. Nozīmīgākās partnervalstis mašīnu un mehānismu, elektrisko iekārtu importā bija Vācija (19.6%), Somija (18.2%) un Zviedrija (8.3%). Šo preču ievedums pieauga no Vācijas, Somijas, Polijas un Lietuvas, bet samazinājās no Lielbritānijas un Krievijas. Ķīmiskās rūpniecības un tās saskarnozaru produkciju visvairāk importēja no Vācijas (14.7%), mazāk – no Šveices, Krievijas, Igaunijas, Somijas un Polijas. Minerālo produktu imports strauji palielinājās galvenokārt no Krievijas un Baltkrievijas, bet kritās šo produktu imports no Norvēģijas un Somijas. Krievija piegādāja 51.6% no visu minerālo produktu kopapjoma. Transportlīdzekļus ievada galvenokārt no Vācijas (33.0%), Zviedrijas (12.6%) un Somijas (8.6%). Lielākais transportlīdzekļu importa pieaugums bija no Vācijas (par 11.0 milj. latu). Tekstilmateriālu un tekstilizstrādājumu importā dominēja Vācija (19.3%), Zviedrija (14.6%) un Dānija (11.3%). Šo preču ievedums palielinājās no Itālijas, Lielbritānijas, Francijas un Polijas. Vislielākais metālu un to izstrādājumu imports bija no Krievijas (20.2%), Vācijas (13.3%), Igaunijas (7.9%) un Somijas (7.9%), turklāt

ievedums pieauga no visām minētajām valstīm, kā arī no Lietuvas, Ukrainas, Baltkrievijas un Francijas.

Ārējās tirdzniecības norēķini galvenokārt veikti ASV dolāros (43.6% no ārējās tirdzniecības apgrozījuma) un Eiropas Monetārās savienības (EMS) valstu valūtās (35.5%). ASV dolāra īpatsvars norēķinos nedaudz samazinājās, bet EMS valstu valūtu īpatsvars palielinājās. Norēķinos samazinājās Zviedrijas kronas un Krievijas rubļa, bet pieauga Latvijas lata, Lielbritānijas sterliņu mārciņas un Dānijas kronas īpatsvars.

Lata reālais efektīvais kurss attiecībā pret desmit galveno tirdzniecības partnervalstu valūtām 2000. gadā pieauga par 5.0%, bet lata nominālais efektīvais kurss attiecībā pret šo valstu valūtām palielinājās par 8.5%. Attiecībā pret galveno attīstīto tirdzniecības partnervalstu valūtām lata reālais efektīvais kurss pieauga par 14.0% (galvenokārt sakarā ar eiro kursa krituma izraisīto lata nominālā efektīvā kursa palielināšanos). Savukārt attiecībā pret galveno attīstības tirdzniecības partnervalstu valūtām samazinājās gan lata reālais efektīvais kurss (par 9.4%; sakarā ar augstāku inflācijas līmeni šajās valstīs), gan lata nominālais efektīvais kurss (par 1.3%).

Maksājumu bilances tekošā konta negatīvais saldo 2000. gadā bija 296.0 milj. latu jeb 6.8% no IKP (1999. gadā – 9.6%). To noteica preču negatīvais saldo, kas palielinājās par 45.7 milj. latu. Tekošā konta negatīvā saldo uzlabošanos noteica pakalpojumu pozitīvā saldo pieaugums (par 77.1 milj. latu), ienākumu saldo uzlabošanās (par 43.4 milj. latu), tam kļūstot pozitīvam, un būtiskais IKP pieaugums. Uzlabojoties visu pakalpojumu grupu saldo, pakalpojumu pozitīvais saldo sasniedza 273.7 milj. latu un sedza 42.5% no preču negatīvā saldo. Sniegto pakalpojumu apjoma pieaugums bija lielāks nekā saņemto pakalpojumu apjoma kāpums.

Tekošā konta negatīvo saldo sedza galvenokārt ārvalstu investīcijas un ilgtermiņa aizņēmumi. Tiešo investīciju un citu ieguldījumu saldo bija pozitīvs (attiecīgi 242.3 milj. latu un 267.6 milj. latu), bet portfeliegunājumu saldo bija negatīvs (203.5 milj. latu). 2000. gadā Latvijā ieplūda vairāk ārvalstu valūtas, nekā bija nepieciešams tekošā konta negatīvā saldo segšanai, tāpēc rezerves aktīvi pieauga (par 16.0 milj. latu) un maksājumu bilance bija pozitīva.

FISKĀLĀ POLITIKA

2000. gadā valsts konsolidētā kopbudžeta fiskālais deficīts bija 121.9 milj. latu jeb aptuveni 2.8% no IKP – ievērojami mazāks nekā 1999. gadā (4.0% no IKP) un arī mazāks, nekā bija plānots likumā "Par valsts budžetu 2000. gadam". Valsts konsolidētā kopbudžeta finansiālais deficīts bija 122.1 milj. latu. Valsts konsolidētā kopbudžeta deficīts 2000. gadā tika finansēts, galvenokārt emitējot valsts vērtspapīrus. Valsts konsolidētā kopbudžeta fiskālā deficīta samazināšanos noteica lielāks IKP pieaugums un mazāki izdevumi, nekā plānots. Valsts konsolidētā kopbudžeta ieņēmumi salīdzinājumā ar 1999. gadu pieauga par 2.7%, bet izdevumi (t.sk. tīrie izdevumi) – par 1.1%.

Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu pieauga nodokļu ieņēmumi. Visvairāk palielinājās pievienotās vērtības nodokļa un iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi (attiecīgi par 6.8% un 8.2%). Par 6.0% pieauga akcīzes nodokļa ieņēmumi. Lai gan pakāpeniski tika samazināta sociālās apdrošināšanas iemaksu likme, sociālās apdrošināšanas iemaksu ieņēmumi palielinājās par 3.0%. 2000. gadā visvairāk samazinājās uzņēmumu ienākuma nodokļa ieņēmumi (par 20.1%). Saruka arī īpašuma nodokļa un muitas nodokļa ieņēmumi.

Valsts pamatbudžeta ieņēmumi 2000. gadā bija 681.4 milj. latu (par 5.1% lielāki nekā 1999. gadā) un izdevumi – 753.0 milj. latu (par 8.8% lielāki nekā 1999. gadā), tīrie aizdevumi – 49.3 milj. latu un fiskālais deficīts – 120.9 milj. latu (par 5.6 milj. latu mazāks nekā 1999. gadā). Valsts pamatbudžeta izdevumi kapitālieguldījumiem pieauga tikai par 1.4%, bet uzturēšanas izdevumi – par 9.6%.

Gan valsts speciālā budžeta ieņēmumi, gan izdevumi bija mazāki nekā 1999. gadā (attiecīgi par 9.3% un 3.2%), bet fiskālais deficīts bija 39.7 milj. latu (2.3 reizes mazāks nekā iepriekšējā gadā). Līdzīgā tempā (no 57.6 milj. latu līdz 29.2 milj. latu) saruka valsts sociālās apdrošināšanas budžeta fiskālais deficīts. Salīdzinājumā ar 1999. gadu šā budžeta ieņēmumi pieauga par 3.1%, bet izdevumi sakarā ar pensiju likumdošanas aktu grozījumiem samazinājās par 2.7%. Valsts speciālā budžeta fiskālais deficīts tika finansēts ar aizņēmumu no valsts pamatbudžeta.

Pašvaldību konsolidētā kopbudžeta ieņēmumi un izdevumi bija lielāki nekā 1999. gadā (attiecīgi par 7.7% un 8.3%), bet fiskālais deficīts bija 13.1 milj. latu (par 9.0% mazāks nekā iepriekšējā gadā).

Valdības parāds 2000. gadā palielinājās par 59.3 milj. latu (līdz 570.0 milj. latu). Valdības ārējais parāds samazinājās par 11.9 milj. latu, bet iekšējais parāds pieauga par 71.2 milj. latu.

NAUDAS PIEDĀVĀJUMS

Latvijas banku sistēmas un Latvijas Bankas galvenie monetārie rādītāji atspoguļoti gada pārskata 1. pielikumā. Naudas piedāvājums M2X¹ palielinājās par 27.9% (1999. gadā – par 8.0%) un 2000. gada beigās bija 1 275.9 milj. latu (sk. 2. att.).

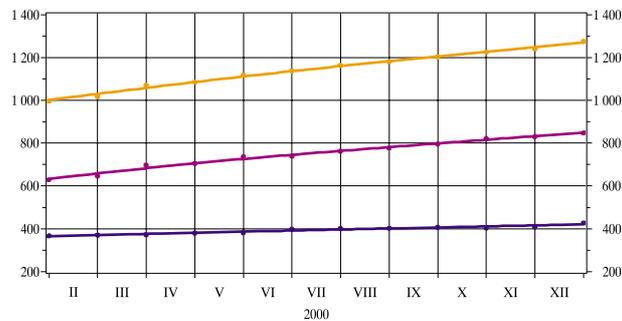
2. attēls

PLAŠĀ NAUDA (milj. latu)

M2X (plašā nauda)

Iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu
noguldījumi

Skaidrā nauda apgrozībā bez atlikumiem banku
kasēs

Plašā nauda vienmērīgi auga visu gadu (1. pusgadā – par 14.1%; 2. pusgadā – par 12.1%). Naudas piedāvājuma pieaugums bija saistīts ar ekonomiskās aktivitātes kāpumu valstī. Sezonālu faktoru dēļ tas bija straujāks vasaras mēnešos un gada nogalē, kad plašās naudas pieaugumu veicināja privātpersonu skaidrās naudas pieprasījuma kāpums. Naudas piedāvājumu vēl vairāk ietekmēja banku izsniegto kredītu pieaugums.

Ekonomiskās situācijas stabilitāte un uzkrājumu palielināšanās veicināja naudas aprites ātruma samazināšanos no 3.67 1999. gadā līdz aptuveni 3.4 2000. gadā.

Palielinājās uzticība banku sistēmai, auga strādājošo pirktspēja un nostiprinājās uzņēmumu sektors, tāpēc ievērojami straujāk nekā iepriekšējā gadā pieauga banku piesaistīto iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumu atlikums (par 36.9%; 1999. gadā – par 6.3%; sk. 3. att.). Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem

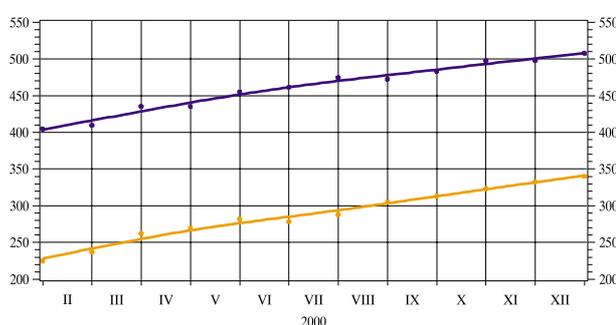
¹ Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs) + iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumi nacionālajā un ārvalstu valūtā.

banku kasēs) palielinājās par 13.3% (1999. gadā – par 10.9%). Noteicošais bija skaidrās naudas apgrozībā pieaugums sezonālu faktoru ietekmē jūnijā un decembrī (attiecīgi 4.0% un 4.4%). Skaidrās naudas īpatsvars plašajā naudā 2000. gada beigās samazinājās līdz 33.5% (1999. gada beigās – 37.8%), liecinot par augošu bezskaidrās naudas dominanci aprītē. Pieprasījuma noguldījumu atlikuma īpatsvars plašajā naudā samazinājās no 40.2% 1999. gada beigās līdz 39.8% pārskata gada beigās, bet par ekonomiskās situācijas ilgtermiņa stabilitāti liecināja augošais termiņnoguldījumu īpatsvars (attiecīgi no 21.9% līdz 26.7%). Termiņnoguldījumu atlikumā augs iekšzemes privātpersonu noguldījumu pārsvars (59.1%), bet pieprasījuma noguldījumu atlikumā dominēja iekšzemes uzņēmumu noguldījumi (58.8%), lai gan palielinājās iekšzemes privātpersonu noguldījumu īpatsvars.

3. attēls

IEKŠZEMES UZŅĒMUMU UN PRIVĀTPERSONU NOGULDĪJUMI BANKĀS (perioda beigās; milj. latu)

Termiņnoguldījumi
Pieprasījuma noguldījumi

Latos veikto noguldījumu atlikuma kāpums (40.1%) apsteidza ārvalstu valūtā veikto noguldījumu atlikuma pieaugumu (33.3%), tāpēc latos veikto noguldījumu īpatsvars sasniedza 53.1% no noguldījumu atlikuma (1999. gada beigās – 51.8%).

Mazāk likvīdās plašās naudas sastāvdaļas kvazinaudas¹ pieaugums (37.4%) apsteidza tās likvīdākās sastāvdaļas M1² kāpumu (21.9%).

Pārskata gadā kredītiestāžu aktīvi pieauga par 811.0 milj. latu jeb 40.5%. Vislielākais banku sektora tīro ārējo aktīvu atlikums bija 2000. gada augusta beigās, bet gada beigās tas bija tikai par 1.0 milj. latu lielāks nekā 1999. gada beigās. To noteica gandrīz vienāds banku sektora ārzemju pasīvos piesaistīto un ārzemju aktīvos izvietoto līdzekļu apjoma pieaugums, šiem rādītājiem gada beigās veidojot 51.5% un 51.4% no bilances kopsummas. Ārzemju aktīvos 1.7 reizes (līdz 720.7 milj. latu) palielinājās ārvalstu kredītiestādēs izvietoto pieprasījuma un īstermiņa noguldījumu atlikums, 2.3 reizes (līdz 210.6 milj. latu) pieauga ieguldījumi banku un privātā sektora parāda vērtspapīros, 1.7 reizes – aktīvi pārvaldīšanā, par 17.6% – ieguldījumi ārvalstu valdību vērtspapīros un 2.7 reizes – ieguldījumi ārvalstu uzņēmumu akcijās. Samazinājās kredīti ārvalstu nebankām (par 17.8%) un ārvalstu valūta banku kasēs (par 12.6%). Strauji pieauga visi nozīmīgākie banku sektora ārzemju pasīvu posteņi, t.sk. saistības pret ārvalstu kredītiestādēm (par 24.1%) un ārvalstu nebanku noguldījumi (par 56.9%).

Banku sistēmas tīro ārējo aktīvu kāpumu (par 20.0 milj. latu) noteica Latvijas Bankas ārējo rezervju pieaugums.

Kredītu atlikuma pieauguma paātrināšanos veicināja gan tas, ka Latvijas tautsaimniecība bija pārvarējusi 1998. gada Krievijas finanšu krīzes sekas, gan arī reālā naudas pieprasījuma pieaugums, stabilizējoties makroekonomiskajai videi, paplaši-

¹ Iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu termiņnoguldījumi latos + iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumi ārvalstu valūtās.

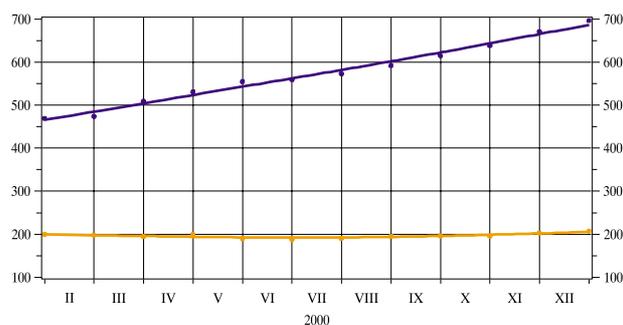
² Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs) + iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu pieprasījuma noguldījumi latos.

noties finanšu starpniecībai un augot kredītiestāžu resursiem. Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu īpatsvars banku sektora aktīvos gandrīz nemainījās (2000. gada beigās – 32.2%). Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu apjoms pieauga par 247.9 milj. latu jeb 37.8%, bet banku sektora neto prasības pret centrālo valdību – par 73.2 milj. latu jeb 1.9 reizes. Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto ilgtermiņa kredītu atlikuma pieaugumu īpaši veicināja šo kredītu samērā zemās procentu likmes, kā arī banku piesaistīto līdzekļu termiņu pagarināšanās, kas ļāva paplašināt ilgāka termiņa kredītu piedāvājumu. Pārskata gadā iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto ilgtermiņa kredītu atlikums palielinājās par 225.6 milj. latu jeb 47.9%, bet īstermiņa kredītu atlikums – par 22.3 milj. latu jeb 12.1% (sk. 4. att.). Tādējādi 2000. gada beigās 77.1% no izsniegtajiem kredītiem bija ilgtermiņa kredīti (1999. gada beigās – 71.8%). Latos izsniegto kredītu straujāku pieaugumu veicināja gan zemāks latos izsniegto ilgtermiņa kredītu procentu likmju līmenis, gan augstais ASV dolāra kurss, kas iekšzemes aizņēmējiem sadārdzināja kredītus ārvalstu valūtā. Latos izsniegto kredītu īpatsvars palielinājās par 6.9 procentu punktiem (līdz 48.3%).

4. attēls

IEKŠZEMES UZŅĒMUMIEM UN PRIVĀTPERSONĀM IZSNIEGTIE KREDĪTI

(perioda beigās; milj. latu)

Īstermiņa
Ilgtermiņa

Kredītu atlikuma pieaugums bija raksturīgs vairākiem tautsaimniecības nozaru. Kredītu atlikums būtiski palielinājās tirdzniecībā (par 56.1 milj. latu jeb 40.2%), finanšu starpniecībā (par 31.9 milj. latu jeb 2.5 reizes), pārējos pakalpojumos (par 21.8 milj. latu jeb 31.1%), transportā, glabāšanā un sakaros (par 20.9 milj. latu jeb 28.6%) un apstrādes rūpniecībā (par 20.0 milj. latu jeb 13.5%). 2000. gada beigās vislielākie kredītieguldījumi bija veikti tirdzniecībā (26.3% no iekšzemes uzņēmumiem izsniegto kredītu atlikuma; īpatsvara pieaugums par 1.5 procentu punktiem), apstrādes rūpniecībā (22.6%; īpatsvara samazinājums par 3.8 procentu punktiem) un transportā, glabāšanā un sakaros (12.6%; īpatsvara samazinājums par 0.4 procentu punktiem). Īstermiņa kredīti 2000. gadā visvairāk izsniegti tirdzniecībai (37.9% no īstermiņa kredītu atlikuma) un apstrādes rūpniecībai (26.4%). Arī ilgtermiņa kredīti visvairāk izsniegti abām minētajām nozarēm (attiecīgi 22.4% un 21.3% no šādu kredītu atlikuma).

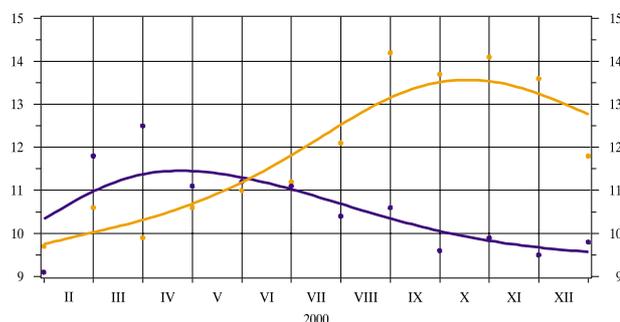
KREDĪTU UN NOGULDĪJUMU PROCENTU LIKMES

Stabilā makroekonomiskā situācija mazināja uzņēmējdarbības risku un inflāciju, banku konkurences pieauguma ietekmē palielinājās banku piedāvāto pakalpojumu klāsts, tāpēc samazinājās kredītu (sevišķi ilgtermiņa) procentu likmes (sk. 5. att.).

Latos izsniegto ilgtermiņa kredītu vidējā svērtā procentu likme samazinājās par 2.8 procentu punktiem (no 12.6% 1999. gada decembrī līdz 9.8% 2000. gada decembrī). Latos izsniegto īstermiņa kredītu vidējā svērtā procentu likme bija 9.7–14.2%, un tās kritumu palēnināja augošais īstermiņa resursu pieprasījums un banku specializācija kredītu izsniegšanā.

5. attēls

**UZŅĒMUMIEM UN PRIVĀTPERSONĀM
LATOS IZSNIEGTO KREDĪTU VIDĒJĀS
SVĒRTĀS PROCENTU LIKMES
(%)**

 Īstermiņa
 Ilgtermiņa

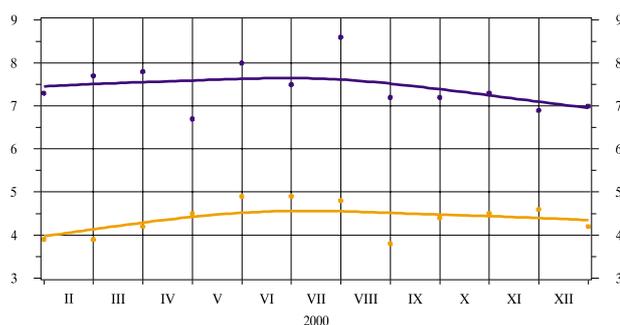
Uzņēmumiem latos izsniegto kredītu vidējā svērtā procentu likme (īstermiņa kredītiem – 9.3–14.1%, ilgtermiņa kredītiem – 8.9–12.3%) bija zemāka nekā privātpersonām izsniegto kredītu vidējā svērtā procentu likme. Privātpersonām latos izsniegto kredītu vidējā svērtā procentu likme pazeminājās, un šādu īstermiņa kredītu vidējā svērtā procentu likme bija 12.3–20.4%, bet ilgtermiņa kredītu – 11.0–13.9%.

OECD valstu valūtās izsniegto īstermiņa kredītu vidējā svērtā procentu likme bija 11.9–14.7%, bet ilgtermiņa – 8.9–11.7%, un tās būtiski neatšķirās no iepriekšējo divu gadu līmeņa.

Uzņēmumu un privātpersonu latos veikto īstermiņa noguldījumu vidējā svērtā procentu likme bija 3.8–4.9%, bet ilgtermiņa – 6.7–8.6% (sk. 6. att.), maz atšķiroties no 1999. gada līmeņa. Tādējādi banku konkurences pieaugums ilgtermiņa noguldījumu piesaistē un ilgtermiņa resursu nepieciešamība izpaudās tikai reālo noguldījumu procentu likmju kāpumā. Latos veikto īstermiņa noguldījumu reālā procentu likme bija 1.5–2.5%, bet ilgtermiņa – aptuveni 5%. Gan īstermiņa, gan ilgtermiņa noguldījumu reālo procentu likmju pieaugumu noteica inflācijas samazināšanās.

6. attēls

**UZŅĒMUMU UN PRIVĀTPERSONU
LATOS VEIKTO NOGULDĪJUMU
VIDĒJĀS SVĒRTĀS PROCENTU LIKMES
(%)**

 Īstermiņa
 Ilgtermiņa

Uzņēmumiem un privātpersonām no jauna latos izsniegto īstermiņa kredītu reālās procentu likmes bija 10–12%, bet ilgtermiņa kredītu reālās procentu likmes – 7–9% ar tendenci stabilizēties gada otrajā pusē, tādējādi reālajām kredītu procentu likmēm sarūkot par aptuveni 3 procentu punktiem salīdzinājumā ar 1999. gadu.

Latos izsniegto kredītu un piesaistīto noguldījumu vidējo svērto procentu likmju starpība īstermiņa darījumiem gada laikā bija 6–9 procentu punktu robežās ar tendenci samazināties gada beigās, bet ilgtermiņa darījumiem – 2–4 procentu punktu robežās, un tās samazinājās visu gadu. Kredītu un noguldījumu vidējo svērto procentu likmju starpība, īpaši ilgtermiņa darījumiem, bija ievērojami mazāka nekā iepriekšējos gados.

STARPBANKU TIRGUS

Pārskata gadā iekšzemes starpbanku tirgū izsniegto kredītu apjoms turpināja palielināties. Iekšzemes bankām izsniegto starpbanku kredītu vidējais mēneša apjoms bija 222.2 milj. latu (1999. gadā – 201.9 milj. latu), un 2000. gadā tika izsniegti kredīti 2.7 mljrd. latu apjomā.

Ekonomiskās aktivitātes pieaugums un nacionālās valūtas stabilitāte sekmēja latos izsniegto kredītu īpatsvara palielināšanos iekšzemes starpbanku kredītu apgrozījumā (līdz 78.1%; 1999. gadā – 68.6%). Lielākā daļa starpbanku kredītu tika izsniegti uz nakti (78.4%) un ar termiņu līdz 1 mēnesim (20.5%). Iekšzemes starpbanku tirgus apgrozījums gada sākumā vēl bija neliels, jo 1999. gada nogalē bankas bija uzkrājušas papildu resursus un janvārī tika izsniegts mazākais kredītu mēneša apjoms (166.9 milj. latu). Turpmākajos mēnešos starpbanku tirgus pakāpeniski aktivizējās, augustā sasniedzot vislielāko darījumu mēneša apjomu (296.0 milj. latu). Gada pēdējos mēnešos iekšzemes starpbanku tirgū izsniegto kredītu apjoms atkal nedaudz samazinājās, jo bankas nodrošināja likviditāti, aizņemoties latu resursus Latvijas Bankā, un palielinājās ārvalstu valūtas pieprasījums.

Lai gan ilgāka termiņa starpbanku kredītu procentu likmes samazinājās, latos uz nakti izsniegto kredītu vidējās svērtās procentu likmes svārstības ietekmēja banku likviditātes līmenis un rezervju prasību izpilde. Latos uz nakti izsniegto kredītu vidējā svērtā procentu likme viszemākā bija janvārī (1.5%), bet visaugstākā – oktobrī (4.7%). Savukārt OECD valstu valūtās uz nakti izsniegto kredītu vidējā svērtā procentu likme nedaudz paaugstinājās (no 5.2% janvārī līdz 5.7% decembrī).

Banku sektora ārvalstu kredītiestādēm izsniegto kredītu apjoms pieauga 2.1 reizi (līdz 52.6 mljrd. latu).

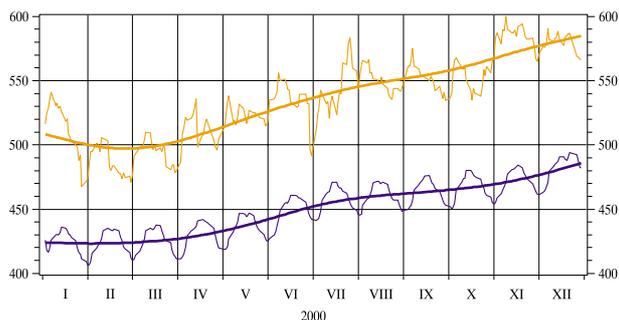
NAUDAS BĀZE

Naudas bāze M0¹ 2000. gadā pieauga par 7.7% – nedaudz lēnāk nekā 1999. gadā – un gada beigās sasniedza 566.7 milj. latu (sk. 7. att.). Pieaugot skaidrās naudas pieprasījumam (skaidrā nauda apgrozībā 2000. gadā palielinājās par 56.2 milj. latu jeb 13.2%), samazinājās kredītiestāžu noguldījumu atlikums Latvijas Bankā (par 15.7 milj. latu jeb 15.7%). To veicināja kredītiestāžu rezervju normas samazināšana ar 2000. gada 1. decembri līdz 6%. Skaidrās naudas īpatsvars naudas bāzē palielinājās līdz 85.1% (1999. gada beigās – 81.0%). Naudas bāzes pieaugumu nodrošināja gan tīro ārējo aktīvu palielināšanās (par 18.9 milj. latu; galvenokārt valūtas mijmaiņas darījumu rezultātā; sk. 8. att.), gan valdības noguldījuma atlikuma Latvijas Bankā kritums. Ievērojami mazāks nekā 1999. gada beigās bija bankām izsniegto Latvijas Bankas kredītu atlikums (42.5 milj. latu).

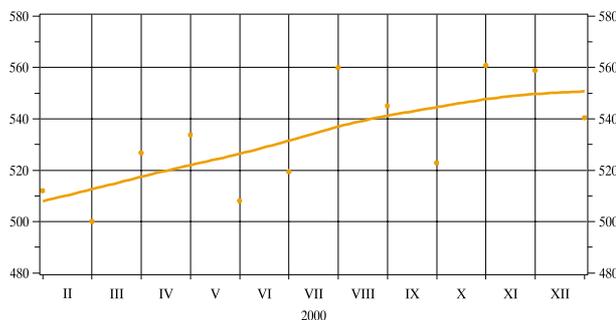
7. attēls

NAUDAS BĀZE
(milj. latu)

Naudas bāze
Skaidrā nauda apgrozībā

¹ Skaidrā nauda apgrozībā + noguldījumi Latvijas Bankā.

LATVIJAS BANKAS TĪRIE ĀRĒJIE AKTĪVI
 (milj. latu)

Latvijas Bankas valūtas mijmaiņas darījumu atlikumam pieaugot par 49.4 milj. latu (visvairāk – jūlijā un oktobrī; valūtas mijmaiņas darījumu apjoma pieaugums – 1.8 reizes), centrālās bankas tīrie ārējie aktīvi pieauga par 3.6% (līdz 540.5 milj. latu) un decembrī sedza 3.4 (1999. gada decembrī – 3.6) mēnešu importa apjomu, bet emitētās nacionālās valūtas segums ar Latvijas Bankas tīrajiem ārējiem aktīviem bija 95.4% (1999. gada beigās – 99.1%). Tikai decembrī, apmierinot paaugstināto ārvalstu valūtas pieprasījumu, Latvijas Banka veica nozīmīgākas intervences.

Latvijas Bankas tīrie iekšējie aktīvi palielinājās par 21.6 milj. latu. Bankām izsniegto Latvijas Bankas kredītu atlikuma samazinājumu par 20.8 milj. latu kompensēja neto prasību pret valdību pieaugums (par 22.9 milj. latu). Gada laikā Latvijas Bankas izsniegto kredītu kopapjoms (321.8 milj. latu) bija 2.1 reizi mazāks nekā 1999. gadā. Šādu kritumu nodrošināja augošā banku sektora stabilitāte, nenotiekot krasām likviditātes svārstībām, un starpbanku tirgus attīstība. Augstākais banku pieprasījums pēc Latvijas Bankas kredītiem bija oktobrī, augustā un septembrī, kad kopā tika izsniegti 44.9% no šādu Latvijas Bankas kredītu kopapjoma. No Latvijas Bankas kredītiem bankām 91.2% tika izsniegti *repo* izsolēs, 7.3% bija pieprasījuma lombarda kredīti un 1.5% – automātiskie lombarda kredīti (kredītu mēneša vidējos atlikumus sk. 3. tabulā).

3. tabula

LATVIJAS BANKAS KREDĪTI BANKĀM
 (vidējais atlikums; milj. latu)

	1998	1999	2000
Janvāris	8.5	42.5	54.9
Februāris	11.9	60.7	41.5
Marts	14.4	74.9	39.6
Aprīlis	13.4	71.0	38.6
Maijs	15.8	55.7	46.3
Jūnijs	10.1	48.7	43.2
Jūlijs	17.2	42.4	43.5
Augusts	17.4	37.9	36.1
Septembris	33.1	48.1	37.0
Oktobris	34.2	38.2	36.6
Novembris	33.9	40.0	31.5
Decembris	37.5	53.1	38.7

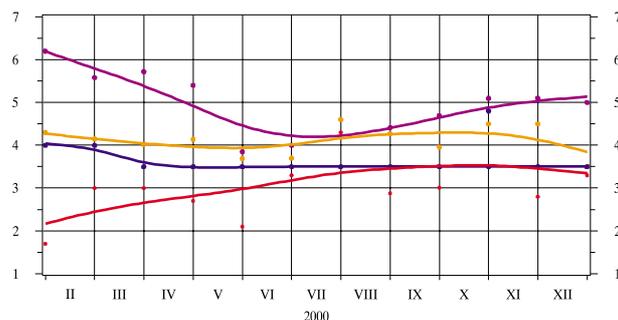
Repo kredīti tika izsniegti ar 7, 28 un 91 dienas termiņu. Uz 7 dienām izsniegto *repo* kredītu kopapjoms bija 189.9 milj. latu, uz 28 dienām – 58.0 milj. latu un uz 91 dienu – 45.6 milj. latu. *Repo* kredīti tika izsniegti 1.7 reizes mazāk nekā iepriekšējā gadā, pieprasījuma lombarda kredīti – 6.7 reizes mazāk (23.5 milj. latu) un automātiskie lombarda kredīti – 3.8 reizes mazāk (4.8 milj. latu).

Latvijas Bankas refinansēšanas likme ar 2000. gada 17. martu tika samazināta no 4.0% līdz 3.5%. *Repo* kredītu procentu likme mainījās līdz ar starpbanku tirgus procentu likmju pārmaiņām, tomēr kopumā tā bija ievērojami stabilāka nekā iepriekšējā gadā. Tā samazinājās no 4.3% janvārī līdz 3.7% maijā un pēc pieauguma jūlijā līdz 4.6% saruka līdz 3.5% decembrī (sk. 9. att.).

9. attēls

NAUDAS TIRGUS PROCENTU LIKMES (%)

Latvijas Bankas refinansēšanas likme
Repo kredītu vidējā svērtā procentu likme
 6 mēnešu valsts parādzīmju vidējā svērtā peļņas likme
 Latos izsniegto iekšzemes starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme

VALŪTAS TIRGUS UN LATVIJAS ĀRĒJAIS PARĀDS

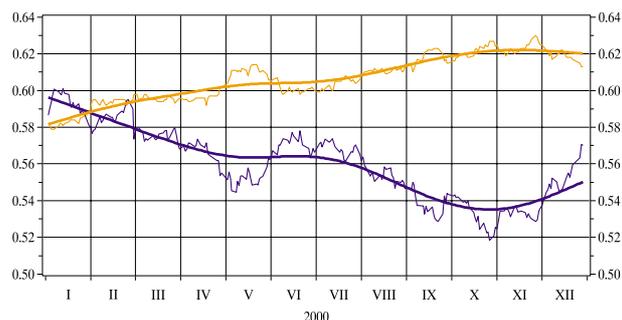
2000. gadā pasaules valūtas tirgū bija vērojamas lielas valūtu kursa svārstības. SDR valūtu groza valūtu kursa svārstības galvenokārt noteica ES ekonomisko un politisko problēmu risinājums, Japānas tautsaimniecības stagnācija un lēnā atveseļošanās, ASV tautsaimniecības straujās izaugsmes posma beigas.

Tā kā pārskata gadā ASV dolāra kurss auga attiecībā pret visām pārējām SDR valūtu groza valūtām, tas auga arī attiecībā pret latu (no 0.583 līdz 0.613; par 5.1%; sk. 10. att.). Augstāko vērtību attiecībā pret latu ASV dolāra kurss sasniedza 2000. gada 27. novembrī (0.6300). Lata kurss iekšzemes valūtas tirgū vairākas reizes atradās tuvu Latvijas Bankas noteiktajam ASV dolāra pārdošanas kursam, tāpēc Latvijas Banka veica intervences, pārdodot ASV dolārus un pērkot latus.

10. attēls

LATVIJAS BANKAS NOTEIKTAIS ASV DOLĀRA UN EIRO KURSS

ASV dolāra kurss
 Euro kurss

Saskaņā ar starptautisko investīciju bilances datiem valsts ārējais parāds 2000. gadā pieauga par 651.8 milj. latu un gada beigās sasniedza 2 898.6 milj. latu (66.9% no IKP). Ārvalstu aktīvi gada beigās bija 2 324.1 milj. latu un tīrais ārējais parāds – 574.5 milj. latu (13.3% no IKP). Ilgtermiņa parāds bija 1 150.5 milj. latu un īstermiņa parāds – 1 748.1 milj. latu. To attiecībai nebija raksturīgas lielas svārstības, tomēr 2000. gadā īstermiņa parāda īpatsvars nedaudz pieauga (līdz 60%).

Ārējā parāda struktūra sektoru dalījumā 2000. gada beigās bija šāda: valdības saistības – 13%, banku saistības – 50% un uzņēmumu saistības – 37%.

Valdības ārējais parāds 2000. gada beigās bija 366.1 milj. latu (8.4% no IKP; t.sk. 7.0 milj. latu – Latvijas Bankas ārējās parādsaistības). 2000. gadā valdība saņēma ārvalstu aizņēmumus 39.5 milj. latu apjomā (t.sk. Pasaules Bankas aizdevums struk-

turālo pārkārtojumu projekta ietvaros 40.4 milj. ASV dolāru jeb 24.0 milj. latu apjomā). Ārvalstu aizņēmumu apkalpošanai 2000. gadā tika izlietoti 69.5 milj. latu, kas līdzvērtīgi 6.1% no eksporta gada apjoma. Valdība pabeidza G-24 kredītu atmaksu. Tika dzēsts ES aizdevums 40.0 milj. eiro (23.0 milj. latu) apjomā un *Swedish Export Credit Corporation* aizdevums 13.4 milj. ASV dolāru (8.3 milj. latu) apjomā. Par Starptautiskā Valūtas fonda (SVF) Sistēmiskās pārveides fonda aizdevumu tika veikti maksājumi 7.6 milj. XDR (6.1 milj. latu) apjomā.

Banku sektora ārējais parāds 2000. gada beigās bija 1 448.8 milj. latu (t.sk. ilgtermiņa saistības – 144.7 milj. latu un īstermiņa saistības – 1 304.1 milj. latu). Banku sektora īstermiņa saistības galvenokārt veidoja banku piesaistītie noguldījumi (1 118.1 milj. latu). Banku sektora tīrais ārējais parāds 2000. gada beigās bija 36.8 milj. latu (ar banku sektora ārējām prasībām bija segti 97.5% no banku sektora ārējā parāda).

Uzņēmumu sektoram salīdzinājumā ar banku sektoru ir raksturīgs lielāks ilgtermiņa saistību īpatsvars. 2000. gada beigās uzņēmumu ārvalstu saistības bija 1 083.7 milj. latu, t.sk. ilgtermiņa saistības – 647.2 milj. latu (60% no uzņēmumu parāda) un īstermiņa saistības (pārsvarā tirdzniecības kredīti) – 436.5 milj. latu.

VĒRTSPAPĪRU TIRGUS

Valsts vērtspapīru sākotnējā tirgū Latvijas Banka turpināja darboties kā valdības pilnvarots aģents vērtspapīru sākotnējo izsoļu veikšanā un uzskaitē.

Gan valsts vērtspapīru piedāvājums, gan banku pieprasījums, gan arī pārdotais valsts vērtspapīru apjoms bija ievērojami lielāks nekā 1999. gadā. Pieaugumu nodrošināja galvenokārt jauno 3 un 5 gadu valsts obligāciju emisijas. Savukārt valsts īstermiņa parādzīmju pieprasījums bija zems, un mēnešos, kad netika piedāvātas obligācijas un 12 mēnešu parādzīmes, valsts vērtspapīru emisija bija niecīga (augustā un oktobrī) vai nenotika vispār (jūlijā). Valsts vērtspapīru izsolēs pieprasījuma un piedāvājuma attiecība sasniedza 2.2 (1999. gadā – 1.8).

Valsts vērtspapīru piedāvājums 2000. gadā palielinājās par 8.7% (līdz 252.3 milj. latu). Samazinoties īstermiņa parādzīmju pieprasījumam un lai valsts parāda struktūrā palielinātu ilgāka termiņa aizņēmumu īpatsvaru, Latvijas Republikas Finanšu ministrija pieņēma lēmumu ar 2000. gada 24. maiju mainīt valsts vērtspapīru emisijas grafiku. Tā kā tika uzsākta ilgāka termiņa valsts vērtspapīru – 3 un 5 gadu obligāciju – emisija, tika pārtraukta 1 mēneša parādzīmju un 2 gadu obligāciju emisija, bet retāk un lielākā apjomā tika piedāvātas 3 un 6 mēnešu parādzīmes. Finanšu ministrija rīkoja ne vairāk kā vienu izsoli nedēļā atšķirībā no iepriekšējiem periodiem, kad katru nedēļu notika 1 un 3 mēnešu parādzīmju izsole un kāda ilgāka termiņa vērtspapīru izsole.

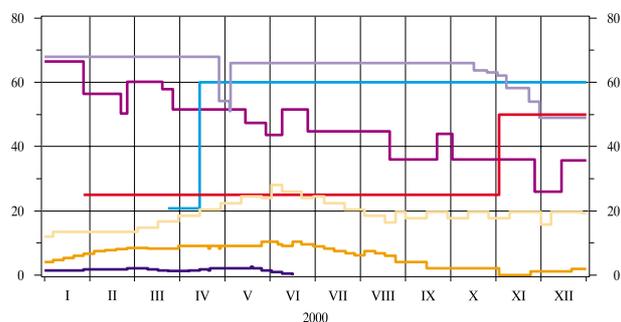
Valsts vērtspapīru kopapjoms apgrozībā gada laikā palielinājās par 47.9% un gada beigās bija 215.7 milj. latu. 2000. gadā visstraujāk saruka 2 gadu obligāciju un 12 mēnešu parādzīmju īpatsvars (attiecīgi līdz 22.7% un 16.5% no apgrozībā esošo valsts vērtspapīru kopapjoma). Savukārt no jauna emitēto 3 un 5 gadu obligāciju īpatsvars apgrozībā esošo vērtspapīru kopapjomā gada beigās sasniedza attiecīgi 23.2% un 27.8%. No apgrozībā esošajiem valsts vērtspapīriem 8.9% bija 6 mēnešu parādzīmes un 0.9% – 3 mēnešu parādzīmes (atsevišķu termiņu valsts vērtspapīru atlikumus gada laikā sk. 11. att.).

Valsts vērtspapīru ienesīguma līmenis pārskata gadā samazinājās (sk. 12. att.). 3 mēnešu parādzīmju vidējā svērtā peļņas likme saruka no 5.30% 1999. gada decembrī līdz 4.18% 2000. gada decembrī, 6 mēnešu parādzīmju – attiecīgi no 5.63% līdz

11. attēls

VALSTS VĒRTSPAPĪRI
(milj. latu)

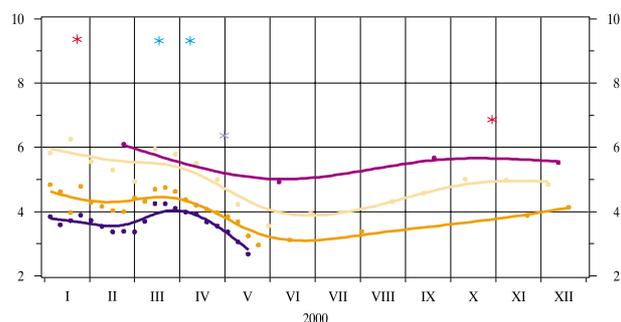
- 1 mēneša
- 3 mēnešu
- 6 mēnešu
- 12 mēnešu
- 2 gadu
- 3 gadu
- 5 gadu

12. attēls

IZSOLĒS PĀRDOTO VALSTS VĒRTSPAPĪRU
VIDĒJĀS SVĒRTĀS DISKONTA LIKMES
UN FIKSĒTĀS PEĻNAS LIKMES
(%)

- 1 mēneša
- 3 mēnešu
- 6 mēnešu
- 12 mēnešu
- * 2 gadu
- * 3 gadu
- * 5 gadu

4.96%, 12 mēnešu parādzīmju – no 8.19% līdz 5.86%. Viszemākās parādzīmju vidējās svērtās peļņas likmes bija maijā un jūnijā, kad Latvijas Banka veica intervences valsts vērtspapīru otrreizējā tirgū. Gada laikā zemākas par prognozētajām un ar tālākas samazināšanās tendenci bija valsts obligāciju vidējās svērtās peļņas likmes. 3 gadu obligāciju vidējā svērtā peļņas likme 2000. gada janvārā izsolē bija 9.34%, novembra izsolē – 6.86%, bet 5 gadu obligāciju vidējā svērtā peļņas likme no 9.13% marta izsolē samazinājās līdz 8.82% aprīļa izsolē. Savukārt 2 gadu obligāciju vidējā svērtā peļņas likme maijā notikušajā izsolē (6.31%) bija gandrīz divas reizes zemāka nekā šā termiņa vērtspapīru iepriekšējā izsolē 1999. gada oktobrī.

Pārskata gadā Latvijas Bankas darījumu apjoms valsts vērtspapīru otrreizējā tirgū bija ievērojami lielāks nekā iepriekšējā gadā. Latvijas Banka nopirka valsts vērtspapīrus par 104.2 milj. latu un pārdeva par 21.7 milj. latu (iepriekšējā gadā tika nopirkti valsts vērtspapīri par 31.2 milj. latu, bet pārdošanas darījumi netika veikti). Visi minētie darījumi tika veikti 2000. gada 1. pusgadā, bet, sākot ar jūliju, Latvijas Bankas īpašumā esošo valsts vērtspapīru portfelis pakāpeniski samazinājās tikai sakarā ar to dzēšanu. Šādas pārmaiņas Latvijas Bankas darbībā vērtspapīru otrreizējā tirgū noteica nepieciešamība neitralizēt valdības noguldījuma Latvijas Bankā pieauguma ietekmi uz naudas piedāvājumu pēc janvārī–aprīlī notikušajām 3 gadu un 5 gadu obligāciju izsolēm.

Latvijas Bankas veikto darījumu īpatsvars valsts vērtspapīru otrreizējā tirgus darījumos palielinājās līdz 14.6% (1999. gadā – 7.5%). 2000. gadā valsts vērtspapīru otrreizējā tirgus apjoms pieauga 2.1 reizi, sasniedzot 862.7 milj. latu. Ar rezidentu nebankām veikto banku darījumu īpatsvars palielinājās no 70.6% 1999. gadā līdz 74.7% pārskata gadā, samazinoties ar nerezidentiem veikto darījumu īpatsvaram (attiecīgi no 11.8% līdz 6.2%) un iekšzemes starpbanku darījumu īpatsvaram (no 10.2% līdz 4.5%). 2000. gada beigās Latvijas Bankas īpašumā esošo valsts vērtspapīru apjoms (ieskaitot *repo* darījumos pārņemtus vērtspapīrus) saruka līdz 33.7% (1999. gadā – 57.4%), bet iekšzemes banku sektora, rezidentu nebanku un nerezidentu nebanku īpašumā bija attiecīgi 58.8%, 4.5% un 3.0% no apgrozībā esošo valsts vērtspapīru kopapjoma.

2000. gadā aktivizējās arī Latvijas privātā sektora vērtspapīru tirgus un Rīgas Fondu biržas (RFB) darbība.

Latvijas Centrālajā depozitārijā reģistrēto publisko akciju nominālvērtību kopsumma gada laikā palielinājās par 15 milj. latu jeb 5.6% un sasniedza 287 milj. latu. Savukārt šo akciju tirgus kapitalizācija palielinājās par 110 milj. latu (1.7 reizes) un sasniedza 276 milj. latu. 2000. gadā strauji attīstījās korporatīvo parāda vērtspapīru tirgus – šādu vērtspapīru nominālvērtību kopsumma publiskajās emisijās palielinājās vairāk nekā divas reizes un sasniedza 33 milj. latu. Izveidojoties diviem jauniem ieguldījumu fondiem, strauji attīstījās Latvijai jauns privāto vērtspapīru veids – ieguldījumu apliecības (vērtības pieaugums no 0.2 milj. latu līdz 4.9 milj. latu).

Kopējā akciju tirgus kapitalizācija 2000. gadā samazinājās no 513 milj. latu līdz 400 milj. latu (par 22.0%). Kapitalizācijas kritumu visbūtiskāk ietekmēja tas, ka janvārī RFB tika pārtraukta *Hansapank* (Igaunija) akciju kotēšana. Savukārt kapitalizācijas indekss *Dow Jones Riga Stock Exchange* (DJRSE), kura aprēķinos iekļautas RFB kotēto likvidāko un lielāko Latvijas uzņēmumu akcijas, pārskata gadā pieauga par 58.5% (līdz 139.2; augstāko līmeni DJRSE sasniedza 22. novembrī – 145.3). Indekss pieauga februārī–martā (pieaugumu veicināja a/s "Latvijas Gāze" akciju izsole) un īpaši strauji – augustā–oktobrī (sakarā ar a/s "Latvijas Unibanka" lielākā akcionāra *Skandinaviska Enskilda Banken* paziņojumu, ka no pārējiem akcionāriem tiks atpirktas akcijas par augstāku cenu nekā šo akciju tā laika biržas cena).

Aktīvi norisot arī valsts vērtspapīru tirdzniecībai, RFB apgrozījums 2000. gadā sasniedza 555.7 milj. latu (1999. gadā – 29.4 milj. latu). Kāpumu galvenokārt noteica valsts parāda vērtspapīru tirdzniecība, kas tika uzsākta 1999. gada 2. pusē, bet pieauga arī citu vērtspapīru tirdzniecība. Akciju tirdzniecības apjoms palielinājās no 25.2 milj. latu līdz 168.5 milj. latu, bet parāda vērtspapīru – no 4.2 milj. latu līdz 387.2 milj. latu. Korporatīvo vērtspapīru apgrozījums sasniedza 8.5% no parāda vērtspapīru apgrozījuma.

LATVIJAS BANKAS PAMATUZDEVUMU IZPILDES 2000. GADA NORMATĪVĀS AKTUALITĀTES**13. janvāris**

Latvijas Bankas padome apstiprināja "Kreditiestāžu darbību raksturojošo rādītāju aprēķināšanas noteikumu" grozījumus (spēkā ar 31.01.2000.).

16. marts

Latvijas Bankas padome pieņēma lēmumu "Par procentu likmēm" (spēkā ar 17.03.2000.), par 0.5 procentu punktiem samazinot procentu likmes un nosakot refinansēšanas likmi 3.5% gadā; banku noguldījumu Latvijas Bankā termiņus un procentu likmes: 7 dienas – 1.50% gadā, 14 dienu – 1.75% gadā; lombarda kredītu procentu likmes atkarībā no tā, cik dienu pēdējo 30 dienu laikā, skaitot no kredīta izsniegšanas dienas, bankai bijis lombarda kredīta atlikums: līdz 10 dienām – 5.5% gadā, no 11 līdz 20 dienām – 6.5% gadā, sākot no 21. dienas – 7.5% gadā.

Latvijas Bankas padome apstiprināja "Kapitāla pietiekamības aprēķināšanas noteikumus" (daļēji spēkā ar 01.07.2000., pilnībā spēkā ar 01.01.2001.).

Latvijas Bankas padome pieņēma lēmumu "Par darījumiem ar vekseliem un čekiem" (spēkā ar 01.04.2000.).

24. marts

Latvijas Bankas padome apstiprināja "Ilgtermiņa valūtas mijmaiņas darījumu noteikumus" (spēkā ar 15.04.2000.).

Latvijas Bankas padome pieņēma lēmumu "Par ilgtermiņa valūtas mijmaiņas darījumiem", nosakot, ka valūtas mijmaiņas darījumiem ar 2 gadu termiņu minimālā latu procentu likme ir 6.5% gadā.

24. maijs

Latvijas Bankas padome apstiprināja "Likviditātes prasību izpildes noteikumus" (spēkā ar 01.07.2000.).

Latvijas Bankas padome apstiprināja "Riska darījumu ierobežojumu izpildes noteikumus" (spēkā ar 01.07.2000.).

Latvijas Bankas padome apstiprināja "Kreditiestāžu ieguldījumu pārskatu sagatavošanas noteikumus" (spēkā ar 01.07.2000.).

13. jūlijs

Latvijas Bankas padome apstiprināja "Aizdomīgu finanšu darījumu identifikācijas procedūru izstrādes ieteikumus".

Latvijas Bankas padome apstiprināja "Latvijas Bankas organizētās vērtspapīru norēķinu sistēmas noteikumus" (spēkā ar 08.09.2000.).

Latvijas Bankas padome jaunā redakcijā apstiprināja "Latvijas Bankas lombarda kredītu izsniegšanas noteikumus" (spēkā ar 08.09.2000.).

Latvijas Bankas padome jaunā redakcijā apstiprināja "Informācijas par nebanku ārējiem maksājumiem sagatavošanas noteikumus" (spēkā ar 01.01.2001.).

Latvijas Bankas padome apstiprināja "Banku konsolidētās uzraudzības noteikumu" grozījumus (spēkā ar 01.08.2000.).

27. jūlijs

Latvijas Bankas valde jaunā redakcijā apstiprināja "Latvijas Bankas starpbanku norēķinu veikšanas noteikumus" (spēkā ar 08.09.2000.).

Latvijas Bankas valde apstiprināja "Latvijas Bankas organizēto vērtspapīru pārdošanas ar atpirkšanu (*repo*) izsoļu noteikumus" (spēkā ar 08.09.2000.).

3. augusts

Latvijas Bankas valde apstiprināja "Latvijas Bankas organizēto vērtspapīru otrreizējā tirgus izsoļu noteikumus" (spēkā ar 08.09.2000.).

Latvijas Bankas valde apstiprināja "Latvijas Bankas organizēto vērtspapīru pirkšanas ar atpārdošanu (*reverse repo*) izsoļu noteikumus" (spēkā ar 08.09.2000.).

10. augusts

Latvijas Bankas valde apstiprināja "Noteikumus kredītiestāžu skaidrās naudas darījumu veikšanai Latvijas Bankā" (spēkā ar 08.09.2000.).

15. augusts

Latvijas Bankas prezidents apstiprināja "Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru sākotnējās izvietošanas noteikumus" (spēkā ar 08.09.2000.).

31. augusts

Latvijas Bankas valde apstiprināja "Īstermiņa valūtas mijmaiņas darījumu izsoļu noteikumus" (spēkā ar 08.09.2000.).

14. septembris

Latvijas Bankas padome apstiprināja "'Ārējo ieguldījumu ceturkšņa pārskata" sagatavošanas noteikumus" (spēkā ar 01.01.2001.).

Latvijas Bankas padome jaunā redakcijā apstiprināja "Banku termiņnoguldījumu Latvijas Bankā pieņemšanas noteikumus" (spēkā ar 01.10.2000.).

Latvijas Bankas padome apstiprināja "Latvijas Bankas organizētās vērtspapīru norēķinu sistēmas noteikumu" grozījumu.

Latvijas Bankas padome apstiprināja "Bezskaidras naudas līdzekļu kredīta pārvedumu noteikumu" grozījumus (spēkā ar 01.01.2001.).

21. septembris

Latvijas Bankas valde jaunā redakcijā apstiprināja "Ārvalstu valūtu bezskaidras naudas pirkšanas un pārdošanas noteikumus" (spēkā ar 16.10.2000.).

16. novembris

Latvijas Bankas padome par 1.0 procentu punktu (līdz 6.0%) samazināja kredītiestāžu rezervju normu un noteica, ka kases atlikuma latos īpatsvars rezervju prasību izpildē nedrīkst pārsniegt 40% līdzšinējo 50% vietā (spēkā ar 01.12.2000.).

Latvijas Bankas padome veica grozījumu Latvijas Bankas padomes 1998. gada 17. septembra lēmumā Nr. 49/4 "Par kredītiestāžu darbību regulējošo prasību noteikšanu" (spēkā ar 01.12.2000.).

KREDĪTIESTĀŽU SISTĒMA

Pārskata gada beigās Latvijas Republikā bija reģistrētas 39 kredītiestādes (t.sk. 21 banka, 17 krājaizdevu sabiedrības un *Merita Bank Plc.* Rīgas filiāle) un Latvijā darbojās *Dresdner Bank AG* pārstāvniecība Rīgā.

2000. gadā Latvijas Banka licenci kredītiestādes darbībai izsniedza *Merita Bank Plc.* Rīgas filiālei un sešām jaunām kooperatīvajām krājaizdevu sabiedrībām – kooperatīvajai krājaizdevu sabiedrībai "Savstarpējo ieguldījumu nams", Kauguru Kooperatīvajai krājaizdevu sabiedrībai, Lielvārdes Kooperatīvajai krājaizdevu sabiedrībai, kooperatīvajai krājaizdevu sabiedrībai "Avots 37", Metalurgu kooperatīvajai krājaizdevu sabiedrībai un kooperatīvajai krājaizdevu sabiedrībai "Allažu saime" (pēdējās divas krājaizdevu sabiedrības līdz gada beigām nebija reģistrējušās Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā un uzsākušas darbību).

Latvijas Banka izsniedza šādas atļaujas banku reorganizācijai: a/s komercbankas "Ventpils Apvienotā Baltijas Banka" pievienošanai a/s "Hansabanka" un a/s "MeritaNordbanken Latvia" pārreģistrēšanai par citu, ar kredītiestāžu darbību nesaistītu, uzņēmēj sabiedrību. *Société Générale* Rīgas nodaļai Latvijas Banka atļāva veikt pašlikvidāciju. Kredītiestādēm, kuras reorganizācijas un pašlikvidācijas rezultātā beidza pastāvēt, tika atsaukta licence kredītiestādes darbībai.

Kopējais apmaksātais kredītiestāžu pamatkapitāls 2000. gada beigās bija 201.6 milj. latu (par 3.4% mazāk nekā 1999. gada beigās). Samazinājumu noteica tas, ka a/s "MeritaNordbanken Latvia" tika pārreģistrēta par citu, ar kredītiestāžu darbību nesaistītu, uzņēmēj sabiedrību. Ārvalstu kapitāla īpatsvars apmaksātajā banku pamatkapitālā palielinājās un 2000. gada beigās bija 69.9%. Ārvalstu ieguldījumi veikti piecās bankās.

2000. gada beigās 12 bankās ārvalstu akcionāriem piederēja vairāk nekā 50% pamatkapitāla, no tām sešas bankas bija ārvalstu banku meitasuzņēmumi. Latvijas valsts joprojām bija vienīgā a/s "Latvijas Hipotēku un zemes banka" īpašiece, un a/s "Latvijas Krājbanka" valstij piederēja 41.75% no bankas pamatkapitāla.

Banku un krājaizdevu sabiedrību attīstībai 2000. gadā bija raksturīgas pozitīvas tendences, banku darbības rādītāji pieauga, t.sk. aktīvi (neieskaitot aktīvus pārvaldīšanā) – par 37.5% (līdz 2 698.5 milj. latu), izsniegto kredītu atlikums – par 27.8%, noguldījumu atlikums – par 44.5%.

Banku sektors 2000. gadā guva 38.3 milj. latu peļņu. 2000. gada beigās kopējais kredītiestāžu kapitāls un rezerves pieauga par 18.3% un sasniedza 227.9 milj. latu.

Pārskata gada beigās banku sektora kapitāla pietiekamība bija 14% (saskaņā ar "Kredītiestāžu likuma" prasībām kapitāla pietiekamība nedrīkst būt mazāka par 10%).

2000. gada beigās salīdzinājumā ar 1999. gada beigām nedaudz mainījās banku aktīvu struktūra. Par 5.1 procentu punktu (līdz 24.4% no banku aktīviem) pieauga prasību pret OECD dalībvalstu kredītiestādēm īpatsvars un par 3.5 procentu punktiem (līdz 8.2% no banku aktīviem) – vērtspapīru ar fiksētu ienākumu īpatsvars, bet par 3.1 procentu punktu samazinājās izsniegto kredītu īpatsvars (līdz 40.3% no banku aktīviem).

Banku likvīdo aktīvu daļa (kase, prasības pret Latvijas Banku un kredītiestādēm, valdības vērtspapīri) 2000. gada beigās sasniedza 44.2% no aktīvu kopsummas, nodrošinot noguldītāju prasību apmierināšanai pietiekamu brīvo resursu apjomu. Savukārt 55.3% no likvidajiem aktīviem bija prasības pret OECD valstu kredītie-

stādēm. 2000. gada beigās banku likvido aktīvu attiecība pret kārtējām saistībām bija 67% (Latvijas Bankas norādījumi nosaka, ka šī attiecība nedrīkst būt mazāka par 30%).

Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegti 82.8% kredītu. Visvairāk kredītu izsniegts tirdzniecībai, apstrādes rūpniecībai, kā arī transportam, glabāšanai un sakariem (attiecīgi 26.3%, 22.6% un 12.6%).

Turpinājās pozitīvas kredītportfeļa termiņstruktūras attīstības tendences. Pieauga vidēja termiņa (no 1 līdz 5 gadiem) kredītu īpatsvars (no 49.5% līdz 50.7%) un ilgtermiņa (no 5 gadiem) kredītu īpatsvars (no 15.3% līdz 22.2%), bet īstermiņa kredītu īpatsvars samazinājās (no 35.2% līdz 27.1%).

Banku piesaistīto nebanku noguldījumu atlikums 2000. gada beigās sasniedza 1 864.6 milj. latu, liecinot par klientu uzticību Latvijas banku sektoram. Iekšzemes privātpersonu noguldījumu īpatsvars piesaistīto noguldījumu kopapjomā pārskata gada laikā pieauga no 19.2% līdz 21.2%. Pozitīvas pārmaiņas turpinājās noguldījumu termiņstruktūrā. Pieprasījuma noguldījumu īpatsvars samazinājās (no 68.3% līdz 65.1%), bet pieauga īstermiņa (līdz 1 gadam) noguldījumu īpatsvars (no 28.1% līdz 29%) un vidēja termiņa (no 1 līdz 5 gadiem) noguldījumu īpatsvars (no 2.8% līdz 5.1%).

Pārskata gadā krājaizdevu sabiedrību aktīvi pieauga par 51.5%, tomēr joprojām veidoja tikai 0.04% no kredītiestāžu aktīvu kopapjoma.

KREDĪTIESTĀŽU DARBĪBAS PĀRBAUDES

Latvijas Bankas speciālisti 2000. gadā veica 47 kredītiestāžu pārbaudes, t.sk. bankās – 35 pārbaudes. Tāpat kā iepriekšējos gados, pārbaudēs liela uzmanība tika pievērsta riska aktīvu novērtēšanai, iekšējās kontroles sistēmas un iekšējā audita darbības analīzei.

Tā kā 2000. gadā būtiski pieauga izsniegto aizdevumu apjoms, kredītiestāžu pārbaudēs vairāk uzmanības tika veltīts aizņēmēju finansiālā stāvokļa un maksātspējas novērtēšanai, lai savlaicīgi noteiktu iespējamās ar kredītu atmaksu saistītās problēmas.

Pieaugot banku aktīviem un klientu skaitam un bankām sniedzot arvien jaunus finanšu pakalpojumus, liela nozīme ir banku iekšējās kontroles sistēmai, tās attīstībai un pilnveidei, lai nodrošinātu gan tradicionālo, gan jauno risku piesardzīgu pārvaldīšanu.

2000. gadā īpaša uzmanība tika pievērsta kredītiestāžu darbību raksturojošo rādītāju analīzei, to padarot detalizētāku un daudzpusīgāku.

KREDĪTIESTĀŽU DARBĪBAS NOTEIKUMI

Pārskata gadā Latvijas Bankas padome apstiprināja vairākas kredītiestāžu darbību regulējošas prasības, turpinot to pilnveidi saskaņā ar ES banku direktīvu prasībām un Bāzeles Banku uzraudzības komitejas efektīvas banku uzraudzības pamatprincipiem.

Ieviešot pēdējo Latvijā vēl neieviesto ES banku direktīvu Nr. 93/6/EEC "Par kredītiestāžu un investīciju sabiedrību kapitāla pietiekamību", kas attiecas uz kapitāla prasības noteikšanu tirgus riskiem, Latvijas Bankas padome apstiprināja "Kapitāla pietiekamības aprēķināšanas noteikumus" (daļēji spēkā ar 01.07.2000., pilnībā – ar 01.01.2001.). Kredītriska kapitāla prasība ir pilnīgota un papildināta ar tirgus

risku kapitāla prasībām, kuras ietver kapitāla prasību valūtas riskam, kas piemīt visai kredītiestādes darbībai, un kapitāla prasību pozīcijas, preču, norēķinu un darījuma partnera riskam, kas piemīt kredītiestādes tirdzniecības portfelim (jāievēro tikai tām kredītiestādēm, kuru tirdzniecības portfelis pārsniedz noteiktos minimālos kritērijus). Minētie noteikumi aizstāja 1996. gada 17. maijā apstiprinātos "Kredītiestāžu darbību raksturojošo rādītāju aprēķināšanas noteikumus".

Sakarā ar "Kapitāla pietiekamības aprēķināšanas noteikumus" noteikto tirgus risku kapitāla prasību ieviešanu ir pārstrādāti un pilnveidoti "Riska darījumu ierobežojumu izpildes noteikumi" (jaunā redakcijā spēkā ar 01.07.2000.), kuros ietvertas prasības attiecas uz riska darījumiem, kas iekļauti tirdzniecības portfelī. Saskaņā ar šiem noteikumiem kredītiestādēm ar nelielu tirdzniecības portfelī jāiesniedz saīsināti pārskati par riska darījumu ierobežojumiem. Kredītiestādēm, kuru tirdzniecības portfelis pārsniedz Latvijas Bankas "Kapitāla pietiekamības aprēķināšanas noteikumos" noteiktos minimālos kritērijus, jāsaģatavo paplašināti pārskati par riska darījumu ierobežojumiem, kuros atsevišķi jānovērtē un jāuzrāda bankas portfeļa un tirdzniecības portfeļa riska darījumi. Lai papildinātu kredītiestāžu uzraudzībai nepieciešamo informāciju, ieviests "Riska darījumu ierobežojumiem nepakļauto lielo riska darījumu pārskats".

Lai nodrošinātu pilnīgu atbilstību Bāzeles Banku uzraudzības komitejas ieteikumiem, pilnveidoti "Likviditātes prasību izpildes noteikumi" (jaunā redakcijā spēkā ar 01.07.2000.), kuros precizētas kredītiestāžu likviditātes pārvaldīšanas politikas izstrādāšanas prasības.

Latvijas Bankas padome apstiprināja "Kredītiestāžu ieguldījumu pārskatu sagatavošanas noteikumus" (spēkā ar 01.07.2000.), kas aizstāja Latvijas Bankas padomes 1998. gada 17. septembrī apstiprinātos "Pārskatu par kredītiestādes ieguldījumiem sagatavošanas noteikumus". Noteikumi nosaka kredītiestāžu ieguldījumu pārskatu sagatavošanas un iesniegšanas kārtību un paredz, ka ieguldījumu ierobežojumi neattiecas arī uz ieguldījumiem tirdzniecības portfeļa finanšu instrumentos. Lai savlaicīgi saņemtu informāciju par ieguldījumu kustību periodā starp pārskatu iesniegšanu (pārskati sniedzami divas reizes gadā), ieviesta prasība kredītiestādei 30 dienu pirms būtiskas līdzdalības iegūšanas uzņēmuma, kredītiestādes, finanšu iestādes vai palīguzņēmuma pamatkapitālā rakstiski informēt Latvijas Bankas Kredītiestāžu uzraudzības pārvaldi par paredzēto būtiskas līdzdalības iegūšanu.

Lai nodrošinātu likuma "Par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju" prasību pieņēmīgu izpildi, Latvijas Bankas padome apstiprināja "Aizdomīgu finanšu darījumu identifikācijas procedūru izstrādes ieteikumus" (spēkā ar 01.08.2000.). Tie nosaka pamatprincipus, kas kredītiestādēm jāievēro, izstrādājot un līdz 2001. gada 1. janvārim apstiprinot iekšējās kontroles procedūras, lai identificētu aizdomīgus finanšu darījumus un izvairītos no šādu darījumu veikšanas.

2000. gadā Latvijas Banka veica pašnovērtējumu par Latvijas banku regulējošo prasību un Latvijas Bankas uzraudzības prakses atbilstību Bāzeles Banku uzraudzības komitejas efektīvas banku uzraudzības pamatprincipiem, pamatojoties uz Bāzeles Banku uzraudzības komitejas pamatprincipu novērtēšanas metodiku. Pēc Latvijas Bankas lūguma SVF eksperti novērtēja šo pašnovērtējumu un sniedza pozitīvu atsauksmi, atzīmējot, ka pašnovērtējumā sniegtā informācija ir pareiza un atbilst izvirzītajiem kritērijiem.

STARPTAUTISKĀS FINANŠU ORGANIZĀCIJAS

Latvija kā dalībvalsts 2000. gadā turpināja darboties SVF, Starptautiskajā Rekonstrukcijas un attīstības bankā, Starptautiskajā Attīstības asociācijā un Starptautiskajā Finanšu korporācijā, kā arī Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankā. Latvijas Banka turpināja līdzdalību Starptautisko norēķinu bankā.

2000. gadā bija spēkā Latvijas un SVF vienošanās par resursu rezervi valdības ekonomiskās programmas atbalstam, taču pārskata gadā šī aizņemšanās iespēja netika izmantota. Latvijas kvota SVF 2000. gada beigās bija 126.8 milj. XDR.

SADARBĪBA AR ĀRVALSTU CENTRĀLAJĀM BANKĀM UN TEHNISKĀ PALĪDZĪBA

Turpinājās Latvijas Bankas sadarbība un pieredzes un informācijas apmaiņa ar citu valstu centrālajām bankām. 2000. gada maijā Latvijas Bankas darbinieki piedalījās 7. Baltijas valstu centrālo banku darbinieku pieredzes apmaiņas seminārā Igaunijā, kur tika apspriesti monetārās politikas, kredītiestāžu uzraudzības un Eiropas integrācijas jautājumi.

2000. gadā Latvijas Bankas pārstāvji sāka piedalīties Ziemeļvalstu un Baltijas valstu Monetāro un finanšu jautājumu komitejas darbā.

Starptautisko finanšu organizāciju un ārvalstu centrālo banku tehniskā palīdzība Latvijas Bankai pārskata gadā tika sniegta galvenokārt kā iespēja saņemt konsultācijas un piedalīties šo institūciju rīkotajos semināros unursos.

Tehniskās palīdzības programmu ietvaros Latvijas Bankas darbinieki piedalījās vairākos SVF Institūta un Apvienotā Vīnes institūtaursos, kā arī ASV, Austrijas, Francijas, Lielbritānijas, Šveices un Vācijas centrālās bankas rīkotajos semināros. 2000. gadā turpinājās sadarbība ar Vācijas centrālo banku, kas Latvijas Bankai sniedza konsultācijas vairākās centrālās bankas darbības jomās.

Arī Latvijas Banka sniedza tehnisko palīdzību, konsultējot Baltkrievijas Nacionālās bankas darbiniekus monetārās politikas jautājumos un Pasaules Bankas tehniskās palīdzības projekta ietvaros Gruzijas Nacionālajai bankai sniedzot konsultācijas personāla vadības un apmācības jomā.

INTEGRĀCIJA EIROPAS SAVIENĪBĀ

Latvijas Banka 2000. gadā turpināja piedalīties Latvijas valdības un valsts institūciju kopīgajā darbā, lai sekmētu Latvijas integrāciju ES. Latvijas Bankas pārstāvji piedalījās Latvijas iestāšanās sarunu pozīciju izstrādāšanā sadaļās par līdzdalību Ekonomikas un monetārajā savienībā, kapitāla brīvu apriti, pakalpojumu sniegšanas brīvību un statistiku.

Latvijas Bankā tika sagatavoti priekšlikumi ES direktīvu prasībām atbilstošiem Latvijas likumdošanas aktu grozījumiem, kā arī tika pilnveidoti noteikumi, kas regulē Latvijas kredītiestāžu un maksājumu sistēmu darbību.

2000. gadā turpinājās regulāra informācijas apmaiņa un sadarbība ar Eiropas Centrālo banku. Latvijas Bankas prezidents un prezidenta vietnieks piedalījās Eiropas Centrālās bankas rīkotajā ES kandidātvalstu centrālo banku vadītāju sanāksmē Vīnē. Paplašinājās lietišķie kontakti ar Eiropas Centrālo banku statistikas, maksājumu sistēmu un centrālo banku likumdošanas jomā. Latvijas Bankas juriskonsults stažējās Eiropas Centrālajā bankā.

Latvijas tautsaimniecības attīstība 2000. gadā bija saistīta ar būtiskākajām pasaules ekonomiskās attīstības tendencēm un finanšu tirgus norisēm – ASV tautsaimniecības izaugsmi, ekonomiskās aktivitātes atjaunošanos Eiropā, Eiropas Savienības vienotās valūtas kursa svārstībām, procentu likmju dinamiku pasaules tautsaimniecībai nozīmīgākajās valstīs. Latvijā turpinājās ar virzību uz Eiropas Savienību saistītā tautsaimniecības strukturālā pārveide, nodrošinot ārvalstu ieguldītāju interesi un tiešo investīciju palielināšanos. Auga Eiropas Savienības valstu loma Latvijas ārējā tirdzniecībā. Samazinājās tekošā konta deficīts, pakalpojumu eksporta izaugsmei mazinot ārējās tirdzniecības negatīvā saldo ietekmi. Galveno tautsaimniecības nozaru līdzsvarota attīstība nodrošināja straujāku iekšzemes kopprodukta pieaugumu nekā vidēji Centrālās Eiropas un Austrumeiropas valstīs. Šo faktoru mijiedarbība veidoja Latvijas makroekonomisko vidi. Latvijas finanšu sektora izaugsmi veicināja Latvijas Bankas īstenotā monetārā politika.

Latvijas Bankas valde vadīja bankas darbu, īstenojot Latvijas Republikas likuma "Par Latvijas Banku", "Kredītiestāžu likuma" un citu likumdošanas aktu prasības un Latvijas Bankas padomes lēmumus monetārās politikas, kredītiestāžu uzraudzības un citās bankas darbības jomās. Latvijas Bankas valde sagatavoja finanšu tirgus sakārtotības un kredītiestāžu uzraudzības pilnīgošanai nepieciešamos Latvijas Bankas padomes lēmumu projektus. Pārskata gadā notika 53 Latvijas Bankas valdes sēdes, tika pieņemti 98 lēmumi par kredītiestāžu uzraudzību, 31 lēmums par monetārās politikas instrumentu lietošanu un 236 lēmumi par pārējā centrālās bankas praktiskā darba vadīšanu.

LATVIJAS BANKAS VALŪTAS MAIŅAS POLITIKA UN ĀRĒJĀS REZERVES

2000. gadā Latvijas Bankas valūtas maiņas politika nemainījās, saglabājot lata piesaisti SDR valūtu grozam (kopš 1994. gada 1 XDR = Ls 0.7997). Lata kurss attiecībā pret atsevišķām ārvalstu valūtām mainījās atkarībā no to kursu savstarpējām svārstībām pasaules valūtas tirgū.

Latvijas Bankas ārējās rezerves ietver zelta krājumus, ārvalstu konvertējamās valūtas un SDR. Ārējās rezerves 2000. gada beigās sasniedza 563.4 milj. latu (1999. gada beigās – 550.6 milj. latu).

Latvijas Banka ārējās rezerves pārvalda saskaņā ar Latvijas Bankas padomes noteiktajām vadlīnijām un joprojām iegulda drošos un likvidos finanšu instrumentos, galvenokārt ASV, Vācijas, Francijas, Lielbritānijas, Japānas valdību, to aģentūru un starptautisko organizāciju emitētajos vērtspapīros. Tika izmantoti arī jauni finanšu instrumenti. Vadlīnijās atļautajās robežās Latvijas Bankas ārējās rezerves tika ieguldītas augstas kvalitātes kredītiestāžu un uzņēmumu parāda vērtspapīros, ar aktīviem nodrošinātos vērtspapīros un atsaucamās obligācijās, kā arī biržā tirgotos procentu nākotnes līgumos.

Latvijas Bankas zelta rezerves tika noguldītas īstermiņa noguldījumos ārvalstu kredītiestādēs ar augstu kredītreitingu. Kopš 1994. gada oktobra Latvijas Banka izmanto triju ārvalstu valūtas rezervju pārvaldītāju pakalpojumus Londonā un Ņujorkā, un tie darbojas saskaņā ar Latvijas Bankas padomes noteiktajām vadlīnijām.

LATVIJAS BANKAS MONETĀRĀS POLITIKAS INSTRUMENTI

Latvijas Bankas monetārās politikas instrumentu klāsts un lietojums atbilda tirgus ekonomikas apstākļiem un Eiropas Centrālo banku sistēmas monetārās politikas instrumentu lietošanas veidam. Latvijas Banka pilnveidoja normatīvos noteikumus, nodrošinot monetārās politikas operācijas reglamentējošo noteikumu savstarpējo konceptuālo atbilstību un norēķinu principus saskaņojot ar Eiropas Kopienas (EK)

direktīvas Nr. 98/26/EC "Par norēķinu pabeigtību maksājumu un norēķinu sistēmās" prasībām.

Latvijas Banka refinansēšanas likmi, kas kalpo par atskaites punktu Latvijas finanšu sistēmai, ar 2000. gada 17. martu samazināja no 4.0% līdz 3.5%, jo Krievijas finanšu krīzes sekas bija pārvarētas un inflācija samazinājās. Latvijas Bankas padome pieņēma arī vairākus citus lēmumus, kuru mērķis bija veicināt procentu likmju līmeņa pazemināšanos, kā arī ilgāka termiņa resursu piesaisti un ilgtermiņa finanšu instrumentu tirgus attīstību. Ar 17. martu par 0.5 procentu punktiem Latvijas Banka samazināja arī lombarda kredītu un banku noguldījumu Latvijas Bankā procentu likmes. Līdz pārskata gada beigām lombarda kredītu likmes bija šādas: pirmajām desmit kredīta izmantošanas dienām – 5.5%, no vienpadsmitās līdz divdesmitajai kredīta izmantošanas dienai – 6.5%, no divdesmit pirmās kredīta izmantošanas dienas – 7.5%. Banku noguldījumiem Latvijas Bankā tika noteiktas šādas procentu likmes: 1.5% noguldījumiem ar 7 dienu termiņu un 1.75% noguldījumiem ar 14 dienu termiņu.

Banku sektoram izsniegto Latvijas Bankas kredītu apjoms (321.8 milj. latu) bija mazāks nekā 1999. gadā, un šo kredītu atlikums samazinājās no 63.3 milj. latu 1999. gada beigās līdz 42.5 milj. latu 2000. gada beigās. Šādu tendenci noteica ievērojami mazāks lombarda kredītu pieprasījums, par 8.9% pieaugot izsniegto *repo* kredītu apjomam. *Repo* un lombarda kredīti bankām tika izsniegti pret valsts vērtspapīru ķīlu, bet ar 2000. gada 29. septembri Latvijas Banka refinansēšanas darījumos kā ķīlu sāka izmantot arī privātā sektora vērtspapīrus, kuru emitentiem Latvijas Bankas apstiprinātu starptautisko kredītreitingu aģentūru piešķirtais reitings nav zemāks par Latvijas valsts reitingu ilgtermiņa saistībām latos un kuri iekļauti Latvijas Bankas valdes priekšsēdētāja apstiprinātā vērtspapīru sarakstā.

Lai precīzāk regulētu naudas daudzumu apgrozībā, 2000. gada jūnija beigās Latvijas Bankā notika pirmā un jūlija sākumā – otrā *reverse repo* izsole. *Reverse repo* darījumos bankām pārdoti valsts vērtspapīri 31.4 milj. latu apjomā ar 7 dienu termiņu un vidējo svērto procentu likmi 5.0%. Pārskata gadā Latvijas Banka pieņēma banku termiņnoguldījumus ar 7 dienu termiņu (110.5 milj. latu) un ar 14 dienu termiņu (119.2 milj. latu) ar vidējo svērto procentu likmi 1.7%.

Lai palielinātu banku sektora likviditāti, Latvijas Banka aktīvāk izmantoja valūtas mijmaiņas darījumu izsoles. Iespēju uz laiku aizņemties līdzekļus latos, neveicot valūtas konvertēšanu un mazinot valūtas risku, Latvijas Banka piedāvāja trīs reizes nedēļā ar 7, 28, 91 un 182 dienu termiņu (sākot ar 11. septembri, īstermiņa valūtas mijmaiņas darījumos tika izmantoti ne tikai ASV dolāri, bet arī eiro, kas arvien plašāk tiek lietots kā norēķinu valūta). 2000. gada martā Latvijas Bankas padome pieņēma lēmumu uzsākt valūtas mijmaiņas darījumus ar 2 gadu termiņu, izmantojot visas četras SDR valūtu groza valūtas (pirmā ilgtermiņa valūtas mijmaiņas darījumu izsole notika 2. maijā). Pārskata gadā īstermiņa valūtas mijmaiņas darījumu izsolēs izsniegti 319.5 milj. latu (par 34.6% vairāk nekā 1999. gadā) un ilgtermiņa valūtas mijmaiņas darījumu izsolēs – 50.8 milj. latu. Īstermiņa valūtas mijmaiņas darījumu vidējā svērtā procentu likme pārskata gadā bija 4.8% (1999. gadā – 6.7%), bet ilgtermiņa – 6.5%.

Rezervju norma 2000. gada janvārī–novembrī bija 7% no attiecīgās Latvijas Republikā reģistrētās bankas vai ārvalstu bankas nodaļas (filiāles) piesaistīto līdzekļu vidējiem atlikumiem (neatkarīgi no valūtas veida un noguldījuma termiņa un neieskaitot saistības pret kredītiestādēm, valsts budžetu un Latvijas banku ārvalstīs atvērto filiāļu piesaistītos līdzekļus). Lai pakāpeniski saskaņotu rezervju prasības ar Eiropas Centrālās bankas prasībām, Latvijas Banka kredītiestāžu rezervju normu ar 2000. gada 1. decembri samazināja par 1.0 procentu punktu.

Rezervju normas faktisko izpildi joprojām veidoja kredītiestādes konta Latvijas Bankā un kases (latos) vidējie atlikumi (skaidrās naudas īpatsvars nedrīkstēja pārsniegt 50%, bet ar 1. decembri – 40%). Skaidrās naudas īpatsvars rezervju prasību izpildē samazinājās līdz 33.6% pārskata gada decembrī (1999. gada decembrī – 38.7%).

Lai īstenotu monetāro politiku, Latvijas Banka aktīvāk darbojās valsts vērtspapīru otrreizējā tirgū. Latvijas Bankas darījumu apjoms šajā tirgū 2000. gadā bija 125.9 milj. latu (4.0 reizes lielāks nekā 1999. gadā), un Latvijas Banka galvenokārt veica vērtspapīru pirkšanas darījumus (104.2 milj. latu apjomā). Latvijas Bankas īpašumā esošo valsts vērtspapīru portfelis 2000. gada beigās salīdzinājumā ar 1999. gada beigām palielinājās 1.6 reizes (līdz 49.6 milj. latu). Valdība brīvos līdzekļus noguldīja Latvijas Bankā, veicot pieprasījuma noguldījumus un termiņnoguldījumus.

Latvijas Banka turpināja aprēķināt RIGIBID (starpbanku noguldījumu procentu likmēm) un RIGIBOR (starpbanku kredītu procentu likmēm), izmantojot sešu naudas tirgū aktīvāko banku naudas tirgus procentu likmes.

VALSTS MAKSĀJUMU BILANCES UN FINANŠU STATISTIKA

Saskaņā ar Latvijas Bankas un Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes 1999. gada augustā noslēgto līgumu "Par valsts maksājumu bilances sagatavošanu", sākot ar informāciju par 2000. gada 1. ceturksni, maksājumu bilanci sagatavo un publicē Latvijas Banka.

2000. gadā veikts metodoloģiskais darbs, lai no maksājumu bilances datu avotiem iegūtu iespējami kvalitatīvāku statistisko informāciju maksājumu bilances sagatavošanas vajadzībām. Latvijas Bankas sadarbība ar vairākām Latvijas Republikas institūcijām un uzņēmumiem devusi iespēju iegūt maksājumu bilances sagatavošanas vajadzībām nozīmīgu informāciju no jauniem datu avotiem.

Latvijas Bankas padome apstiprināja "Ārējo ieguldījumu ceturkšņa pārskata" sagatavošanas noteikumus" (spēkā ar 01.01.2001.), saskaņā ar kuriem kļūs pieejama plašāka statistiskā informācija par ārējiem ieguldījumiem.

Latvijas Bankas padome apstiprināja "Informācijas par nebanku ārējiem maksājumiem sagatavošanas noteikumus" jaunā redakcijā, kas paredz, ka, sākot ar 2001. gada 1. janvāri, respondenti iesniedz informāciju gan par iekšzemes bankās, gan arī par ārvalstu bankās veiktajiem ārējiem maksājumiem. Ar Latvijas Bankas prezidenta rīkojumu apstiprināts ārējo maksājumu klasifikators jaunā redakcijā – "Ārējo maksājumu klasifikators ĀMK 2.1" (spēkā ar 01.01.2001.). Būtiskākais papildinājums ir jauna maksājuma koda ieviešana rezidenta ārējā noguldījuma pieauguma vai samazinājuma uztveršanai.

Kopš 2000. gada iekšzemes bankas "Kredītiestāžu maksājumu statistikas pārskata" un "Mēneša bilances pārskata" un tā pielikumu datus nosūta Latvijas Bankai elektroniskā veidā. Tās ļāvis uzlabot statistisko datu kvalitāti un paātrināt informācijas sagatavošanas procesu.

Piedaloties Eiropas Centrālās bankas un Eiropas Kopienu Statistikas biroja rīkotajās darba grupu sanāksmēs un semināros, Latvijas Banka veicināja integrēšanās procesu Eiropas Savienībā finanšu statistikas jomā. 2000. gadā Eiropas Centrālā banka izvirzīja uzdevumu saskaņot Eiropas Savienības kandidātvalstu banku un monetārās statistikas sagatavošanas metodoloģiju. Šajā nolūkā tika apzināta visu Eiropas Savienības kandidātvalstu banku un monetārās statistikas sagatavošanas

metodoloģija, novērtēta tās atbilstība Eiropas Savienības prasībām un sagatavots rokasgrāmata par Eiropas Savienības kandidātvalstu banku un monetāro statistiku projekts, kurā Latvijai atvēlēta atsevišķa sadaļa.

Atbilstoši SVF Speciālā datu izplatīšanas standarta prasībām Latvijas Banka, sākot ar 2000. gada aprīli, savā interneta lapā katru mēnesi publicē informāciju "Ārējās rezerves un ārvalstu valūtas likviditāte", bet, sākot ar datiem par 2000. gada 1. ceturksni, arī informāciju "Latvijas maksājumu bilance" un "Starptautisko investīciju bilance".

2000. gadā Latvijas Banka finanšu statistikas un maksājumu bilances statistikas datus publicēja gan savos periodiskajos izdevumos un interneta lapā, gan ar SVF Speciālā datu izplatīšanas standarta, SVF starptautiskā finanšu statistikas izdevuma *International Financial Statistics*, Starptautisko norēķinu bankas un Eiropas Kopienu Statistikas biroja starpniecību.

MAKSĀJUMU UN NORĒĶINU SISTĒMAS

Viens no Latvijas Bankas pamatzdevumiem ir veicināt maksājumu sistēmu efektīvu un drošu darbību. Ar šādu mērķi Latvijas Banka veic valsts maksājumu sistēmas pārraudzību, nodrošinot starpbanku norēķinu sistēmu darbību, izstrādājot ar maksājumu sistēmām saistītus noteikumus, apkopojot maksājumu statistiku un piedaloties maksājumu sistēmu pilnveides projektos.

Latvijas Banka veiksmīgi pabeidza jaunās reālā laika bruto norēķinu sistēmas ieviešanas projektu. 2000. gada 8. septembrī darbu sāka Latvijas Bankas starpbanku automatizētā maksājumu sistēma (SAMS), aizstājot iepriekš izmantoto starpbanku elektronisko bruto norēķinu sistēmu (EFTS). SAMS piedalās visas Latvijas Republikā reģistrētās bankas un ārvalstu bankas nodaļa (filiāle).

SAMS ir lielākais un būtiskākais projekts maksājumu sistēmu jomā, kuru Latvijas Banka veica ar Eiropas Savienības PHARE programmas atbalstu. SAMS tika izveidota, izmantojot *Logica UK Limited* programmnodrošinājumu LCSS/CAS un S.W.I.F.T. FIN-COPY servisu. SAMS ir paredzēta liela apjoma un steidzamiem maksājumiem, kas saistīti ar starpbanku tirgus darījumiem un Latvijas Bankas monetāro operāciju norēķiniem. Bankām ir iespējams šajā sistēmā veikt arī klientu maksājumus. SAMS nodrošina naudas pārvedumus starp bankām reālā laikā, būtiski samazinot ar maksājumu veikšanu saistītos finanšu riskus. Bankas daudz labāk var prognozēt naudas plūsmu un pārvaldīt likviditāti, jo tām ir iespēja reālā laikā sekot sava norēķinu konta atlikumam Latvijas Bankā un norēķinu norisei. Līdz ar SAMS ieviešanu Latvijas Bankas starpbanku maksājumu sistēmas pilnībā atbilst Eiropas Savienības prasībām maksājumu sistēmu jomā. SAMS ir tehniski sagatavota daļēji Eiropas vienotajā norēķinu sistēmā TARGET.

2000. gadā EFTS un SAMS apstrādāts 0.1 milj. starpbanku maksājumu. To kopsumma salīdzinājumā ar 1999. gadu pieauga par 12.9% un sasniedza 15.2 mljrd. latu.

Latvijas Banka nodrošināja arī elektroniskās kliringa sistēmas (EKS) darbu. EKS ir automatizēta neto norēķinu sistēma, kas paredzēta liela skaita klientu elektronisko maksājumu apstrādei saskaņā ar automatizēto kliringa sistēmu principiem. 2000. gadā EKS apstrādāti 12.4 milj. maksājumu (par 79.9% vairāk nekā 1999. gadā). Apstrādāto maksājumu kopsumma pieauga par 45.0% un sasniedza 6.7 mljrd. latu, jo palielinājās bezskaidras naudas norēķinu īpatsvars uzņēmumu saimnieciskajos darījumos un bankās veikto algu izmaksu apjoms.

Latvijas Bankas starpbanku maksājumu sistēmās 2000. gadā apstrādāti 12.5 milj. maksājumu, kuru kopsumma bija 21.9 mljrd. latu (attiecīgi par 78.7% un 21.1% vairāk nekā 1999. gadā).

Sakarā ar SAMS ieviešanu Latvijas Banka jaunā redakcijā apstiprināja "Latvijas Bankas starpbanku norēķinu veikšanas noteikumus". Lai pilnībā ieviestu EK direktīvas Nr. 97/5/EC "Par starpvalstu kredīta pārvedumiem" prasības, Latvijas Banka veica grozījumus "Bezskaidras naudas līdzekļu kredīta pārvedumu noteikumos", nosakot kārtību, kādā veicami maksājumi, kuru apjoms ir līdz 50 tūkst. eiro un kuru izpildē iesaistītas tikai Latvijas vai Latvijas un Eiropas ekonomiskās zonas valstu bankas. 2000. gadā papildināti vairāki Latvijas Bankas noteikumi, kas regulē Latvijas Bankas starpbanku un vērtspapīru norēķinu sistēmu darbību, tajos precīzāk ietverot EK direktīvas Nr. 98/26/EC "Par norēķinu pabeigtību maksājumu un vērtspapīru norēķinu sistēmās" prasības.

2000. gadā sākts novērtēt Latvijas Bankas maksājumu sistēmu atbilstību starptautiskajām prasībām, t.sk. SAMS un EKS atbilstību Starptautisko norēķinu bankas noteiktajiem pamatprincipiem. Latvijas Bankas pārstāvji kopā ar Ziemeļvalstu un Baltijas valstu centrālo banku speciālistiem piedalījās Starptautisko norēķinu bankas dokumenta *Core Principles for Systematically Important Payment Systems* izstrādē un formulēja kopīgu viedokli par dokumentā iekļautajiem principiem. Dokuments nosaka desmit starptautiski atzītus pamatprincipus, kuriem jāatbilst drošai un efektīvai maksājumu sistēmai, un četrus centrālo banku uzdevumus šo pamatprincipu ievērošanai.

INFORMĀCIJAS SISTĒMAS

Nozīmīgākais Latvijas Bankas projekts informācijas sistēmu jomā 2000. gadā bija reālā laika bruto norēķinu sistēmas SAMS ieviešana un integrēšana Latvijas Bankas vienotajā informācijas sistēmu vidē.

2000. gadā būtiski attīstīta valsts maksājumu bilances sagatavošanas informācijas sistēma un nomainīta valsts vērtspapīru sākotnējā tirgus informācijas sistēma un *repo* darījumu izsoļu informācijas sistēma, nodrošinot augstāku operāciju automatizācijas un drošības līmeni.

Pilnībā nodrošināta visu svarīgāko Latvijas Bankas informācijas sistēmu darbības dublēšana reālā laika režīmā rezerves ēkā, izstrādātas un praksē pārbaudītas nepieciešamās procedūras, lai ārkārtas situācijā būtu iespējams īsā laikā atjaunot svarīgāko Latvijas Bankas informācijas sistēmu darbību rezerves ēkā.

Ar Latvijas Bankas prezidenta rīkojumu 2000. gada sākumā tika izveidota Latvijas Bankas informācijas sistēmu vadības komiteja. Tās pienākumos ietilpst Latvijas Bankas informācijas sistēmu stratēģiskā attīstības plāna izstrāde, tā izpildes uzraudzība un pilnveidošana, svarīgāko Latvijas Bankas informācijas sistēmu projektu pārraudzība, normatīvo dokumentu projektu sagatavošana un to ieviešanas procesa pārraudzība, Informācijas sistēmu pārvaldes darba plānu izskatīšana, akceptēšana un izpildes uzraudzība, kā arī citi ar informācijas sistēmām saistīti jautājumi.

2000. gada novembrī Latvijas Bankas padome apstiprināja "Latvijas Bankas informācijas sistēmu stratēģiskās attīstības plānu", kurā noteiktas Latvijas Bankas informācijas sistēmu attīstības vadlīnijas tuvākajiem trim gadiem. 2000. gadā sagatavoti un apstiprināti arī vairāki citi normatīvie dokumenti, kas reglamentē informācijas sistēmu izveides un lietošanas kārtību, – "Latvijas Bankas informācijas sistēmu drošības noteikumi", "Latvijas Bankas informācijas sistēmu resursu lietošanas noteikumi", "Latvijas Bankas datortīkla un informācijas sistēmu lietotāju

reģistrēšanas un lietošanas tiesību piešķiršanas noteikumi" un "Latvijas Bankas informācijas sistēmu izstrādes un uzturēšanas noteikumi".

SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANA

Latvijas Bankas sniegtā informācija par centrālās bankas darbību veicināja sabiedrības uzticēšanos Latvijas nacionālajai valūtai, banku sistēmai un maksājumu sistēmas darbībai. Arī 2000. gadā komunikācija ar sabiedrību tika nodrošināta, publicējot Latvijas Bankas izdevumus un sniedzot informāciju ar preses, televīzijas un radio starpniecību.

Latvijas Bankas darbība un tās finanšu rezultāti atspoguļoti 2000. gadā publicētajā Latvijas Bankas 1999. gada pārskatā. Latvijas Banka regulāri publicēja izdevumus, kas sniedza informāciju par tautsaimniecības un monetāro rādītāju attīstību ("Monetārais Biļetens" un "Monetārais Apskats"), un izdeva biļetenu "Averss un Reverss", informējot sabiedrību par Latvijas Bankas padomes un valdes lēmumiem un ekonomiskajām norisēm Latvijā un ārvalstīs.

Pirmo reizi tika izdots Latvijas Bankas Kredītiestāžu uzraudzības pārvaldes gada pārskats, kas, papildinot Latvijas Bankas gada pārskatā ietverto informāciju, ļāva sabiedrībai iepazīt Kredītiestāžu uzraudzības pārvaldes darbību un Latvijas kredītiestāžu attīstību un pārlūkot kredītiestāžu darbību regulējošo likumdošanas aktu un citu normatīvo dokumentu pārmaiņas.

Sākot ar 2000. gada 1. ceturksni, Latvijas Banka pārņēma no Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes biļetena "Latvijas Maksājumu Balance" izdošanu, kā arī publicēja speciālus izdevumus statistikas datu sniedzējiem.

Latvijas Bankas izdevumā 2000. gada maijā Rīgā notikušās Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas pilnvarnieku sanāksmes dalībniekiem sniegta informācija par Latvijas makroekonomisko un finanšu attīstību. Latvijas Banka piedalījās arī Latvijas Vēstures muzeja veidotās izstādes "Nauda Latvijā gadsimtu ritumā" tapšanā un tās kataloga izveidē. Speciālos izdevumos (brošūra "Monētas. Coins", informatīvās lapas un bukleti) ietverta informācija par Latvijas naudas zīmēm un centrālās bankas darbību.

Visi Latvijas Bankas izdevumi pieejami arī Latvijas Bankas interneta lapā (<http://www.bank.lv>), kas tika regulāri atjaunota un papildināta, piedāvājot daudzveidīgu informāciju ekonomikas un finanšu speciālistiem un citiem interesentiem par Latvijas Banku, tās pārziņā esošās jomas regulējošajiem normatīvajiem aktiem, Latvijas naudu, maksājumu un norēķinu sistēmām, maksājumu bilances un finanšu statistiku un citiem jautājumiem.

Latvijas Bankas prezidents un valdes priekšsēdētājs regulāri tikās ar plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem preses konferencē, kurā informēja par tautsaimniecības un banku sistēmas attīstību.

Paziņojumos preseī tika ietverta informācija par Latvijas Bankas padomes un valdes lēmumiem un Latvijas Bankas darbību. Latvijas Bankas speciālisti sagatavoja materiālus Latvijas un ārvalstu žurnāliem un laikrakstiem. Latvijas Bankas noteiktie ārvalstu valūtu kursi, normatīvie norādījumi un noteikumi un cita oficiālā informācija tika publicēta Latvijas Republikas oficiālajā laikrakstā "Latvijas Vēstnesis".

2000. gada sākumā tika pabeigta interaktīva mācību līdzekļa – multimediju kompaktdiska "Nauda un finanšu institūcijas" – izveide. Kompaktdisku saņēma visas Latvijas augstākās un profesionālās izglītības iestādes, vidusskolas, izglītības sis-

tēmas reģionālie centri, rajonu un centrālās bibliotēkas. Latvijas Bankas speciālisti lasīja lekcijas par naudas un banku sistēmu un par aktuāliem finanšu jautājumiem studentiem, ekonomikas skolotājiem un vidusskolēniem.

Latvijas Banka piedalījās televīzijas raidījuma "Kā bankā" veidošanā. Raidījumā atspoguļota banku darbība un finanšu norises Latvijā un pasaulē un sniegta finanšu problēmu risināšanai noderīga informācija. Kā ekonomikas mācību palīglīdzeklis vidusskolām un pamatskolām tika izveidota televīzijas raidījuma "Kā bankā" (1997–2000) sižetu videoizlase.

Aktuālā finanšu informācija ar Latvijas Bankas līdzdalību sniegta radoraidījumā "Lata spoguļi".

LATVIJAS BANKAS KVALITĀTES VADĪBA

Latvijas Bankas funkcijas pakāpeniski paplašinājušās, audzis darbības apjoms un darbinieku skaits. Lai ierobežotu centrālās bankas darbības risku, jau 1999. gada maijā tika izveidota darba grupa Latvijas Bankas kvalitātes vadības sistēmas ieviešanai un uzturēšanai un projektā tika iesaistītas 16 Latvijas Bankas pārvaldes. Sadarbībā ar *Zygon Baltic Consulting* tika veidota Latvijas Bankas vadības struktūrai atbilstoša kvalitātes vadības sistēma, kas sastāv no vairāk nekā 100 procedūrām un tiek uzturēta Latvijas Bankas lokālajā datortīklā, tādējādi ir pieejama visiem Latvijas Bankas darbiniekiem, viegli modificējama un ērti izmantojama.

2000. gada janvārī noslēdzās pirmais Latvijas Bankas kvalitātes vadības sistēmas iekšējais audits, ko veica 26 speciāli apmācīti Latvijas Bankas darbinieki un kas ļāva sagatavoties sertifikācijas auditam. 2000. gada 18. maijā *Bureau Veritas Latvia* Latvijas Bankas kvalitātes vadības sistēmu sertificēja atbilstoši kvalitātes vadības sistēmas standartam ISO 9002. Sertificēta ir centrālās bankas darbība monetārās politikas, valūtas operāciju, kredītiestāžu uzraudzības, naudas apgrozības un maksājumu organizēšanas jomā.

2000. gada oktobrī notika atkārtots Latvijas Bankas kvalitātes vadības sistēmas iekšējais audits, bet 6. decembrī – pēc kvalitātes vadības sistēmas sertificēšanas pirmais *Bureau Veritas Latvia* veiktais uzraudzības audits, kura laikā netika atklātas būtiskas neatbilstības.

2000. gada beigās akceptēts kvalitātes vadības sistēmas standarts ISO 9000:2000, un tādējādi triju gadu laikā nodrošināma Latvijas Bankas kvalitātes vadības sistēmas atbilstība jaunajai starptautiskā standarta versijai un veicams atkārtots sertifikācijas audits.

SKAIDRĀS NAUDAS APGROZĪBA

Latvijas Banka 2000. gadā laida apgrozībā jaunu divu santīmu monētu un desmit latu banknoti ar pilnveidotiem drošības elementiem un sagatavoja emisijai jaunu piecu latu banknoti (laista apgrozībā 2001. gada februārī), tā padarot vēl drošākus skaidrās naudas norēķinus.

Skaidrā nauda apgrozībā 2000. gadā palielinājās par 13.2% (no 426.1 milj. latu līdz 482.3 milj. latu). Piecu gadu laikā apgrozībā esošās skaidrās naudas apjoms ir pieaudzis 1.7 reizes.

No banku sistēmas saņemtās skaidrās naudas nolietotības pakāpes un īstuma pārbaudi nodrošināja automatizētās naudas apstrādes sistēmas. 2000. gadā apstrādātās naudas apjoms (605.4 milj. latu), tāpat kā iepriekšējā gadā, 1.3 reizes pārsniedza

apgrozībā esošās skaidrās naudas apjomu. Šajā procesā no apgrozības izņemtās naudas kopējā vērtība bija 114.5 milj. latu jeb 18.9% no apstrādātās naudas. 2000. gadā atklāto viltojumu nominālvērtību summa (14.3 tūkst. latu) bija tikai 0.003% (1999. gadā – 0.002%) no apgrozībā esošās skaidrās naudas apjoma.

2000. gadā Latvijas Banka piedalījās trīs starptautiskās monētu programmās un to ietvaros laida apgrozībā trīs jubilejas un piemiņas monētas. 2000. gada olimpiādes spēlēm Sidnejā veltīta viena lata sudraba piemiņas monēta "Treka riteņbraucēji" (apgrozībā no 03.02.2000.). Somijas monētu kaltnes *Rahapaja Oy* organizētās starptautiskās monētu programmas "Hanzas pilsētas" ietvaros kalta viena lata sudraba jubilejas monēta "Ventspils" (apgrozībā no 21.07.2000.). Latvijas Banka piedalījās arī UNICEF starptautiskajā monētu programmā *For the Children of the World*, izlaižot viena lata sudraba piemiņas monētu (apgrozībā no 28.12.2000.). 2000. gadā Latvijā pārdots 9 100, ārvalstīs – 9 700 jubilejas un piemiņas monētu.

LATVIJAS BANKAS BUDŽETA VADĪBA

Latvijas Bankas budžeta un rīcības kapitāla izlietošanas tāmes sagatavošana, apstiprināšana un izpilde notiek saskaņā ar Latvijas Bankas padomes noteikto kārtību.

Izdevumi un ilgtermiņa ieguldījumi pārskata gadā tika veikti saskaņā ar Latvijas Bankas padomes apstiprināto Latvijas Bankas 2000. gada budžeta un rīcības kapitāla izlietošanas tāmi.

Latvijas Bankas budžeta un rīcības kapitāla izlietošanas tāmes sagatavošanas gaitā Latvijas Bankas valde izskatīja Latvijas Bankas struktūrvienību iesniegtos ienākumu, izdevumu un ilgtermiņa ieguldījumu projektus, veica nepieciešamos grozījumus, lēma par šo projektu iekļaušanu Latvijas Bankas budžeta un rīcības kapitāla izlietošanas tāmes projektā un akceptēto projektu un tā skaidrojumu iesniedza Latvijas Bankas budžeta komisijai.

Latvijas Bankas budžeta komisija izskatīja Latvijas Bankas valdes iesniegto Latvijas Bankas budžeta un rīcības kapitāla izlietošanas tāmes projektu un tā skaidrojumu, uzklausa Latvijas Bankas valdes un atsevišķu struktūrvienību vadītāju paskaidrojumus, sagatavoja atzinumu un iesniedza to Latvijas Bankas padomei. Pēc šā atzinuma izskatīšanas Latvijas Bankas padome apstiprināja Latvijas Bankas budžeta un rīcības kapitāla izlietošanas tāmi.

Pārskata gadā Latvijas Bankas valde nodrošināja izdevumu un ilgtermiņa ieguldījumu veikšanu atbilstoši Latvijas Bankas budžeta un rīcības kapitāla izlietošanas tāmes izpildes kārtībai un par izpildes gaitu regulāri sniedza pārskatu Latvijas Bankas padomei un Latvijas Bankas budžeta komisijai.

LATVIJAS BANKAS DARBĪBAS FINANSIĀLIE REZULTĀTI

Latvijas Bankas tīrie procentu ienākumi 2000. gadā sasniedza 29 762 tūkst. latu. Latvijas Bankas procentu ienākumus galvenokārt veidoja ienākumi no zelta un ārvalstu konvertējamo valūtu rezervju ieguldījumiem drošos, augsti likvīdos un ienesīgos finanšu instrumentos un ienākumi no darījumiem valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru tirgū un naudas tirgū. Latvijas Bankas procentu izdevumus galvenokārt veidoja procenti par valdības noguldījumiem. Latvijas Banka 2000. gadā guva 11 160 tūkst. latu peļņu.

LATVIJAS BANKAS STRUKTŪRA

Latvijas Bankas padomes sastāvs 2000. gada beigās bija šāds:

- Latvijas Bankas prezidents,
padomes priekšsēdētājs **Einars Repše;**
- Latvijas Bankas prezidenta vietnieks **Ilmārs Rimšēvičs;**
- padomes locekļi: **Harijs Bušs,
Valentīna Kolotova,
Vita Pilsuma,
Arvils Sautiņš,
Varis Zariņš,
Valentīna Zeile.**

Latvijas Bankas valde 2000. gada beigās strādāja šādā sastāvā:

- valdes priekšsēdētājs **Ilmārs Rimšēvičs;**
- valdes priekšsēdētāja vietniece **Māra Raubiško;**
- valdes locekļi: **Helmūts Ancāns,
Roberts L. Grava,
Reinis Jakovļevs,
Antonija Sileniece.**

Latvijas Bankā 2000. gada beigās strādāja 739 darbinieki (1999. gada beigās – 708).

Pārskata gadā Latvijas Banka sāka integrētās bankas informācijas sistēmas ieviešanas projektu, tāpēc veiktas strukturālas pārmaiņas Informācijas sistēmu pārvaldē. Uzsākot valsts maksājumu bilances sagatavošanu Latvijas Bankā, turpinājās Statistikas pārvaldes struktūras pilnveide.

LATVIJAS BANKAS PERSONĀLA APMĀCĪBA

Pārskata gadā Latvijas Bankas darbinieki paaugstināja profesionālo zināšanu līmeni, piedaloties semināros,ursos un konferencēs Latvijā un ārvalstīs, tā gūstot jaunāko informāciju monetārās politikas, makroekonomikas un monetārās analīzes, valūtas operāciju, kredītiestāžu uzraudzības un banku grāmatvedības jomā.

Pārskata gadā angļu un franču valodas zināšanas pilnveidoja 90 Latvijas Bankas darbinieku. 84 Latvijas Bankas darbinieki padziļināja zināšanas datorzinībās, 114 – personāla vadīšanā, saskarsmes psiholoģijā un efektīva darba stila veidošanā un 65 – jautājumos par Eiropas Savienību. Latvijas Bankas jaunie darbinieki speciālā seminārā guva informāciju par Latvijas Bankas uzdevumiem un to izpildi.

LATVIJAS BANKAS 2000. GADA FINANŠU PĀRSKATI

LATVIJAS BANKAS BILANCE

38

LATVIJAS BANKAS 2000. GADA PĀRSKATS

(gada beigās; tūkst. latu)

AKTĪVI	Skaidrojumi ¹	2000	1999
ĀRZEMJU AKTĪVI		669 551	656 304
Zelts	4	41 917	42 215
Speciālās aizņēmuma tiesības		3	1 788
Ārvalstu konvertējamās valūtas	5	521 512	506 582
Starptautiskais Valūtas fonds	6	101 144	101 144
Starptautisko norēķinu bankas akcijas	7	983	988
Nekonvertējamās valūtas		–	276
Pārējie ārzemju aktīvi	8	3 992	3 311
VIETĒJIE AKTĪVI		142 930	165 104
Kredīti kredītiestādēm	9	42 530	63 322
Tranzītkredīti	10	23 835	50 110
Valdības vērtspapīri	11	49 639	30 156
Ieguldījums saistītajā uzņēmumā	12	–	4 726
Pamatlīdzekļi	13	22 657	15 117
Pārējie vietējie aktīvi	14	4 269	1 673 ²
KOPĀ AKTĪVI		812 481	821 408

¹ No 44. lappuses līdz 65. lappusei sniegtie skaidrojumi ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

² Papildus ietverti nemateriālie ieguldījumi (518 tūkst. latu), kas 1999. gada finanšu pārskatos uzrādīti postenī "Pamatlīdzekļi".

(turpinājums)		(gada beigās; tūkst. latu)	
PASĪVI	Skaidrojumi	2000	1999
ĀRZEMJU SAISTĪBAS		129 053	134 653
Starptautiskais Valūtas fonds	15	122 014	128 699
Ārvalstu banku noguldījumi latos		158	321
Nekontvertējamās valūtas		42	42
Pārējās ārzemju saistības	16	6 839	5 591
LATI APGROZĪBĀ	17	482 314	426 101
VIETĒJĀS SAISTĪBAS		140 723	214 333
Kredītiestāžu noguldījumi		80 453	95 765
Valdības noguldījumi		45 926	110 278
Citu finanšu institūciju noguldījumi		3 950	4 341
Pārējās vietējās saistības	18	10 394	3 949
KAPITĀLS UN REZERVES		60 391	46 321
Pamatkapitāls	19	4 750	4 750
Rezerves kapitāls	19	3 297	2 181
Rīcības kapitāls	19	32 497	25 243
Pārvērtēšanas konts	20	19 325	13 632
Eiropas Savienības dāvinājums		522	515
KOPĀ PASĪVI		812 481	821 408
ĀRPUSBILANCES POSTEŅI	25, 26		

LATVIJAS BANKAS PEĻŅAS UN ZAUDĒJUMU APRĒĶINS

40

LATVIJAS BANKAS 2000. GADA PĀRSKATS

	Skaidrojumi	2000	1999
(tūkst. latu)			
PROCENTU IENĀKUMI			
Ārzemju operācijas			
Procenti par noguldījumiem ārvalstu kredītiestādēs un citās ārvalstu finanšu institūcijās		5 001	3 618
Ienākumi par vērtspapīriem		23 333	18 384
Starptautisko norēķinu bankas akciju dividendes		125	125
Pārējie ienākumi		–	11
KOPĀ par ārzemju operācijām		28 459	22 138
Vietējās operācijas			
Procenti par kredītiem kredītiestādēm		1 721	2 605
Ienākumi par tranzītkredītiem		93	1 664
Ienākumi par valdības vērtspapīriem		3 659	1 742
Pārējie ienākumi		23	85
KOPĀ par vietējām operācijām		5 496	6 096
PROCENTU IZDEVUMI			
Ārzemju operācijas			
Procenti par noguldījumiem		55	33
Pārējie izdevumi		384	367
KOPĀ par ārzemju operācijām		439	400
Vietējās operācijas			
Procenti par kredītiestāžu noguldījumiem		214	526
Procenti par valdības noguldījumiem		3 530	4 344
Procenti par citu finanšu institūciju noguldījumiem		10	–
KOPĀ par vietējām operācijām		3 754	4 870
TĪRIE PROCENTU IENĀKUMI		29 762	22 964

(turpinājums)	Skaidrojumi	(tūkst. latu)	
		2000	1999
SPECIĀLIE UZKRĀJUMI	21	290	10 748
ZAUDĒJUMI NO IEGULDĪJUMA SAISTĪTAJĀ UZŅĒMUMĀ ATSAVINĀŠANAS	12	2 030	–
CITI BANKAS DARBĪBAS IENĀKUMI	22	527	3 884
CITI BANKAS DARBĪBAS IZDEVUMI			
Darba algas un pārējie maksājumi personālam		7 744	7 515
Sociālās apdrošināšanas izdevumi		1 815	1 799
Banknošu drukāšanas un monētu kalšanas izdevumi		1 468	311
Pamatlīdzekļu nolietojums		1 223	1 424
Renovācijas un remonta izdevumi		566	1 371
Pārējie bankas darbības izdevumi	23	3 993	3 680
KOPĀ citi bankas darbības izdevumi		16 809	16 100
PELŅA PIRMS SADALES		11 160	–
PELŅAS SADALE			
Valsts ieņēmumos ieskaitāmā peļņas daļa		2 790	–
Pamatkapitāls		–	–
Rezerves kapitāls		1 116	–
Rīcības kapitāls		7 254	–

LATVIJAS BANKAS ATZĪTĀS PEĻNAS UN ZAUDĒJUMU PĀRSKATS

42

LATVIJAS BANKAS 2000. GADA PĀRSKATS

		(tūkst. latu)	
	Skaidrojumi	2000	1999
PĀRVĒRTĒŠANAS REZULTĀTS			
Zelta un Starptautisko norēķinu bankas akciju tirgus vērtības pieaugums/samazinājums (-)	20	-212	1 618
Finanšu instrumentu tirgus vērtības pieaugums/samazinājums (-)	20	8 054	-5 737
Aktīvu un pasīvu ārvalstu valūtās pārvērtēšanas rezultāts	20	-2 149	-4 113
TĪRAIS PĀRVĒRTĒŠANAS REZULTĀTS		5 693	-8 232
PEĻŅA PIRMS SADALES		11 160	-
KOPĀ		16 853	-8 232

LATVIJAS BANKAS NAUDAS PLŪSMAS PĀRSKATS

		(tūkst. latu)	
	Skaidrojumi	2000	1999
Tirā naudas un tās ekvivalentu ieplūde/aizplūde (-) pamatdarbības rezultātā	24 (1)	-2 790	53 035
Ieguldījums saistītajā uzņēmumā		-	-15 474
Ieguldījuma saistītajā uzņēmumā atsavināšana		2 696	-
Pamatlīdzekļu iegāde		-8 785	-7 395
Nemateriālie ieguldījumi		-1 433	-438
Starptautiskā Valūtas fonda kredīta daļas samaksa		-6 098	-8 841
Tirā naudas un tās ekvivalentu ieplūde/aizplūde (-)	24 (2)	-16 410	20 887

Latvijas Bankas valde 2001. gada 22. februārī apstiprināja šos finanšu pārskatus, kas sniegti no 38. lappuses līdz 65. lappusei.

LATVIJAS BANKAS VALDE

I. Rimšēvičs
M. Raubiško
H. Ancāns
R. L. Grava
R. Jakovļevs
A. Sileniece

1. IZVEIDE UN PAMATDARBĪBA

Latvijas Banka ir dibināta 1990. gada 31. jūlijā. Latvijas Banka darbojas saskaņā ar likumu "Par Latvijas Banku", un tai ir šādi pamatuzdevumi:

- noteikt un īstenot monetāro politiku;
- veicināt brīvu konkurenci un finanšu sistēmas stabilitāti;
- izsniegt kredītiestādēm licences kredītiestādes darbībai un veikt kredītiestāžu uzraudzību;
- emitēt nacionālo valūtu – banknotes un monētas;
- organizēt un nodrošināt starpbanku maksājumu sistēmas darbību un veicināt maksājumu sistēmas raitu darbību Latvijā;
- apkopot un publicēt finanšu statistikas datus un Latvijas maksājumu bilanci.

2. RISKU PĀRVALDĪŠANA

Galvenie ar Latvijas Bankas darbību saistītie riski ir finanšu riski un pamatdarbības risks, kas rodas, veicot Latvijas Bankas pamatuzdevumus. Tāpēc Latvijas Bankas valde ir izveidojusi Latvijas Bankas padomes noteiktajiem pamatprincipiem un vadlīnijām atbilstošu risku pārvaldības sistēmu, kas nepārtraukti tiek pilnveidota, ievērojot finanšu tirgus un centrālās bankas darbības attīstību. Šo sistēmu regulāri pārbauda Latvijas Bankas Iekšējās revīzijas pārvaldes darbinieki un ārējie revidenti.

FINANŠU RISKI

Nozīmīgākie finanšu riski ietver cenas risku (procentu likmju un valūtas risku), kredītrisku un likviditātes risku. Latvijas Banka šos riskus pārvalda saskaņā ar Latvijas Bankas padomes apstiprinātajiem "Latvijas Bankas ārvalstu valūtas un zelta rezervju ieguldīšanas pamatprincipiem un vadlīnijām" (tālāk tekstā – vadlīnijas).

Finanšu risku pārvaldīšanas nolūkā Latvijas Bankā ir izveidota Investīciju komiteja, kas vadlīniju ietvaros izstrādā ieguldījumu pārvaldīšanas stratēģiju, apstiprina ieguldījumu veikšanas taktiku un nosaka detalizētākus finanšu risku limitus. Investīciju komiteja reizi ceturksnī pārskata ieguldījumu stratēģiju, bet reizi nedēļā saņem ārvalstu rezervju portfeļa vadītāju ziņojumus par notikumiem finanšu tirgos un viņu sagatavotās prognozes, kā arī apstiprina ieguldījumu pārvaldīšanas taktiku nākamajai nedēļai.

CENAS RISKS

Cenas risks ir iespēja ciest zaudējumus finanšu tirgus faktoru (piemēram, procentu likmju vai valūtas kursu) nelabvēlīgu pārmaiņu rezultātā. Procentu likmju risku, kas rodas galvenokārt no procentu likmju maiņai pakļautajiem ārzemju aktīviem, Latvijas Banka pārvalda, izmantojot modificētu procentu riska indeksu (*modified duration*). Lai izvairītos no zaudējumiem negatīvu valūtas kursu pārmaiņu rezultātā, Latvijas Banka kontrolē valūtas risku, izmantojot atklāto ārvalstu valūtu pozīciju limitus. Valūtas operāciju pārvaldes Riska kontroles daļa katru dienu pārbauda modificētā procentu likmju indeksa un atklāto ārvalstu valūtu pozīciju atbilstību vadlīnijām un attiecīgajiem Investīciju komitejas lēmumiem.

KREDĪTRISKS

Kredītrisks ir iespēja ciest zaudējumus darījuma partnera saistību neizpildes dēļ. Latvijas Bankai kredītrisks galvenokārt rodas, veicot ieguldījumus ārvalstu parāda vērtspapīros un naudas un zelta īstermiņa noguldījumos, kā arī izsniedzot īstermiņa kredītus iekšzemes kredītiestādēm.

Latvijas Banka ierobežo ar ieguldījumiem ārvalstu parāda vērtspapīros un naudas un zelta īstermiņa noguldījumos saistīto kredītrisku, nosakot limitus ieguldījumiem ar dažādu kredītkvalitāti. Kredītkvalitāte tiek noteikta, balstoties uz starptautisko kredītreitingu aģentūru *Fitch IBCA*, *Moody's* un *Standard & Poor's* noteiktajiem kredītreitingiem. Lai mazinātu kredītrisku, kas saistīts ar Latvijas Bankas ārzemju operācijām, Valūtas operāciju pārvaldes Riska kontroles daļa katru dienu uzrauga esošā kredītriska atbilstību vadlīnijām.

Iekšzemes kredītiestādēm izsniegtie īstermiņa kredīti ir nodrošināti ar Latvijas valdības vērtspapīriem un citiem likvīdiem aktīviem. Latvijas Bankas vadība regulāri kontrolē šo kredītu nodrošinājuma pietiekamību.

LIKVIDITĀTES RISKS

Likviditātes risks ir saistīts ar nespēju savlaicīgi un efektīvi izpildīt saistības. Latvijas Banka pārvalda likviditātes risku, savas ārvalstu valūtas un zelta rezerves ieguldot likvīdos starptautisko institūciju, ārvalstu valdību, kredītiestāžu un uzņēmumu emitētajos parāda vērtspapīros un citos finanšu instrumentos.

PAMATDARBĪBAS RISKS

Pamatdarbības risks ir iespēja ciest zaudējumus no darbības neparedzētas pārtraukšanas, informācijas nesankcionētas izmantošanas, drošības prasību neievērošanas, aktīvu zādzības, krāpšanas un citiem ar nepilnīgu iekšējās kontroles sistēmu saistītiem vai ārējiem apstākļiem. Lai ierobežotu ar drošību un informācijas sistēmām saistīto pamatdarbības risku, Latvijas Bankā darbojas Latvijas Bankas kompleksās drošības stratēģijas izstrādes vadības komiteja un Latvijas Bankas informācijas sistēmu vadības komiteja. Latvijas Bankas vadība regulāri izvērtē bankas darbības turpināšanai ārkārtas situācijā nepieciešamo resursu pietiekamību un pieejamību.

Lai samazinātu kopējo pamatdarbības risku, Latvijas Banka ir apdrošinājusi atsevišķus nozīmīgākos pamatdarbības riskus.

3. NOZĪMĪGĀKIE GRĀMATVEDĪBAS PRINCIPI

Šajā skaidrojumā sniegts finanšu pārskatu sagatavošanā izmantoto nozīmīgāko Latvijas Bankas grāmatvedības principu īss apraksts. Ja vien nav sniegtas citas norādes, attiecīgie grāmatvedības principi konsekventi lietoti 2000. gada un 1999. gada finanšu pārskatu sagatavošanā.

FINANŠU PĀRSKATU SAGATAVOŠANAS PAMATS

Finanšu pārskati sagatavoti saskaņā ar sākotnējās pašizmaksas grāmatvedības principu, kas lietots, ietverot finanšu pārskatu skaidrojumos norādīto atsevišķu aktīvu un saistību pārvērtēšanas rezultātu.

ĀRVALSTU VALŪTU NOVĒRTĒJUMS

Darījumi ārvalstu valūtās grāmatoti latos pēc Latvijas Bankas noteiktā attiecīgās ārvalstu valūtas kursa darījuma dienā. Monetārie aktīvi un saistības ārvalstu valūtās izteiktas latos pēc Latvijas Bankas noteiktā attiecīgās ārvalstu valūtas kursa gada beigās. Peļņa vai zaudējumi, kas radušies, monetāros aktīvus un saistības ārvalstu valūtās pārrēķinot latos, ietverti bilances posteņi "Pārvērtēšanas konts".

Nozīmīgākie bilances sagatavošanā izmantotie Latvijas Bankas noteiktie ārvalstu valūtu kursi latos ir šādi.

	(gada beigās)	
	2000	1999
XDR	0.7997	0.7997
USD	0.613	0.583
EUR	0.570042	0.587516
GBP	0.917	0.942
JPY	0.00536	0.00569

FINANŠU AKTĪVU UN SAISTĪBU PATIESĀ VĒRTĪBA

Patiesā vērtība ir naudas summa, par kādu finanšu aktīvus iespējams apmainīt vai finanšu saistības iespējams dzēst darījumā starp labi informētām, ieinteresētām un finansiāli nesaistītām personām. Ja finanšu aktīvu vai finanšu saistību patiesā vērtība būtiski atšķiras no bilancē uzrādītās vērtības, šo aktīvu un saistību patiesā vērtība atsevišķi parādīta finanšu pārskatu skaidrojumos.

FINANŠU AKTĪVU UN SAISTĪBU MIJESKAITE

Finanšu aktīvu un saistību mijieskaite veikta un finanšu pārskatos tīrais atlikums uzrādīts tikai tad, ja iepriekš noslēgts līgums par finanšu aktīvu un saistību mijieskaiti vai paredzēta vienlaicīga attiecīgo aktīvu atsavināšana un saistību dzēšana.

ZELTS

Zelta rezerves bilancē parādītas to tirgus vērtībā. Zelta rezervju pārvērtēšanas rezultātā aprēķinātā peļņa vai zaudējumi ietverti bilances posteņi "Pārvērtēšanas kants".

FINANŠU INSTRUMENTI ĀRVALSTU VALŪTĀS

Finanšu instrumenti ārvalstu valūtās novērtēti to tirgus vērtībā. Pārvērtēšanas rezultātā aprēķinātā peļņa vai zaudējumi ietverti bilances posteņi "Pārvērtēšanas kants". Tirgus vērtības korekcija grāmatota no bilances posteņa "Pārvērtēšanas kants" uz peļņas un zaudējumu aprēķinu pēc finanšu instrumentu atsavināšanas.

Latvijas Banka veic darījumus ar ārpusbiržas valūtas maiņas nākotnes līgumiem, valūtas un procentu likmju mijmaiņas līgumiem un biržā tirgotajiem procentu likmju nākotnes līgumiem, kas ietverti ārpusbilances kontos. Pēc šo atvasināto finanšu instrumentu atzīšanas un novērtēšanas attiecīgos finanšu aktīvus un saistības regulāri pārvērtē un uzrāda bilancē to patiesajā vērtībā. Šo finanšu aktīvu un saistību patieso vērtību nosaka, pamatojoties uz tirgus cenām vai diskontētajām naudas plūsmām.

Ārpusbiržas valūtas maiņas nākotnes līgumu un valūtas un procentu likmju mijmaiņas līgumu patiesās vērtības pārmaiņu rezultātā aprēķinātā peļņa vai zaudējumi ietverti bilances posteņi "Pārvērtēšanas kants". Biržā tirgoto procentu likmju nākotnes līgumu patiesās vērtības pārmaiņu rezultātā gūtā peļņa vai radušies zaudējumi iekļauti peļņas un zaudējumu aprēķinā attiecīgo norēķinu veikšanas brīdī.

Lai ierobežotu līgumsaistību valūtas risku, Latvijas Banka veic risku ierobežojošus finanšu darījumus, kuru rezultātā radušos peļņu vai zaudējumus sākotnēji ietver bilances posteņi "Pārvērtēšanas kants". Minēto efektīvo risku ierobežojošo darījumu peļņu vai zaudējumus izslēdz no bilances posteņa "Pārvērtēšanas kants" un ietver attiecīgā aktīva vērtībā pēc līgumsaistību izpildes.

KREDĪTI KREDĪTIESTĀDĒM UN UZKRĀJUMI KREDĪTU VĒRTĪBAS SAMAZINĀJUMAM

Kredītiestādēm izsniegtie kredīti uzrādīti bilancē, no pamatsummas atskaitot speciālos uzkrājumus kredīta vērtības samazinājumam.

Latvijas Bankas vadība regulāri novērtē izsniegto kredītu kvalitāti. Tiklīdz kāda kredīta vai tā daļas atgūšana ir atzīta par apšaubāmu, attiecīgajam aktīvam tiek izveidoti atbilstoši speciālie uzkrājumi. Kredīta vērtības samazinājumam izveidotie uzkrājumi ir iekļauti peļņas un zaudējumu aprēķinā kā speciālie uzkrājumi. Kredītiestādēm izsniegtie kredīti uzrādīti bilancē līdz to atgūšanas vai norakstīšanas brīdim. Kredītu atlikumus noraksta tikai tad, kad veikti visi nepieciešamie likumīgie pasākumi, lai tos atgūtu, un noteikts galīgais zaudējumu apjoms.

LATVIJAS VALDĪBAS VĒRTSPAPĪRI

Latvijas Bankas īpašumā ir Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmes un obligācijas.

Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmes atspoguļotas bilancē, to iegādes vērtībai pieskaitot amortizēto diskontu.

Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma obligācijas atspoguļotas bilancē, to iegādes vērtībai pieskaitot amortizēto diskontu vai atskaitot amortizēto prēmiju.

Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmju un obligāciju diskonta vai prēmijas summas lineāri amortizētas, amortizācijas rezultātu iekļaujot peļņas un zaudējumu aprēķinā kā procentu ienākumus. Amortizācijas periods ilgst no vērtspapīra iegādes brīža līdz tā dzēšanas termiņam. Procentu ienākumi par Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma obligācijām peļņas un zaudējumu aprēķinā atzīti kā ienākumi par valdības vērtspapīriem saskaņā ar uzkrāšanas principu.

LĪGUMI PAR VĒRTSPAPĪRU PĀRDOŠANU AR ATPIRKŠANU

Līgumi par vērtspapīru pārdošanu ar atpirkšanu atspoguļoti kā finansēšanas darījumi. Vērtspapīri, kas pārdoti saskaņā ar līgumiem par pārdošanu ar atpirkšanu, uzrādīti attiecīgajā Latvijas Bankas bilances postenī kopā ar pārējiem šajos darījumos neiesaistītajiem vērtspapīriem. Pārdošanas rezultātā saņemtie naudas līdzekļi atspoguļoti bilancē kā saistības pret vērtspapīru pircēju. Vērtspapīri, kas nopirkti saskaņā ar līgumiem par pirkšanu ar atpārdošanu, nav uzrādīti Latvijas Bankas bilancē. Pirkšanas rezultātā samaksātie naudas līdzekļi uzrādīti Latvijas Bankas bilancē kā noguldījumi ārvalstu kredītiestādēs un citās ārvalstu finanšu institūcijās vai kā kredīti iekšzemes kredītiestādēm.

Starpība starp vērtspapīru pārdošanas un atpirkšanas cenu uzrādīta peļņas un zaudējumu aprēķinā kā procentu ienākumi vai procentu izdevumi attiecīgā līguma darbības laikā.

IEGULDĪJUMS SAISTĪTAJĀ UZŅĒMUMĀ

1999. gada augustā Latvijas Banka nodibināja tai pilnībā piederošu meitasuzņēmumu Latvijas Bankas bezpeļņas organizāciju SIA "Rīgas Komercbankas rehabilitācijas aģentūra". Meitasuzņēmums tika nodibināts ar vienu mērķi – palīdzēt restrukturēt Latvijas Republikā reģistrētu kredītiestādi a/s "Rīgas Komercbanka" (kopš 1999. gada oktobra – a/s "Pirmā Latvijas Komercbanka"). 1999. gada oktobrī šis īpašajam nolūkam izveidotais meitasuzņēmums iegādājās 6.6% no minētās kredītiestādes akciju kapitāla, iegūstot 37% no kopējām kredītiestādes akcionāru bals-

tiesībām. Tas Latvijas Bankai ļāva īslaicīgi, izmantojot meitasuzņēmumu, būtiski ietekmēt, bet ne kontrolēt attiecīgās kredītiestādes darbību.

Tā kā šis Latvijas Bankas meitasuzņēmums neveica nekādu citu darbību, Latvijas Banka 1999. gada finanšu pārskatos atspoguļoja tikai sava meitasuzņēmuma ieguldījumu kredītiestādē. Ņemot vērā nodomu atsavināt šo ieguldījumu 2000. gadā, Latvijas Bankas 1999. gada finanšu pārskatos tas tika uzrādīts iegādes vērtībā, ietverot pastāvīgo ieguldījuma vērtības samazinājumu.

Minētās kredītiestādes restrukturēšanas ietvaros Latvijas Bankas meitasuzņēmums 2000. gada maijā atsavināja savu ieguldījumu kredītiestādes akciju kapitālā. Tāpēc Latvijas Bankai 2000. gadā radās zaudējumi 2 030 tūkst. latu apjomā. Tā kā meitasuzņēmumam izvirzītais mērķis tika sasniegts, 2000. gada decembrī Latvijas Bankas bezpeļņas organizācija SIA "Rīgas Komercbankas rehabilitācijas aģentūra" tika likvidēta.

PAMATLĪDZEKĻI

Pamatlīdzekļi uzrādīti to iegādes vērtībā, no kuras atskaitīts uzkrātais nolietojums. Ja nepārejošu apstākļu dēļ pamatlīdzekļa patiesā vērtība kļuvusi mazāka par bilancē uzrādīto vērtību, bilancē uzrādītā pamatlīdzekļa vērtība samazināta līdz tā patiesajai vērtībai.

Nolietojumu aprēķina novērtētajā pamatlīdzekļa lietderīgās izmantošanas laikā pēc lineārās metodes. Būvniecības vai sagatavošanas stadijā esošajiem pamatlīdzekļiem un mākslas darbiem nolietojums netiek rēķināts.

Pamatlīdzekļu nolietojums aprēķināts atbilstoši šādām gada likmēm.

	(%)	
	2000	1999
Ēkas	1–3	1–3
Transportlīdzekļi	20	20
Biroja mēbeles	10	10
Datortehnika	25–33	20
Pārējā biroja elektrotehnika	20	20
Naudas apstrādes iekārtas	20	20
Darbariki	50	50
Pārējie pamatlīdzekļi	14–20	14–20

Lai nodrošinātu pamatlīdzekļu nolietojuma aprēķina likmju pilnīgāku atbilstību Latvijas Bankas pamatlīdzekļu lietderīgās lietošanas laikam, 2000. gadā Latvijas Bankas vadība pārbaudīja šīs likmes un palielināja datortehnikas nolietojuma aprēķina likmi no 20% līdz 25–33% gadā. Tāpēc aprēķinātais pamatlīdzekļu nolietojums 2000. gadā palielinājās par 289 tūkst. latu.

Saskaņā ar vispārpieņemtajiem risku ierobežojošo darījumu uzskaites principiem būvniecības izmaksas ietver ar samaksātajiem būvniecības darbiem saistīto valūtas risku ierobežojošo finanšu darījumu rezultātu.

Pamatlīdzekļu uzturēšanas un remonta izdevumi ietverti peļņas un zaudējumu aprēķinā to rašanās brīdī.

NEMATERIĀLIE IEGULDĪJUMI

Nemateriālie ieguldījumi ietver banku informācijas sistēmu programmatūru lietošanas tiesību iegādes izmaksas, no kurām atskaitīta uzkrātā amortizācija. Lietojumā esošo programmatūru iegādes izmaksu amortizāciju aprēķina līgumos noteiktajā programmatūras lietošanas tiesību laikā, bet ne ilgāk par 10 gadiem.

Pārējo informācijas sistēmu programmatūru lietošanas tiesību iegādes izmaksas un ar Latvijas Bankas veikto programmatūru izstrādi saistītās izmaksas atzītas peļņas un zaudējumu aprēķinā kā izdevumi to rašanās brīdī.

LATI APGROZĪBĀ

Latvijas Bankas emitētās un apgrozībā esošās latu banknotes un monētas, izņemot zelta apgrozības monētas, ir uzrādītas bilances postenī "Lati apgrozībā" to nominālvērtībā. Bilances postenis "Lati apgrozībā" atspoguļo Latvijas Bankas saistības pret šo banknošu un monētu turētājiem.

ZELTA APGROZĪBAS MONĒTAS

Latvijas Bankas glabātavā esošās 999. raudzes zelta apgrozības monētas uzrādītas bilances postenī "Pārējie vietējie aktīvi", jo to nominālvērtību nodrošina monētās esošais zelts. Bilancē šīs monētas atspoguļotas tajās esošā zelta tirgus vērtībā.

Emitētās zelta apgrozības monētas tiek izslēgtas no bilances posteņa "Pārējie vietējie aktīvi" to emisijas brīdī. Apgrozībā esošās monētas nav ietvertas bilances postenī "Lati apgrozībā", jo to nominālvērtību nodrošina monētās esošais zelts.

NAUDA UN TĀS EKVIVALENTI

Naudas plūsmas pārskatā nauda un tās ekvivalenti ietver ārvalstu konvertējamo valūtu kasē, īstermiņa noguldījumus ārvalstu kredītiestādēs un citās ārvalstu finanšu institūcijās, atskaitot saistības pret iekšzemes kredītiestādēm, ja šo noguldījumu un saistību atlikušais termiņš nepārsniedz 90 dienu.

PROCENTU IENĀKUMI UN IZDEVUMI

Procentu ienākumi un izdevumi, kas radušies no ieguldījumiem vērtspapīros, kredītiem un noguldījumiem, atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā saskaņā ar uzkrāšanas principu.

KOMISIJAS UN PĀRĒJIE MAKSĀJUMI PAR PAKALPOJUMIEM

Komisijas un pārējie maksājumi par pakalpojumiem atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā to rašanās brīdī.

BANKNOŠU DRUKĀŠANAS UN MONĒTU KALŠANAS IZDEVUMI

Banknošu drukāšanas un monētu kalšanas izdevumi atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā to rašanās brīdī.

4. ZELTS

2000. gada un 1999. gada beigās Latvijas Bankas zelta rezerves bija izvietotas zelta īstermiņa noguldījumos.

Zelta rezervju pārmaiņas 2000. gadā bija šādas.

	Trojas unces	Tūkst. latu
1999. gada 31. decembrī	249 259	42 215
Tīrās pārmaiņas zelta noguldīšanas un noguldījumu izņemšanas rezultātā	-595	-99
Zelta pārvērtēšanas rezultāts	-	-199
2000. gada 31. decembrī	248 664	41 917

5. ĀRVALSTU KONVERTĒJAMĀS VALŪTAS

Latvijas Bankas ārzemju aktīvi ārvalstu konvertējamās valūtās galvenokārt ieguldīti, veicot īstermiņa naudas noguldījumus un iegādājoties augsti likvīdus parāda vērtspapīrus.

Ienākumus nesošo parāda vērtspapīru vērtībā ietverti vērtspapīru iegādes brīdī uzkrātie procenti un pēc šo vērtspapīru iegādes uzkrātie procentu ienākumi (9 435 tūkst. latu 2000. gada beigās un 6 618 tūkst. latu 1999. gada beigās).

Latvijas Bankas bilances posteņa "Ārvalstu konvertējamās valūtas" sadalījums gada beigās bija šāds.

	(tūkst. latu)	
	2000	1999
Ārvalstu valdību parāda vērtspapīri	238 028	226 657
Ārvalstu kredītiestāžu parāda vērtspapīri	76 818	99 280
Ārvalstu uzņēmumu parāda vērtspapīri	126 312	64 736
Pārējie parāda vērtspapīri	30 524	31 391
Īstermiņa noguldījumi ārvalstu kredītiestādēs un citās ārvalstu finanšu institūcijās	49 218	81 660
Ārvalstu valūta kasē	612	2 858
Kopā	521 512	506 582

6. STARPTAUTISKAIS VALŪTAS FONDS

Latvijas Republikas kvota Starptautiskajā Valūtas fondā (SVF), kura nodrošināta ar tam izsniegtajām Latvijas valdības parādzīmēm, ir izteikta XDR un atspoguļota bilances aktīvos. Bilances pasīvos uzrādīti SVF turējumi latos un tā piešķirtais Sistēmiskās pārveides fonda kredīts (sk. 15. skaidrojumu).

Latvijas Republikas kvota SVF, kas nodrošināta ar tam izsniegtajām Latvijas valdības parādzīmēm, 2000. gada un 1999. gada beigās bija 126 478 tūkst. XDR (101 144 tūkst. latu).

2000. gada un 1999. gada beigās Latvijas Republikas kopējā kvota SVF bija 126 800 tūkst. XDR.

7. STARPTAUTISKO NORĒĶINU BANKAS AKCIJAS

Latvijas Bankai pieder 1 000 Starptautisko norēķinu bankas akciju. Akcijas ir izteiktas zelta ekvivalentā (5 834 Trojas unces).

Zelta tirgus vērtības pārmaiņu rezultātā Latvijas Bankai piederošo Starptautisko norēķinu bankas akciju vērtība 2000. gada laikā samazinājās par 5 tūkst. latu. 2000. gada beigās Latvijas Bankai piederošo Starptautisko norēķinu bankas akciju vērtība bija 983 tūkst. latu (1999. gada beigās – 988 tūkst. latu).

8. PĀRĒJIE ĀRZEMJU AKTĪVI

Pārējo ārzemju aktīvu sadalījums gada beigās bija šāds.

	(tūkst. latu)	
	2000	1999
Uzkrātie procentu ienākumi par noguldījumiem ārvalstu kredītiestādēs un citās ārvalstu finanšu institūcijās	509	848
Aprēķinātā ar ārvalstu finanšu institūcijām noslēgto nepabeigto ārpusbiržas valūtas maiņas nākotnes līgumu un mijmaiņas līgumu kopējā peļņa	3 452	2 249
Pārējie ārzemju aktīvi	31	214
Kopā	3 992	3 311

9. KREDĪTI KREDĪTIESTĀDĒM

Iekšzemes kredītiestādēm izsniegto kredītu sadalījums gada beigās bija šāds.

	(tūkst. latu)	
	2000	1999
<i>Repo</i> kredīti	24 395	52 182
Refinansēšanas kredīti	18 000	11 000
Kredīti, kas izsniegti Eiropas Savienības dāvinājuma ietvaros	135	140
Kopā	42 530	63 322

10. TRANZĪTKREDĪTI

Latvijas Banka darbojas kā Latvijas Republikas valdības aģents no dažādām starptautiskajām institūcijām saņemto līdzekļu sadalē. Šie līdzekļi tiek izmantoti valsts ieguldījumu programmu atbalstam. Transzītkredīti un attiecīgie resursi ietverti bilancē, jo Latvijas Banka ir pakļauta ar šiem līdzekļiem saistītajam valūtas riskam. Latvijas Banka nav pakļauta ar transzītkredītiem saistītajam kredītriskam.

11. VALDĪBAS VĒRTSPAPĪRI

Latvijas Bankai gada beigās piederēja šādi Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīri.

	(tūkst. latu)	
Atlikušais dzēšanas termiņš	2000	1999
Līdz 3 mēnešiem	8 014	8 045
No 3 līdz 6 mēnešiem	10 341	16 924
No 6 līdz 12 mēnešiem	659	5 187
No 1 līdz 3 gadiem	12 113	–
Ilgāks par 3 gadiem	18 512	–
Kopā	49 639	30 156

Latvijas Bankai 2000. gada beigās piederošo Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru patiesā vērtība bija 51 725 tūkst. latu un par 929 tūkst. latu pārsniedza šo vērtspapīru kopējo uzskaites vērtību (50 796 tūkst. latu; t.sk. bilances postenī "Pārējie vietējie aktīvi" uzrādītie uzkrātie procentu ienākumi par valsts iekšējā aizņēmuma obligācijām 1 157 tūkst. latu apjomā; sk. 14. skaidrojumu). Latvijas Bankai 1999. gada beigās piederošo Latvijas valsts iekšējo aizņēmumu vērtspapīru patiesā vērtība bija 30 387 tūkst. latu un par 77 tūkst. latu pārsniedza šo vērtspapīru kopējo uzskaites vērtību (30 310 tūkst. latu; t.sk. bilances postenī "Pārējie vietējie aktīvi" uzrādītie uzkrātie procentu ienākumi par valsts iekšējā aizņēmuma obligācijām 154 tūkst. latu apjomā).

12. IEGULDĪJUMS SAISTĪTĀJĀ UZŅĒMUMĀ

2000. gada maijā Latvijas Bankai pilnībā piederošā Latvijas Bankas bezpeļņas organizācija SIA "Rīgas Komercbankas rehabilitācijas aģentūra" atsavināja ieguldījumu a/s "Pirmā Latvijas Komercbanka", kurā tai piederēja 6.6% no minētās kredītiestādes akciju kapitāla un 37% no kopējām akcionāru balsstiesībām. Ieguldījuma atsavināšanas rezultātā Latvijas Bankai 2000. gadā radās zaudējumi 2 030 tūkst. latu apjomā, kas uzrādīti peļņas un zaudējumu aprēķina postenī "Zaudējumi no ieguldījuma saistītajā uzņēmumā atsavināšanas".

13. PAMATLĪDZEKĻI

Pamatlīdzekļu pārmaiņas 2000. gadā bija šādas.

	(tūkst. latu)						
	Būvniecība	Ēkas	Mēbeles un biroja iekārtas	Naudas apstrādes iekārtas	Transport- līdzekļi	Pārējie pamat- līdzekļi	Kopā
1999. gada 31. decembrī							
Pašizmaksa	8 459	3 615	4 315	1 745	982	1 931	21 047
Uzkrātais nolietojums	–	–301	–2 152	–1 388	–692	–1 397	–5 930
Atlikusī pamatlīdzekļu vērtība	8 459	3 314	2 163	357	290	534	15 117
2000. gadā							
Pieaugums	8 120	–	466	39	68	92	8 785
Atsavinātie pamatlīdzekļi	–	–	–184	–	–41	–5	–230
Pašizmaksas tīrās pārmaiņas	8 120	–	282	39	27	87	8 555
Nolietojums	–	–104	–681	–123	–103	–212	–1 223
Atsavināto pamatlīdzekļu nolietojums	–	–	162	–	41	5	208
Uzkrātā nolietojuma tīrās pārmaiņas	–	–104	–519	–123	–62	–207	–1 015
2000. gada 31. decembrī							
Pašizmaksa	16 579	3 615	4 597	1 784	1 009	2 018	29 602
Uzkrātais nolietojums	–	–405	–2 671	–1 511	–754	–1 604	–6 945
Atlikusī pamatlīdzekļu vērtība	16 579	3 210	1 926	273	255	414	22 657

2000. gadā Latvijas Bankas vadība palielināja datortehnikas nolietojuma aprēķina likmi no 20% līdz 25–33% gadā. Tāpēc pamatlīdzekļu nolietojums 2000. gadā palielinājās par 289 tūkst. latu.

14. PĀRĒJIE VIETĒJIE AKTĪVI

Pārējo vietējo aktīvu sadalījums gada beigās bija šāds.

	(tūkst. latu)	
	2000	1999
Zelta apgrozības monētas glabātavā	406	416
Uzkrātie procentu ienākumi par valsts iekšējā aizņēmuma obligācijām	1 157	154
Pārējie uzkrātie procentu ienākumi	84	283
Aprēķinātā ar iekšzemes kredītiestādēm noslēgto nepabeigto ārpusbiržas valūtas maiņas tagadnes līgumu un valūtas mijmaiņas līgumu kopējā peļņa	227	16
Nemateriālie ieguldījumi	1 893	518
Pārējie vietējie aktīvi	502	286
Kopā	4 269	1 673

Nemateriālie ieguldījumi atspoguļo Latvijas Bankas iegūtās banku informācijas sistēmu programmatūru lietošanas tiesības. Šo ieguldījumu pārmaiņas 2000. gadā bija šādas.

	(tūkst. latu)		
	2000	Pieaugums	1999
Pašizmaksa	2 015	1 433	582
Uzkrātā amortizācija	-122	-58	-64
Atlikusī nemateriālo ieguldījumu vērtība	1 893	1 375	518

15. STARPTAUTISKAIS VALŪTAS FONDS

2000. gada beigās saistības pret SVF veidoja Sistēmiskās pārveides fonda kredīts un SVF turējumi latos (sk. 6. skaidrojumu).

Sistēmiskās pārveides fonda kredīts izsniegts Latvijas Republikai, lai veicinātu valdības ekonomikas un finanšu programmas īstenošanu. Tas samaksājams pa daļām līdz 2004. gada jūlijam.

2000. gadā saistības pret SVF mainījās šādi.

	(tūkst. latu)		
	Sistēmiskās pārveides fonda kredīts	Turējumi latos	Kopā
1999. gada 31. decembrī	27 440	101 259	128 699
Turējumu latos samazinājums	-	-587	-587
Kredīta daļas samaksa	-6 098	-	-6 098
2000. gada 31. decembrī	21 342	100 672	122 014

16. PĀRĒJĀS ĀRZEMJU SAISTĪBAS

Pārējo ārzemju saistību sadalījums gada beigās bija šāds.

	(tūkst. latu)	
	2000	1999
Aprēķinātie ar ārvalstu finanšu institūcijām noslēgto nepabeigto ārpusbiržas valūtas maiņas tagadnes līgumu, nākotnes līgumu un valūtas mijmaiņas līgumu kopējie zaudējumi	6 121	5 089
Uzkrātie izdevumi	95	102
Pārējās ārzemju saistības	623	400
Kopā	6 839	5 591

17. LATI APGROZĪBĀ

Gada beigās apgrozībā bija šādas latu (Ls) un santīmu (s) naudas zīmes.

Nominālvērtība	Summa (tūkst. latu)		Skaitis (tūkst.)		Īpatsvars (%)	
	2000	1999	2000	1999	2000	1999
Banknotes						
Ls 500	34 370	20 262	69	41	7.1	4.8
Ls 100	79 480	60 491	795	605	16.5	14.2
Ls 50	56 233	55 501	1 125	1 110	11.7	13.0
Ls 20	157 694	132 331	7 885	6 617	32.7	31.1
Ls 10	82 069	86 598	8 207	8 660	17.0	20.3
Ls 5	48 142	48 375	9 628	9 675	10.0	11.4
Pavisam banknotes	457 988	403 558	–	–	95.0	94.8
Monētas						
Ls 100	303	302	3	3	0.1	0.1
Ls 10	136	133	14	13	0	0
Ls 2	6 712	6 196	3 356	3 098	1.4	1.4
Ls 1	7 892	7 137	7 892	7 137	1.6	1.7
50 s	3 797	3 695	7 594	7 390	0.8	0.9
20 s	1 925	1 768	9 625	8 840	0.4	0.4
10 s	1 245	1 182	12 450	11 826	0.3	0.3
5 s	938	870	18 760	17 399	0.2	0.2
2 s	733	666	36 650	33 318	0.1	0.1
1 s	645	594	64 500	59 381	0.1	0.1
Pavisam monētas	24 326	22 543	–	–	5.0	5.2
Pavisam lati apgrozībā	482 314	426 101	–	–	100.0	100.0

2000. gadā Latvijas Banka turpināja emitēt 999. raudzes zelta apgrozības monētas ar 100 latu nominālvērtību. Apgrozībā esošo monētu kopējā nominālvērtība pieauga no 1 534 tūkst. latu 1999. gada beigās līdz 1 542 tūkst. latu 2000. gada beigās. Šīs apgrozībā esošās monētas nav ietvertas bilances postenī "Lati apgrozībā", jo to nominālvērtību nodrošina monētās esošais zelts.

18. PĀRĒJĀS VIETĒJĀS SAISTĪBAS

Pārējo vietējo saistību sadalījums gada beigās bija šāds.

	(tūkst. latu)	
	2000	1999
Valsts ieņēmumos ieskaitāmā peļņas daļa	2 790	–
Aprēķinātie ar iekšzemes kredītiestādēm noslēgto nepabeigto valūtas mijmaiņas līgumu kopējie zaudējumi	2 512	400
Uzkrātās izmaksas par veiktajiem būvniecības darbiem	2 278	1 251
Uzkrātie procentu izdevumi par valdības noguldījumiem	158	416
Pārējie uzkrātie izdevumi	939	1 015
Atliktās saistības pret būvuzņēmējiem	449	381
Atliktie ienākumi	400	–
Nodokļu saistības	31	47
Pārējās vietējās saistības	837	439
Kopā	10 394	3 949

19. PAMATKAPITĀLS, REZERVES KAPITĀLS UN RĪCĪBAS KAPITĀLS

Likums "Par Latvijas Banku" nosaka, ka Latvijas Bankas pamatkapitālam jāsasniedz 25 milj. latu.

Pamatkapitālu veido valsts piešķirtie līdzekļi un Latvijas Bankas peļņas atskaitījumi. Rezerves kapitālu veido iespējamo zaudējumu segšanai, katru gadu atskaitot 10% no bankas peļņas, līdz tas sasniedz ceturto daļu no pamatkapitāla. Likums "Par Latvijas Banku" nosaka, ka Latvijas Banka ieskaita valsts ieņēmumos pārskata gadā iegūtās peļņas daļu, kas aprēķināta, piemērojot likumā "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" rezidentiem noteikto nodokļa likmi. 2000. gada beigās spēkā esošā Latvijas Republikas rezidentiem noteiktā uzņēmumu ienākuma nodokļa likme bija 25%. Rīcības kapitālu veido Latvijas Bankas peļņas atlikuma ieskaitījumi pēc minēto atskaitījumu veikšanas rezerves kapitālā un valsts ieņēmumos.

20. PĀRVĒRTĒŠANAS KONTS

Pārvērtēšanas konta pārmaiņas 2000. gadā bija šādas.

	(tūkst. latu)			
	Zelta un Starptautisko norēķinu bankas akciju pārvērtēšanas rezultāts	Finanšu instrumentu tirgus vērtības pārmaiņu rezultāts	Aktīvu un pasīvu ārvalstu valūtās pārvērtēšanas rezultāts	Kopā
1999. gada 31. decembrī	48 483	–3 963	–30 888	13 632
Pieaugums/samazinājums (–)	–212	8 054	–2 149	5 693
2000. gada 31. decembrī	48 271	4 091	–33 037	19 325

21. SPECIĀLIE UZKRĀJUMI

Gada laikā izveidoti šādi speciālie uzkrājumi.

	(tūkst. latu)	
	2000	1999
Uzkrājumi ieguldījumam saistītajā uzņēmumā	–	10 748
Uzkrājumi prasībām pret NVS valstīm par 1992. gadā veiktajiem norēķiniem	290	–
Kopā	290	10 748

22. CITI BANKAS DARBĪBAS IENĀKUMI

Citu bankas darbības ienākumu sadalījums bija šāds.

	(tūkst. latu)	
	2000	1999
Speciālo uzkrājumu samazinājums sakarā ar attiecīgo aktīvu atgūšanu	–	3 000
Ienākumi par naudas un vērtspapīru norēķinu pakalpojumiem	240	118
Ienākumi par jubilejas un piemiņas monētu pārdošanu	128	115
Pārējie bankas darbības ienākumi	159	651
Kopā	527	3 884

23. PĀRĒJIE BANKAS DARBĪBAS IZDEVUMI

Pārējie bankas darbības izdevumi bija šādi.

	(tūkst. latu)	
	2000	1999
Informācijas sistēmu uzturēšana	474	474
Telekomunikāciju pakalpojumi	397	405
Apdrošināšana	365	280
Juridiskie un citi profesionālie pakalpojumi	358	332
Mazvērtīgā inventāra iegāde	354	412
Dienesta komandējumi	342	333
Komunālie pakalpojumi un telpu noma	282	263
Personāla profesionālā pilnveide	187	216
Autotransporta uzturēšana	144	144
Materiālo vērtību transportēšana	96	47
Pārējie bankas darbības izdevumi	994	774
Kopā	3 993	3 680

24. NAUDAS PLŪSMAS PĀRSKATS

(1) Darbības ienākumu saskaņošana ar tiro naudas un tās ekvivalentu ieplūdi vai aizplūdi (-) pamatdarbības rezultātā

	(tūkst. latu)	
	2000	1999
Peļņa pirms sadales	11 160	-
Pamatlīdzekļu nolietojums un nemateriālo ieguldījumu amortizācija	1 281	1 424
Zaudējumi no pamatlīdzekļu atsavināšanas	22	17
Speciālo uzkrājumu pieaugums	290	7 748
Zaudējumi no ieguldījuma saistītajā uzņēmumā atsavināšanas	2 030	-
Pārvērtēšanas un finanšu instrumentu tirgus vērtības pārmaiņu tīrais pieaugums/samazinājums (-)	5 891	-9 791
Zelta tīrais samazinājums	99	17
Speciālo aizņēmuma tiesību tīrais pieaugums (-)/samazinājums	1 785	-1 623
Ārvalstu parāda vērtspapīru un citu ārvalstu ieguldījumu tīrais pieaugums (-)	-46 652	-29 870
Pārējo ārzemju aktīvu tīrais pieaugums (-)/samazinājums	-681	2 123
Kredītu iekšzemes kredītiestādēm tīrais pieaugums (-)/samazinājums	20 792	-8 282
Tranzītkredītu samazinājums	26 275	4 234
Valdības vērtspapīru tīrais pieaugums (-)/samazinājums	-19 483	19 260
Pārējo vietējo aktīvu tīrais pieaugums (-)	-1 229	-86
Latos veikto ārvalstu kredītiestāžu noguldījumu tīrais pieaugums/samazinājums (-)	-163	71
Starptautiskā Valūtas fonda turējumu latos samazinājums (-)	-587	-93
Pārējo ārzemju saistību tīrais pieaugums	1 248	4 528
Apgrozībā esošo latu apjoma tīrais pieaugums	56 213	51 653
Valdības noguldījumu tīrais pieaugums/samazinājums (-)	-64 352	8 639
Citu finanšu institūciju noguldījumu tīrais pieaugums/samazinājums (-)	-391	3 005
Pārējo vietējo saistību tīrais pieaugums/samazinājums (-)	3 655	-8
Eiropas Savienības dāvinājuma pieaugums	7	69
Tirā naudas un tās ekvivalentu ieplūde/aizplūde (-) pamatdarbības rezultātā	-2 790	53 035

(2) Naudas un tās ekvivalentu atlikumu analīze

	(tūkst. latu)		
	2000	Pārmaiņas	1999
Ārvalstu konvertējamā valūta kasē	612	-2 246	2 858
Īstermiņa noguldījumi ārvalstu kredītiestādēs un citās ārvalstu finanšu institūcijās (atlikušais termiņš nepārsniedz 90 dienu)	46 995	-29 476	76 471
Iekšzemes kredītiestāžu īstermiņa noguldījumi (atlikušais termiņš nepārsniedz 90 dienu)	-80 453	15 312	-95 765
Kopā	-32 846	-16 410	-16 436

25. AR PAMATLĪDZEKĻU IEGĀDI SAISTĪTĀS LĪGUMSAISTĪBAS

2000. gada beigās Latvijas Bankai bija ar ēku un iekārtu iegādi saistītas līgumsaistības 9 048 tūkst. latu apjomā (1999. gada beigās – 16 208 tūkst. latu).

26. FINANŠU INSTRUMENTU ĀRPUSBILANCES POSTEŅI

Lai pārvaldītu procentu likmju un valūtas risku, kas saistīts ar Latvijas Bankas ārējām rezervēm, Latvijas Banka veic darījumus ar ārpusbiržas valūtas maiņas nākotnes un tagadnes līgumiem, procentu likmju mijmaiņas līgumiem un biržā tirgotajiem procentu likmju nākotnes līgumiem. Īstenojot monetāro politiku, Latvijas Banka veic arī valūtas mijmaiņas darījumus.

Gada beigās Latvijas Bankas ārpusbilances posteņos bija ietverti šādi biržā netirgotie finanšu instrumenti.

	(tūkst. latu)			
	Līgumvērtība vai nosacītā vērtība		Patiesā vērtība	
	2000	1999	2000	1999
Valūtas maiņas līgumi				
Prasības, kas saistītas ar ārpusbiržas valūtas maiņas tagadnes līgumiem	6 415	–	6 413	–
Saistības, kas saistītas ar ārpusbiržas valūtas maiņas tagadnes līgumiem	6 361	–	6 358	–
Valūtas maiņas tagadnes līgumu tīrā pozīcija	x	x	55	–
Prasības, kas saistītas ar ārpusbiržas valūtas maiņas nākotnes līgumiem	246 752	232 390	245 871	231 107
Saistības, kas saistītas ar ārpusbiržas valūtas maiņas nākotnes līgumiem	249 357	232 662	248 513	231 471
Valūtas maiņas nākotnes līgumu tīrā pozīcija	x	x	–2 642	–364
Prasības, kas saistītas ar valūtas mijmaiņas līgumiem	109 636	84 119	109 960	83 688
Saistības, kas saistītas ar valūtas mijmaiņas līgumiem	111 516	87 115	112 328	86 548
Valūtas mijmaiņas līgumu tīrā pozīcija	x	x	–2 368	–2 860
Zelta procentu likmju mijmaiņas līgumi				
Prasības, kas saistītas ar zelta procentu likmju mijmaiņas līgumiem	10 788	–	1 005	–
Saistības, kas saistītas ar zelta procentu likmju mijmaiņas līgumiem	10 788	–	1 004	–
Zelta procentu likmju mijmaiņas līgumu tīrā pozīcija	x	x	1	–
Kopā prasības	373 591	316 509	363 249	314 795
Kopā saistības	378 022	319 777	368 203	318 019
Biržā netirgoto finanšu instrumentu ārsabalances posteņu tīrā pozīcija	x	x	–4 954	–3 224

Gada beigās Latvijas Bankai bija šādi biržā tirgotie procentu likmju nākotnes līgumi.

	(tūkst. latu)			
	Līgumvērtība		Patiesā vērtība	
	2000	1999	2000	1999
Nopirktie biržā tirgotie procentu likmju nākotnes līgumi	2 575	1 528	46	–22
Pārdotie biržā tirgotie procentu likmju nākotnes līgumi	30 552	13 105	–28	98

27. VALŪTU STRUKTŪRA

Latvijas Bankas aktīvu, saistību un ārpusbilances posteņu valūtu struktūra gada beigās bija šāda.

	(tūkst. latu)								
	LVL	XDR	USD	EUR	GBP	JPY	Zelts	Pārējie	Kopā
2000. gada 31. decembrī									
Ārzemju aktīvi									
Zelts	-	-	-	-	-	-	41 917	-	41 917
Speciālās aizņēmuma tiesības	-	3	-	-	-	-	-	-	3
Ārvalstu konvertējamās valūtas	-	-	280 551	169 396	38 174	25 025	-	8 366	521 512
Starptautiskais Valūtas fonds	-	101 144	-	-	-	-	-	-	101 144
Starptautisko norēķinu bankas akcijas	-	-	-	-	-	-	983	-	983
Pārējie ārzemju aktīvi	3 452	-	362	150	1	2	-	25	3 992
Vietējie aktīvi									
Kredīti kredītiestādēm	42 395	-	-	135	-	-	-	-	42 530
Tranzītkredīti	-	-	23 619	216	-	-	-	-	23 835
Valdības vērtspapīri	49 639	-	-	-	-	-	-	-	49 639
Pamatlīdzekļi	22 657	-	-	-	-	-	-	-	22 657
Pārējie vietējie aktīvi	3 851	-	12	-	-	-	406	-	4 269
KOPĀ AKTĪVI	121 994	101 147	304 544	169 897	38 175	25 027	43 306	8 391	812 481
Ārzemju saistības									
Starptautiskais Valūtas fonds	100 672	21 342	-	-	-	-	-	-	122 014
Ārvalstu banku noguldījumi latos	158	-	-	-	-	-	-	-	158
Nekonvertējamās valūtas	-	-	-	-	-	-	-	42	42
Pārējās ārzemju saistības	6 121	-	701	17	-	-	-	-	6 839
Lati apgrozībā	482 314	-	-	-	-	-	-	-	482 314
Vietējās saistības									
Kredītiestāžu noguldījumi	77 759	-	2 601	86	1	-	-	6	80 453
Valdības noguldījumi	25 527	3	5 126	15 270	-	-	-	-	45 926
Citu finanšu institūciju noguldījumi	3 621	-	303	25	1	-	-	-	3 950
Pārējās vietējās saistības	10 022	-	87	285	-	-	-	-	10 394
KOPĀ SAISTĪBAS	706 194	21 345	8 818	15 683	2	-	-	48	752 090
Bilances tirā pozīcija	-584 200	79 802	295 726	154 214	38 173	25 027	43 306	8 343	60 391
Finanšu instrumentu ārpusbilances posteņu tirā pozīcija									
Finanšu instrumentu ārpusbilances posteņu tirā pozīcija	114 909	-	-96 550	-27 390	8 637	40 150	-41 961	-2 749	-4 954
Ar pamatlīdzekļu iegādi saistīto līgumsaistību tirā pozīcija	1 513	-	-	7 535	-	-	-	-	9 048
1999. gada 31. decembrī									
KOPĀ AKTĪVI	116 687	102 932	333 670	137 882	45 242	12 937	43 619	28 439	821 408
KOPĀ PASĪVI	657 402	29 222	25 408	63 001	1	-	-	53	775 087
Bilances tirā pozīcija	-540 715	73 710	308 262	74 881	45 241	12 937	43 619	28 386	46 321
Finanšu instrumentu ārpusbilances posteņu tirā pozīcija									
Finanšu instrumentu ārpusbilances posteņu tirā pozīcija	60 187	-	-107 829	46 842	1 313	55 934	-42 118	-17 553	-3 224
Ar pamatlīdzekļu iegādi saistīto līgumsaistību tirā pozīcija	5 857	-	-	10 351	-	-	-	-	16 208

**28. AKTĪVU UN SAISTĪBU DALĪJUMS PĒC PROCENTU LIKMJU MAIŅAS
TERMIŅĀ**

	Procentu likmju maiņai pakļauti					(tūkst. latu)	
	Līdz 3 mēn.	3–6 mēn.	6–12 mēn.	1–3 gadi	Ilgāk par 3 gadiem	Procentu likmju maiņai nepakļauti	Kopā
	2000. gada 31. decembrī						
Ārzemju aktīvi							
Zelts	10 801	25 722	5 394	–	–	–	41 917
Speciālās aizņēmuma tiesības	3	–	–	–	–	–	3
Ārvalstu konvertējamās valūtas	107 142	28 583	63 069	203 980	117 833	905	521 512
Starptautiskais Valūtas fonds	–	–	–	–	–	101 144	101 144
Starptautisko norēķinu bankas akcijas	–	–	–	–	–	983	983
Pārējie ārzemju aktīvi	–	–	–	–	–	3 992	3 992
Vietējie aktīvi							
Kredīti kredītiestādēm	42 395	–	–	135	–	–	42 530
Tranzītkredīti	–	–	–	–	–	23 835	23 835
Valdības vērtspapīri	8 014	10 341	659	12 113	18 512	–	49 639
Pamatlīdzekļi	–	–	–	–	–	22 657	22 657
Pārējie vietējie aktīvi	–	–	–	–	–	4 269	4 269
KOPĀ AKTĪVI	168 355	64 646	69 122	216 228	136 345	157 785	812 481
Ārzemju saistības							
Starptautiskais Valūtas fonds	–	–	–	–	–	122 014	122 014
Ārvalstu banku noguldījumi latos	–	–	–	–	–	158	158
Nekonvertējamās valūtas	–	–	–	–	–	42	42
Pārējās ārzemju saistības	–	–	–	–	–	6 839	6 839
Lati apgrozībā	–	–	–	–	–	482 314	482 314
Vietējās saistības							
Kredītiestāžu noguldījumi	2 601	–	–	–	–	77 852	80 453
Valdības noguldījumi	44 070	912	–	–	–	944	45 926
Citu finanšu institūciju noguldījumi	3 000	–	–	–	–	950	3 950
Pārējās vietējās saistības	–	–	–	–	–	10 394	10 394
KOPĀ SAISTĪBAS	49 671	912	–	–	–	701 507	752 090
Bilances tīrā pozīcija	118 684	63 734	69 122	216 228	136 345	x	x
Finanšu instrumentu ārpusbilances posteņu tīrā pozīcija	–3 408	–487	–	–1 041	–	x	x
1999. gada 31. decembrī							
KOPĀ AKTĪVI	305 481	59 320	27 961	195 202	68 297	165 147	821 408
KOPĀ SAISTĪBAS	99 680	2 682	–	–	–	672 725	775 087
Bilances tīrā pozīcija	205 801	56 638	27 961	195 202	68 297	x	x
Finanšu instrumentu ārpusbilances posteņu tīrā pozīcija	–2 384	–764	–	–	–	x	x

Tabulā atspoguļots Latvijas Bankas finansiālā stāvokļa jutīgums pret procentu likmju pārmaiņām. Tajā iekļautie aktīvi un saistības uzrādītas to bilances vērtībā, klasificējot pēc pārskata datumam tuvākā – procentu likmju maiņas vai līguma termiņa – datuma.

Bilances posteņi "Ārvalstu konvertējamās valūtas" iekļautie aktīvi ir augsti likvīdi, un Latvijas Banka tos var atsavināt pēc saviem ieskatiem.

29. AKTĪVI SEKTORU DALĪJUMĀ

Latvijas Bankas aktīvi sektoru dalījumā gada beigās

	Summa (tūkst. latu)		Īpatsvars (%)	
	2000	1999	2000	1999
Ārvalstu centrālās valdības	238 028	226 933	29.3	27.6
Ārvalstu vietējās valdības	9 430	1 384	1.2	0.2
Ārvalstu kredītiestādes	169 684	218 458	20.9	26.6
Ārvalstu uzņēmumi	126 311	64 736	15.5	7.9
Starptautiskās institūcijas	126 073	144 768	15.5	17.6
Latvijas valdība	99 104	133 342	12.2	16.3
Iekšzemes kredītiestādes	18 141	15 868	2.2	1.9
Pārējie	25 710	15 919	3.2	1.9
Kopā	812 481	821 408	100.0	100.0

Lai analizētu kredītrisku, vērtspapīru pirkšanas ar atpārdošanu rezultātā radušās prasības tabulā uzrādītas saskaņā ar šo vērtspapīru emitenta piederību attiecīgajam sektoram. Tāpēc ar iekšzemes kredītiestādēm noslēgto Latvijas valdības vērtspapīru pirkšanas ar atpārdošanu darījumu rezultātā radušās prasības 24 395 tūkst. latu apjomā (1999. gada beigās – 52 182 tūkst. latu) un ar tām saistītie uzkrātie procentu ienākumi 60 tūkst. latu apjomā (1999. gada beigās – 262 tūkst. latu) ir atspoguļoti sektorā "Latvijas valdība".

30. ĀRZEMJU AKTĪVU DALĪJUMS PĒC TO ATRAŠANĀS VAI DARĪJUMA PARTNERU REZIDENCES VIETAS

Latvijas Bankas ārzemju aktīvu dalījums pēc šo aktīvu atrašanās vai to darījuma partneru rezidences vietas gada beigās bija šāds.

	Summa (tūkst. latu)		Īpatsvars (%)	
	2000	1999	2000	1999
Eiropas Savienība	280 533	293 368	41.9	44.7
Amerikas Savienotās Valstis	173 111	162 763	25.8	24.8
Japāna	49 979	21 658	7.5	3.3
Pārējās valstis	39 855	33 747	6.0	5.1
Starptautiskās institūcijas	126 073	144 768	18.8	22.1
Kopā	669 551	656 304	100.0	100.0

31. AKTĪVU DALĪJUMS PĒC TO DARĪJUMA PARTNERU KREDĪTREITINGIEM

Latvijas Bankas aktīvu dalījums pēc to darījuma partneru kredītreitingsiem gada beigās bija šāds.

	Kredītreitings	Summa (tūkst. latu)		Īpatsvars (%)	
		2000	1999	2000	1999
ĀRZEMJU AKTĪVI					
Zelts	AAA	9 281	9 414	1.1	1.1
	AA+	16 367	27 629	2.0	3.4
	AA	16 269	5 172	2.0	0.6
Speciālās aizņēmuma tiesības	AAA	3	1 788	0	0.2
Ārvalstu parāda vērtspapīri	AAA	284 878	250 728	35.1	30.5
	AA+	56 744	45 718	7.0	5.6
	AA	50 523	49 829	6.2	6.1
	AA-	42 517	39 584	5.2	4.8
	A+	23 812	14 478	2.9	1.8
	A	13 208	15 380	1.6	1.9
	A-	-	6 347	-	0.8
	Noguldījumi ārvalstu kredītiestādēs un citās ārvalstu finanšu institūcijās	AAA	3 132	31 321	0.4
	AA+	10 319	8 936	1.4	1.1
	AA	22 308	10 026	2.7	1.3
	AA-	7 784	10 804	1.0	1.4
	A+	5 194	20 394	0.6	2.5
	A	481	179	0.1	0
Ārvalstu valūta kasē	AAA	602	2 846	0.1	0.3
	Dažādi	10	12	0	0
Starptautiskais Valūtas fonds	AAA	101 144	101 144	12.4	12.3
Starptautisko norēķinu bankas akcijas	AAA	983	988	0.1	0.1
Nekonvertējamās valūtas	-	-	276	-	0
Atvasinātie finanšu instrumenti	AAA	1	-	0	-
	AA+	1 315	219	0.2	0
	AA	1 192	1 877	0.1	0.2
	AA-	67	20	0	0
	A+	877	133	0.1	0
Uzkrātie procentu ienākumi	Dažādi	509	848	0.1	0.1
Pārējie ārzemju aktīvi	Dažādi	31	214	0	0
VIETĒJIE AKTĪVI					
Kredīti kredītiestādēm	Dažādi	42 530	63 322	5.3	7.7
Tranzītkredīti	BBB ¹	23 835	50 110	2.9	6.1
Valdības vērtspapīri	A-	49 639	30 156	6.1	3.7
Pārējie	-	26 926	21 516	3.3	2.6
KOPĀ		812 481	821 408	100.0	100.0

¹ Latvijas Banka nav pakļauta ar tranzītkredītiem saistītajam kredītriskam (sk. 10. skaidrojumu).

Latvijas Bankas ārzemju aktīvu dalījums pēc to darījuma partneru kredītreitingu pamatkategorijām gada beigās bija šāds.

	Kredītreitings	Summa (tūkst. latu)		Īpatsvars (%)	
		2000	1999	2000	1999
Ārzemju aktīvi	AAA	400 024	398 229	59.7	60.7
	AA	225 405	199 814	33.7	30.4
	A	43 572	56 911	6.5	8.7
	Dažādi	550	1 074	0.1	0.2
	-	-	276	-	0
Kopā		669 551	656 304	100.0	100.0

Tabulās atspoguļots Latvijas Bankas aktīvu dalījums gada beigās pēc to darījuma partneru kredītreitingiem, pamatojoties uz *Standard & Poor's* vai līdzvērtīgu citas starptautiskas kredītreitingu aģentūras piešķirtu novērtējumu. "AAA" ir visaugstākais iespējamais ilgtermiņa kredītspējas novērtējums, kas apliecina, ka darījuma partnera finansiālais stāvoklis ir izcils un tas pārlicinoši spēj izpildīt savas līgumsaistības. Novērtējums "AA" raksturo darījuma partnera ilgtermiņa kredītspēju kā ļoti labu, bet "A" – kā labu. Ilgtermiņa kredītspējas novērtējumiem, kas mazāki par "AAA", pievienotās atzīmes "+" un "-" norāda attiecīgā novērtējuma vietu kredītreitingu aģentūras novērtējuma pamatkategorijā.

Mēs esam veikuši Latvijas Bankas 2000. gada 31. decembra bilances, kā arī 2000. gada peļņas un zaudējumu aprēķina, atzītās peļņas un zaudējumu pārskata un naudas plūsmas pārskata (tālāk tekstā – finanšu pārskati) revīziju. Par šiem finanšu pārskatiem, kas atspoguļoti no 38. līdz 65. lappusei, ir atbildīga Latvijas Bankas vadība. Mēs esam atbildīgi par atzinumu, ko, pamatojoties uz veikto revīziju, mēs izsakām par šiem finanšu pārskatiem.

Latvijas Bankas 1999. gada finanšu pārskatu revīziju veica revīzijas komisija, kuras sastāvā ietilpa citas neatkarīgas revidentu firmas un Latvijas Republikas Valsts kontroles pārstāvji. Šīs revīzijas komisijas 2000. gada 9. marta ziņojumā sniegtais atzinums par 1999. gada finanšu pārskatiem bija bez piezīmēm.

Mēs veicām revīziju saskaņā ar Starptautiskās Grāmatvežu federācijas izdotajiem Starptautiskajiem revīzijas standartiem. Šie standarti nosaka, ka mums ir jāplāno un jāveic revīzija tā, lai iegūtu pietiekamu pārliecību par to, ka finanšu pārskatos nav būtisku kļūdu. Revīzija ietver summu un citas finanšu pārskatos minētās informācijas pamatojuma pārbaudi izvēles veidā. Revīzija arī ietver lietoto grāmatvedības principu un būtisku vadības pieņēmumu novērtēšanu, kā arī vispārēju finanšu pārskatu satura novērtējumu. Mēs uzskatām, ka veiktais revīzijas darbs mums dod pietiekamu pamatojumu atzinuma izteikšanai.

Pēc mūsu domām, iepriekš minētie finanšu pārskati visos būtiskos aspektos patiesi atspoguļo Latvijas Bankas finansiālo stāvokli 2000. gada 31. decembrī, kā arī tās 2000. gada darbības rezultātus un naudas plūsmu saskaņā ar Latvijas Bankas pieņemtajiem grāmatvedības principiem un likumu "Par Latvijas Banku".

ARTHUR ANDERSEN

LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS KONTROLE

Rīgā
2001. gada 22. februārī

LATVIJAS BANKAS PADOMES LĒMUMS

Latvijas Bankas padome 2001. gada 28. martā pieņēma lēmumu Nr. 85/1 "Par Latvijas Bankas 2000. gada pārskatu".

Pēc Latvijas Bankas 2000. gada saimnieciskās darbības revīzijas rezultātu izskatīšanas

Latvijas Bankas padome nolemj:

1. Apstiprināt Latvijas Bankas 2000. gada pārskatu.
2. Latvijas Bankas 2000. gada peļņu sadalīt šādi:
 - 2.1. 2 790 tūkst. latu ieskaitīt valsts ieņēmumos;
 - 2.2. 1 116 tūkst. latu ieskaitīt Latvijas Bankas rezerves kapitālā;
 - 2.3. 7 254 tūkst. latu ieskaitīt Latvijas Bankas rīcības kapitālā.

E. REPŠE
LATVIJAS BANKAS PREZIDENTS

MONETĀRIE RĀDĪTĀJI 2000. GADĀ

(perioda beigās; milj. latu)

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
LATVIJAS BANKA												
Naudas bāze M0	471.8	471.0	482.6	504.7	516.2	491.4	557.6	544.8	534.2	565.7	565.3	566.7
Skaidrā nauda apgrozībā	409.1	412.1	411.1	419.8	425.3	442.1	449.2	448.1	452.9	455.3	461.7	482.3
Noguldījumi Latvijas Bankā	62.7	58.9	71.6	84.8	90.9	49.3	108.4	96.8	81.3	110.4	103.6	84.4
Skaidrā nauda pret naudas bāzi (%)	86.7	87.5	85.2	83.2	82.4	90.0	80.6	82.3	84.8	80.5	81.7	85.1
Tīrie ārējie aktīvi	512.1	500.1	526.8	533.8	508.1	519.5	560.0	545.1	522.9	560.9	558.9	540.5
Tīrie iekšējie aktīvi	-40.3	-29.1	-44.1	-29.1	8.2	-28.1	-2.4	-0.3	11.4	4.8	6.4	26.2
Kreditīti	19.1	31.2	-7.5	6.6	45.8	25.8	36.9	39.7	45.6	40.9	46.4	70.1
Bankām	50.1	32.4	47.4	38.1	45.1	42.9	38.8	42.6	44.3	33.3	30.9	42.5
Valdībai (neto)	-31.0	-1.2	-55.0	-31.5	0.7	-17.1	-1.8	-2.9	1.3	7.6	15.5	27.5
Pārējie aktīvi (neto)	-59.5	-60.3	-36.6	-35.7	-37.6	-53.9	-39.4	-39.9	-34.3	-36.1	-40.0	-43.9
BANKU SISTĒMA												
Plašā nauda M2X	997.1	1 017.7	1 070.7	1 085.5	1 119.4	1 137.9	1 164.1	1 180.7	1 203.6	1 226.0	1 240.7	1 275.9
Skaidrā nauda apgrozībā ¹	367.3	370.7	372.8	380.3	382.2	397.6	401.4	402.7	406.9	404.6	409.8	427.7
Iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumi	629.8	647.0	697.9	705.2	737.1	740.3	762.7	778.0	796.8	821.4	830.8	848.2
Ārvalstu valūtās	303.6	309.8	328.5	335.3	354.0	346.3	367.8	377.7	385.7	403.5	402.7	398.0
Iekšzemes naudas piedāvājums M2D ²	693.5	707.9	742.2	750.2	765.3	791.6	796.3	803.0	818.0	822.4	838.0	877.9
Tīrie ārējie aktīvi	522.2	529.3	565.1	589.7	604.2	603.6	610.5	611.4	599.7	576.5	580.5	536.9
Tīrie iekšējie aktīvi	474.9	488.5	505.6	495.8	515.2	534.4	553.6	569.3	603.9	649.5	660.2	739.0
Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegtie kreditīti	669.2	672.0	704.2	730.9	744.8	747.1	763.6	787.6	811.7	834.8	873.8	904.2
Latvijas Bankas refinansēšanas likme (perioda beigās; %)	4.0	4.0	3.5	3.5	3.5	3.5	3.5	3.5	3.5	3.5	3.5	3.5
Latos veikto darījumu vidējās svērtās procentu likmes (%)												
Starpbanku tirgū izsniegtie kreditīti	1.7	3.0	3.0	2.7	2.1	3.3	4.3	2.9	3.0	4.8	2.8	3.3
Uzņēmumiem un privātpersonām izsniegtie īstermiņa kreditīti	9.7	10.6	9.9	10.6	11.0	11.2	12.1	14.2	13.7	14.1	13.6	11.8
Uzņēmumu un privātpersonu termiņnoguldījumi	4.0	3.9	4.3	4.5	5.0	5.1	5.0	3.9	4.5	4.6	4.8	4.5
LVL pret USD (perioda beigās)	0.588	0.598	0.596	0.602	0.606	0.600	0.606	0.613	0.615	0.624	0.625	0.613
LVL pret EUR (perioda beigās)	0.581	0.574	0.568	0.555	0.562	0.567	0.565	0.547	0.543	0.525	0.536	0.570

¹ Bez atlikumiem banku kasēs.² Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs) + iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumi nacionālajā valūtā.

LATVIJAS BANKAS 2000. GADA MĒNEŠU BILANCES

(mēneša beigās; tūkst. latu)

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
AKTĪVI												
ĀRZEMJU AKTĪVI	645 607	635 868	657 349	663 865	637 346	647 907	686 084	671 675	648 972	686 826	683 998	669 551
Zelts	42 010	43 560	41 202	41 446	41 154	43 549	42 004	41 584	42 464	41 087	41 900	41 917
Speciālās aizņēmuma tiesības	264	7	7	327	13	8	332	2	2	329	6	3
Ārvalstu konvertējamās valūtas	498 195	486 451	509 424	514 657	488 203	499 137	538 015	522 584	502 135	539 127	538 151	521 512
Starptautiskais Valūtas fonds	101 144	101 144	101 144	101 144	101 144	101 144	101 144	101 144	101 144	101 144	101 144	101 144
Starptautisko norēķinu bankas akcijas	983	1 019	964	970	965	1 022	985	976	996	964	983	983
Nekonvertējamās valūtas	266	269	272	275	278	278	282	286	288	290	–	–
Pārējie ārzemju aktīvi	2 745	3 418	4 336	5 046	5 589	2 769	3 322	5 099	1 943	3 885	1 814	3 992
VIETĒJIE AKTĪVI	148 009	157 881	149 848	188 835	197 950	165 936	160 211	162 712	157 210	143 170	138 357	142 930
Kreditī kredītiestādēm	50 106	32 381	47 441	38 084	45 111	42 929	38 769	42 609	44 271	33 257	30 908	42 530
Tranzītkreditī	48 970	49 776	33 799	34 085	34 079	32 208	32 514	32 851	25 426	25 751	25 189	23 835
Valdības vērtspapīri	27 438	54 377	46 944	92 881	95 418	68 037	66 026	63 300	63 161	60 259	56 712	49 639
Ieguldījums saistītajā uzņēmumā	4 798	4 798	4 798	4 798	4 798	2 767	2 767	2 767	2 767	2 767	2 767	–
Pamatlīdzekļi	15 003	14 889	15 079	16 254	16 365	17 114	17 227	17 991	18 908	18 706	20 260	22 657
Pārējie vietējie aktīvi ¹	1 694	1 660	1 787	2 733	2 179	2 881	2 908	3 194	2 677	2 430	2 521	4 269
KOPĀ AKTĪVI	793 616	793 749	807 197	852 700	835 296	813 843	846 295	834 387	806 182	829 996	822 355	812 481
PASĪVI												
ĀRZEMJU SAISTĪBAS	133 389	135 680	130 514	129 978	129 209	128 304	125 987	126 498	126 007	125 833	125 132	129 053
Starptautiskais Valūtas fonds	127 174	127 174	127 174	127 174	126 598	125 074	123 549	123 538	123 538	123 538	123 538	122 014
Ārvalstu banku noguldījumi latos	217	247	361	314	409	738	357	340	281	260	209	158
Nekonvertējamās valūtas	40	41	41	41	42	42	43	43	43	44	44	42
Pārējās ārzemju saistības	5 958	8 218	2 938	2 449	2 160	2 450	2 038	2 577	2 145	1 991	1 341	6 839
LATI APGROZĪBĀ	409 052	412 093	411 082	419 828	425 292	442 140	449 188	448 068	452 897	455 253	461 704	482 314
VIETĒJĀS SAISTĪBAS	205 724	200 015	219 722	258 264	235 802	197 345	224 773	213 929	180 868	202 586	186 711	140 723
Kreditīestāžu noguldījumi	58 346	54 660	67 547	80 920	87 069	59 139	101 590	89 875	74 399	103 474	96 752	80 453
Valdības noguldījumi	138 430	136 223	143 030	165 849	136 234	124 669	107 778	106 589	87 247	78 412	66 410	45 926
Citu finanšu institūciju noguldījumi	4 388	4 243	4 014	3 929	3 864	6 564	6 810	6 875	6 932	6 942	6 857	3 950
Pārējās vietējās saistības	4 560	4 889	5 131	7 566	8 635	6 973	8 595	10 590	12 290	13 758	16 692	10 394
KAPITĀLS UN REZERVES	45 451	45 961	45 879	44 630	44 993	46 054	46 347	45 892	46 410	46 324	48 808	60 391
Pamatkapitāls	4 750	4 750	4 750	4 750	4 750	4 750	4 750	4 750	4 750	4 750	4 750	4 750
Rezerves kapitāls	2 181	2 181	2 181	2 181	2 181	2 181	2 181	2 181	2 181	2 181	2 181	3 297
Rīcības kapitāls	25 243	25 243	25 243	25 243	25 243	25 243	25 243	25 243	25 243	25 243	25 243	32 497
Pārvērtēšanas konts	12 762	13 272	13 190	11 940	12 303	13 364	13 656	13 197	13 715	13 628	16 112	19 325
Eiropas Savienības dāvinājums	515	515	515	516	516	516	517	521	521	522	522	522
KOPĀ PASĪVI	793 616	793 749	807 197	852 700	835 296	813 843	846 295	834 387	806 182	829 996	822 355	812 481

¹ Sākot ar 2000. gada septembra bilanci, ietverti nemateriālie ieguldījumi, kas 2000. gada janvāra–augusta bilancē uzrādīti posteni "Pamatlīdzekļi".

3. pielikums

LATVIJAS BANKAS 1996.–2000. GADA BILANCES

(gada beigās; tūkst. latu)

	1996	1997	1998	1999	2000
AKTĪVI					
ĀRZEMJU AKTĪVI	518 240	572 038	576 205	656 304	669 551
Zelts ¹	51 176 ²	43 147 ²	40 651	42 215	41 917
Speciālās aizņēmuma tiesības	1 251	1 201	165	1 788	3
Ārvalstu konvertējamās valūtas	389 826 ³	447 318 ³	455 729	506 582	521 512
Starptautiskais Valūtas fonds	72 929	72 929	72 929	101 144	101 144
Starptautisko norēķinu bankas akcijas ⁴	1 198 ⁵	1 010 ⁵	951	988	983
Nekonvertējamās valūtas	1 386	1 364	346	276	–
Pārējie ārzemju aktīvi	474 ⁶	5 069 ^{6,7}	5 434 ⁷	3 311	3 992
VIETĒJIE AKTĪVI	82 283	115 074	166 112	165 104	142 930
Kredīti kredītiestādēm	9 950	7 551	52 040	63 322	42 530
Tranzītkredīti	30 575	59 394	54 344	50 110	23 835
Pārējie kredīti	19 707	–	–	–	–
Valdības vērtspapīri	14 077	40 998	49 416	30 156	49 639
Ieguldījums saistītajā uzņēmumā	–	–	–	4 726	–
Pamatlīdzekļi	6 086	6 274	9 243	15 117	22 657
Pārējie vietējie aktīvi	1 888	857	1 069 ⁷	1 673 ⁸	4 269
KOPĀ AKTĪVI	600 523	687 112	742 317	821 408	812 481
PASĪVI					
ĀRZEMJU SAISTĪBAS	145 805	127 015	110 784	134 653	129 053
Starptautiskais Valūtas fonds	145 497	124 134	109 418	128 699	122 014
Ārvalstu banku noguldījumi latos	67	251	250	321	158
Nekonvertējamās valūtas	235	231	53	42	42
Pārējās ārzemju saistības	6	2 399 ⁷	1 063 ⁷	5 591	6 839
LATI APGROZĪBĀ	282 602	359 353	374 448	426 101	482 314
VIETĒJĀS SAISTĪBAS	137 003	155 153	202 601	214 333	140 723
Kredītiestāžu noguldījumi	52 780	80 531	95 669	95 765	80 453
Valdības noguldījumi ⁹	73 578	69 689	101 639	110 278	45 926
Citu finanšu institūciju noguldījumi	5 295	1 857	1 336	4 341	3 950
Pārējās vietējās saistības	5 350	3 076	3 957 ⁷	3 949	10 394
KAPITĀLS UN REZERVES	35 113	45 591	54 484	46 321	60 391
Pamatkapitāls	2 500	4 455	4 750	4 750	4 750
Rezerves kapitāls	625	1 407	2 181	2 181	3 297
Rīcības kapitāls	13 494	18 577	25 243	25 243	32 497
Pārvērtēšanas konts	18 067 ¹⁰	20 713 ^{10,11}	21 864	13 632	19 325
Eiropas Savienības dāvinājums	427	439	446	515	522
KOPĀ PASĪVI	600 523	687 112	742 317	821 408	812 481

¹ 1996. gada finanšu pārskatos zelta rezerves bija novērtētas pēc noteiktas zelta vērtības (300 ASV dolāru par Trojas unci). 1997. gada finanšu pārskatos zelta rezerves bija novērtētas pēc latos noteiktas zelta vērtības (175.50 latu par Trojas unci).

² Zelta rezerves novērtētas to tirgus vērtībā, retrospektīvi lietojot pašreizējo zelta novērtēšanas politiku.

³ Papildus ietverti uzkrātie procentu ienākumi par ārvalstu vērtspapīriem un valdījumā esošie valdības naudas līdzekļi, kas 1996.–1997. gada finanšu pārskatos uzrādīti attiecīgi postenī "Citi aktīvi" un "Pārējie ārzemju aktīvi".

⁴ 1996. gada finanšu pārskatos akciju vērtība bija noteikta, pamatojoties uz noteikto zelta vērtību (300 ASV dolāru par Trojas unci). 1997. gada finanšu pārskatos akciju vērtība bija noteikta, pamatojoties uz latos noteikto zelta vērtību (175.50 latu par Trojas unci).

⁵ Akciju vērtība noteikta pēc zelta tirgus vērtības, retrospektīvi lietojot pašreizējo zelta novērtēšanas politiku.

⁶ Papildus ietverti uzkrātie procentu ienākumi par noguldījumiem ārvalstu bankās un citās ārvalstu finanšu institūcijās, kas 1996.–1997. gada finanšu pārskatos uzrādīti postenī "Citi aktīvi".

⁷ Ietverts aprēķinātais nepabeigto ārpusbiržas nākotnes līgumu un valūtas mijmaiņas līgumu kopējais rezultāts saskaņā ar šo finanšu instrumentu grāmatvedības politikas maiņu 1999. gadā.

⁸ Papildus ietverti nemateriālie ieguldījumi, kas 1999. gada finanšu pārskatos uzrādīti postenī "Pamatlīdzekļi".

⁹ 1996.–1997. gada finanšu pārskatos valdības ārzemju aizņēmumu noguldījumi un humānās palīdzības konti uzrādīti atsevišķos bilances posteņos.

¹⁰ Papildus ietverts zelta rezervju un Starptautisko norēķinu bankas akciju vērtības pārmaiņu rezultāts pēc zelta novērtēšanas tirgus vērtībā, retrospektīvi lietojot pašreizējo zelta novērtēšanas politiku.

¹¹ Papildus ietverta aprēķinātā nepabeigto ārpusbiržas nākotnes līgumu un valūtas mijmaiņas līgumu tīrā peļņa saskaņā ar šo finanšu instrumentu grāmatvedības politikas maiņu.

LATVIJAS BANKAS 1996.–2000. GADA PEĻNAS UN ZAUDĒJUMU APRĒĶINI

(tūkst. latu)

	1996	1997	1998	1999	2000
PROCENTU IENĀKUMI					
Ārzemju operācijas	19 322	23 394	25 834	22 138	28 459
Vietējās operācijas	4 942	3 558	5 588	6 096	5 496
PROCENTU IZDEVUMI					
Ārzemju operācijas	2 272	1 529	724	400	439
Vietējās operācijas	2 988	2 750	5 113	4 870	3 754
TĪRIE PROCENTU IENĀKUMI	19 004	22 673	25 585	22 964	29 762
SPECIĀLIE UZKRĀJUMI	1 142	2 658	3 000	10 748	290
ZAUDĒJUMI NO IEGULDĪJUMA SAISTĪTAJĀ UZŅĒMUMĀ ATSAVINĀŠANAS	–	–	–	–	2 030
CITI BANKAS DARBĪBAS IENĀKUMI	611	622	482	3 884	527
CITI BANKAS DARBĪBAS IZDEVUMI	11 550	12 817	15 332	16 100	16 809
PEĻŅA PIRMS SADALES	6 923	7 820	7 735	–	11 160

5. pielikums

LATVIJAS BANKAS NOTEIKTIE EIRO, LIELBRITĀNIJAS STERLIŅU
MĀRCIŅAS, JAPĀNAS JENAS UN ASV DOLĀRA KURSI

(Ls pret ārvalstu valūtu)

2000	Eiro (EUR)			Lielbritānijas sterliņu mārciņa (GBP)			100 Japānas jenu (JPY)			ASV dolārs (USD)		
	Augstākais	Vidējais	Zemākais	Augstākais	Vidējais	Zemākais	Augstākais	Vidējais	Zemākais	Augstākais	Vidējais	Zemākais
I	0.6011	0.5930	0.5806	0.9650	0.9556	0.9410	0.5710	0.5567	0.5480	0.5880	0.5828	0.5790
II	0.5950	0.5855	0.5735	0.9600	0.9534	0.9450	0.5540	0.5437	0.5340	0.5980	0.5940	0.5910
III	0.5798	0.5756	0.5681	0.9550	0.9414	0.9330	0.5660	0.5576	0.5430	0.5980	0.5956	0.5930
IV	0.5736	0.5665	0.5535	0.9500	0.9448	0.9400	0.5710	0.5659	0.5580	0.6020	0.5965	0.5920
V	0.5630	0.5521	0.5444	0.9540	0.9241	0.8990	0.5720	0.5634	0.5570	0.6140	0.6102	0.6020
VI	0.5779	0.5707	0.5631	0.9140	0.9066	0.9000	0.5760	0.5653	0.5580	0.6070	0.6010	0.5980
VII	0.5738	0.5686	0.5617	0.9190	0.9110	0.9040	0.5710	0.5608	0.5540	0.6080	0.6035	0.5990
VIII	0.5638	0.5541	0.5466	0.9230	0.9116	0.8880	0.5780	0.5647	0.5570	0.6130	0.6107	0.6090
IX	0.5500	0.5382	0.5285	0.9010	0.8856	0.8700	0.5850	0.5792	0.5710	0.6230	0.6180	0.6100
X	0.5433	0.5323	0.5184	0.9100	0.9026	0.8970	0.5800	0.5737	0.5670	0.6270	0.6212	0.6150
XI	0.5370	0.5327	0.5247	0.9040	0.8895	0.8810	0.5800	0.5733	0.5670	0.6300	0.6236	0.6190
XII	0.5707	0.5529	0.5375	0.9170	0.9027	0.8890	0.5630	0.5521	0.5360	0.6250	0.6187	0.6130

6. pielikums

LATVIJAS REPUBLIKĀ REGISTRĒTO KREDĪTIESTĀŽU SARAKSTS¹

BANKAS

1. A/s "Aizkraukles banka"
2. A/s "Baltijas Starptautiskā banka"
3. Akciju komercbanka "Baltijas Tranzītu banka"
4. A/s "Hansabanka"
5. A/s "Latvijas Biznesa banka"
6. A/s "Latvijas Ekonomiskā komercbanka"
7. Valsts a/s "Latvijas Hipotēku un zemes banka"
8. A/s "Latvijas Krājbanka"
9. A/s "Latvijas tirdzniecības banka"
10. A/s "Latvijas Unibanka"
11. A/s "Māras banka"
12. A/s "Multibanka"
13. A/s "Ogres komercbanka"
14. A/s "Pareks-banka"
15. A/s banka "Paritāte"
16. A/s "Pirmā Latvijas Komercbanka"
17. A/s "Rietumu Banka"
18. A/s "Saules banka"
19. A/s "Trasta komercbanka"
20. A/s "VEF banka"
21. A/s "Vereinsbank Rīga"

KRĀJAIZDEVU SABIEDRĪBAS

1. Kauguru Kooperatīvā krājaizdevu sabiedrība
2. Kooperatīvā krājaizdevu sabiedrība "Allažu saime"
3. Kooperatīvā krājaizdevu sabiedrība "Avots 37"
4. Kooperatīvā krājaizdevu sabiedrība "Dzelzceļnieks KS"
5. Kooperatīvā krājaizdevu sabiedrība "Jūrnieku forums"
6. Kooperatīvā krājaizdevu sabiedrība "Līgatnes Druva"
7. Kooperatīvā krājaizdevu sabiedrība "Savstarpējo ieguldījumu nams"
8. Kooperatīvā sabiedrība "Rucavas krājaizdevu sabiedrība"
9. Kooperatīvā sabiedrība "Skolu krājaizdevu sabiedrība"
10. Lielvārdes Kooperatīvā krājaizdevu sabiedrība
11. Metalurgu kooperatīvā krājaizdevu sabiedrība
12. Pūņu Kooperatīvā krājaizdevu sabiedrība
13. Raunas Kooperatīvā krājaizdevu sabiedrība
14. Rūjienas Kooperatīvā krājaizdevu sabiedrība
15. Taurenas Kooperatīvā krājaizdevu sabiedrība
16. Veselavas Kooperatīvā krājaizdevu sabiedrība
17. Zosēnu Kooperatīvā krājaizdevu sabiedrība

ĀRVALSTU BANKAS FILIĀLE

1. *Merita Bank Plc.* Rīgas filiāle

¹ Kredītiestādes, kurām 2000. gada beigās bija Latvijas Bankas izsniegtā licence kredītiestādes darbībai.

7. pielikums

LATVIJAS BANKAS STRUKTŪRVIENĪBAS 2000. GADA BEIGĀS

1. AIZSARDZĪBAS PĀRVALDE

(vadītājs Aldis Liekniņš; vadītāja vietnieks Andis Bērziņš; štāba priekšnieks Igors Fleitmanis)

1.1. Daugavpils nodaļa (vadītājs Ilmārs Suhockis)

1.2. Liepājas nodaļa (vadītājs Gints Liepiņš)

1.3. Rēzeknes nodaļa (vadītājs Arnis Stirna)

1.4. Valmieras nodaļa (vadītājs Aldis Zimmers)

2. ĀRĒJO SAKARU PĀRVALDE

(vadītājs Guntis Valujevs; vadītāja vietnieks Juris Kravalis)

3. BŪVNICĪBAS PĀRVALDE

(vadītājs Juris Kozlovskis; vadītāja vietnieks Jānis Komisars)

4. GRĀMATVEDĪBAS PĀRVALDE

(vadītājs, galvenais grāmatvedis Māris Kālis; galvenā grāmatveža vietnieces Maija Kurpniece, Antonija Sileniece)

4.1. Bankas iekšējo operāciju daļa (vadītāja Anita Jakāne)

4.2. Centrālās grāmatvedības daļa (vadītājs Jānis Caune)

5. IEKŠĒJĀS REVĪZIJAS PĀRVALDE

(vadītājs Modris Briedis)

5.1. Bankas audita daļa (vadītāja, pārvaldes vadītāja vietniece Anita Hāznere)

5.2. Informācijas sistēmu audita daļa (vadītāja Ilze Murāne)

6. INFORMĀCIJAS SISTĒMU PĀRVALDE

(vadītājs Harijs Ozols; vadītāja vietnieks Ivo Odītis)

6.1. Projektēšanas un programmēšanas daļa

6.2. Sistēmu uzturēšanas daļa (vadītājs Edvīns Mauriņš)

6.3. Sistēmu drošības un kvalitātes kontroles daļa (vadītāja Ilona Etmāne)

6.4. Datortīklu un serveru sistēmas daļa (vadītājs Egons Bušs)

7. JURIDISKĀ PĀRVALDE

(vadītājs Reinis Jakovļevs; vadītāja vietnieks Bruno Mačs)

8. KASES UN NAUDAS APGROZĪBAS PĀRVALDE

(vadītājs Uldis M. Klauss; vadītāja vietniece Veneranda Kausa)

8.1. Kases operāciju daļa (vadītājs Oskars Zaltans)

8.2. Naudas apgrozības daļa (vadītāja Alīte Grobiņa)

8.3. Monētu daļa (vadītāja Maruta Brūkle)

9. KREDĪTIESTĀŽU UZRAUDZĪBAS PĀRVALDE

(vadītājs Jānis Placis; vadītāja vietnieks juridiskajos un licencēšanas jautājumos Jānis Brazovskis)

9.1. Uzraudzības daļa (vadītāja, pārvaldes vadītāja vietniece Jeļena Ļebedeva)

9.2. Banku darbību regulējošo prasību un analīzes daļa (vadītāja Ludmila Vojevoda)

9.3. Juridiskā un licencēšanas daļa (vadītājs Guntis Cerbulis)

7. pielikums (turpinājums)

10. LIETU PĀRVALDE

(vadītāja Elvīra Kulberga)

10.1. Tulkošanas un darījuma braucienu pakalpojumu daļa (vadītāja Gundega Vizule)

10.2. Kanceleja (vadītāja Dace Mūrniece)

10.3. Bibliotēka (vadītāja, pārvaldes vadītāja vietniece Dace Gasiņa)

11. MAKSĀJUMU SISTĒMU PĀRVALDE

(vadītājs Egons Gailītis)

11.1. Maksājumu sistēmu politikas daļa (vadītāja Anda Zalmane)

11.2. Maksājumu sistēmu operāciju daļa (vadītāja Agnija Hāzenfuss)

11.3. Kontu apkalpošanas un uzskaites daļa (vadītāja Natālija Popova)

12. MONETĀRĀS POLITIKAS PĀRVALDE

(vadītājs Helmūts Ancāns; vadītāja vietnieces Zoja Medvedevskiha, Laila Rūse)

12.1. Makroekonomikas analīzes daļa (vadītājs Vilnis Purviņš)

12.2. Tirgus operāciju daļa (vadītāja Anda Kalniņa)

12.3. Finanšu tirgus analīzes daļa (vadītāja Jeļena Zubkova)

12.4. Monetārās izpētes un prognozēšanas daļa (vadītājs Ēriks Āboliņš)

13. PERSONĀLA PĀRVALDE

(vadītāja Inta Lovnika; vadītāja vietniece Elita Ošmucniece)

14. PUBLIKĀCIJU PĀRVALDE

(vadītāja Aina Raņķe; vadītāja vietniece Aija Grīnfelde)

15. SABIEDRISKO ATTIECĪBU PĀRVALDE

(vadītājs, preses sekretārs Edžus Vējiņš; vadītāja vietnieks Kristaps Otersons)

16. SAIMNIECĪBAS PĀRVALDE

(vadītājs Einārs Cišs)

16.1. Sakaru un servisa daļa (vadītājs, pārvaldes vadītāja vietnieks Juris Liepa)

16.2. Ēku uzturēšanas daļa (vadītājs Arnis Bērziņš)

16.3. Transporta daļa (vadītājs Imants Vācietis)

17. STATISTIKAS PĀRVALDE

(vadītājs Agris Caune; vadītāja vietnieks Ilmārs Skarbnieks)

17.1. Banku un monetārās statistikas daļa (vadītāja Zigrīda Aušta)

17.2. Maksājumu bilances statistikas daļa (vadītāja Daiga Gaigala-Ližbovska)

17.3. Statistikas matemātiskās analīzes daļa (vadītāja Inta Gaile)

18. VALŪTAS OPERĀCIJU PĀRVALDE

(vadītājs Roberts L. Grava)

18.1. Maksājumu daļa (vadītāja Una Ruka)

18.2. Darījumu un investīciju daļa (vadītājs, pārvaldes vadītāja vietnieks Toms Siliņš)

18.3. Ārējā parāda vadības daļa (vadītāja Agita Birka)

18.4. Analīzes daļa (vadītājs, pārvaldes vadītāja vietnieks Aigars Egle)

18.5. Riska kontroles daļa (vadītāja Daira Brunere)

7. pielikums (*turpinājums*)

19. RĪGAS FILIĀLE
(vadītājs Jānis Strēlnieks)

20. DAUGAVPILS FILIĀLE
(vadītāja Jolanda Mateša)

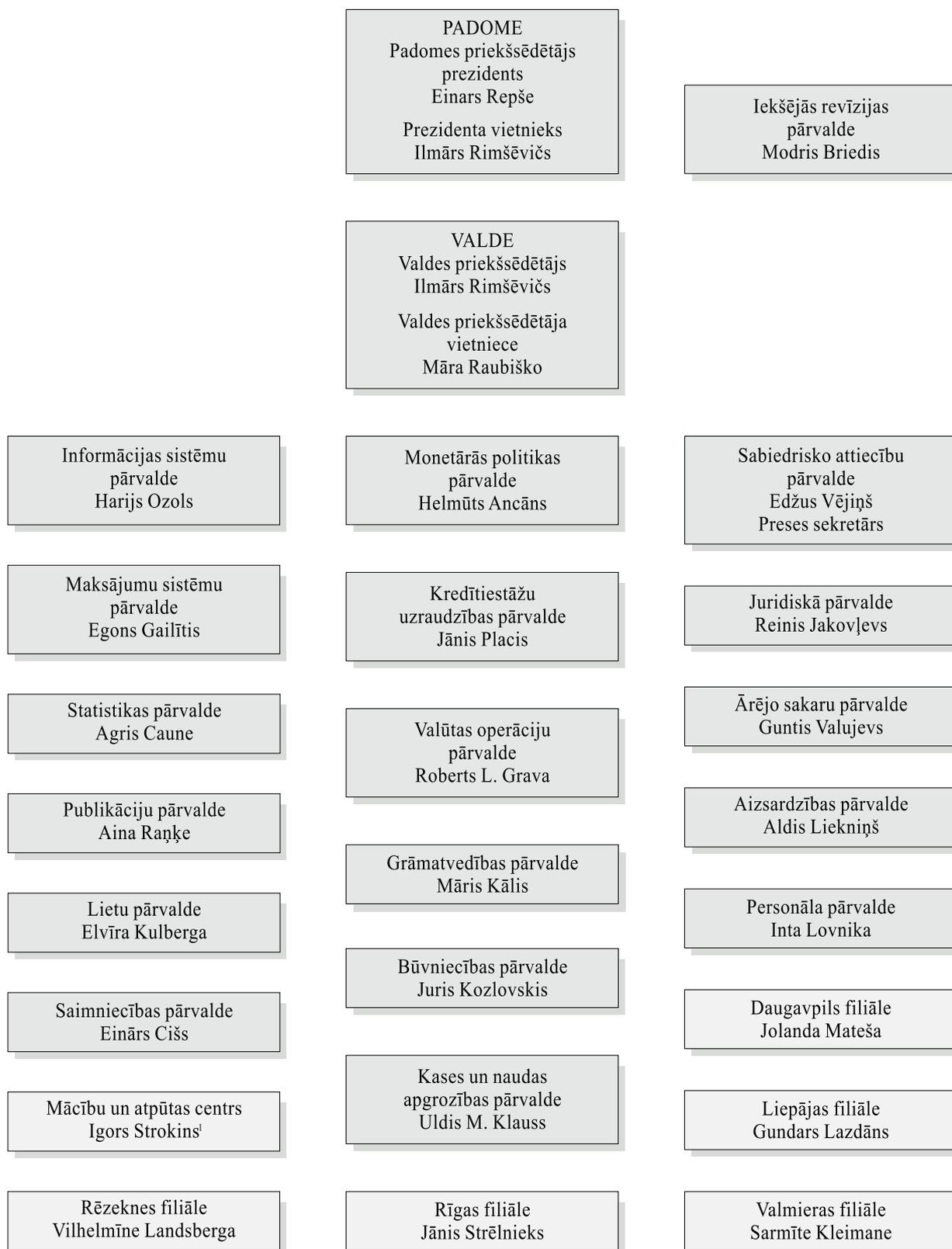
21. LIEPĀJAS FILIĀLE
(vadītājs Gundars Lazdāns)

22. RĒZEKNES FILIĀLE
(vadītāja Vilhelmīne Landsberga)

23. VALMIERAS FILIĀLE
(vadītāja Sarmīte Kleimane)

24. MĀCĪBU UN ATPŪTAS CENTRS
(direktors Igors Stokins¹)

¹ No 2001. gada 22. janvāra – Zaiga Blūma.

¹ No 2001. gada 22. janvāra – Zaiga Blūma.

Latvijas Bankas 2000. gada pārskats

K. Valdemāra ielā 2a, Rīgā, LV-1050
Tālrunis: 702 2300 Fakss: 702 2420
<http://www.bank.lv>
Iespiests "Premo"